

**KĖDAINIŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS
BENDROJO PLANO KEITIMAS**

KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI

0365-BPL

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJA,
J. BASANAVIČIAUS G. 36, 57288 KĖDAINIAI

PLANO RENGĖJAS

UAB „PLENTPROJEKTAS“

TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTO PAVADINIMAS

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS
BENDROJO PLANO KEITIMAS

TERITORIJŲ PLANAVIMO RŪŠIS

KOMPLEKSINIS TERITORIJŲ PLANAVIMO
DOKUMENTAS
SAVIVALDYBĖS LYGMENS BENDRASIS PLANAS

RENGIMO ETAPAS

KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI

TOMAS

III

KOMPLEKSO NR.

0365-BPL

PAREIGOS	KVALIFIKACIJOS ATESTATO	VARDAS PAVARDĖ	PARAŠAS
Direktorė, PDV	22386	Audrutė Sirtautienė	
PV	ATP413	Laimutė Janulienė	
PDV	A722	Gailutė Zimnickienė	
TSPS	0027	Andrius Petruškevičius	
PDV	24492	Andrius Sirtautas	
PDV	27613	Vilūnė Vasiliauskienė	
PDV	A213	Algirdas Steponavičius	
PDV	TPV0055	Aurelija Čergelienė	
Architektė	A2207	Lina Norkienė	
Inžinierius	14655	Jonas Pelakauskas	
Inžinierius	693	Igor Simonov	
Inžinierius	31436	Andrej Jankovič	
Inžinierė	37124	Agnė Vitkevičienė	
Inžinierius	-	Justas Petryla	
Geografė	-	Aurelija Gustaitė	
Inžinierė	-	Greta Sriubė	
Geografas	-	Nedmantas Kavaliauskas	

TURINYS

1. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ SUDĖTIS IR TAIKYMO TVARKA.....	8
2. PLĖTROS KONTEKSTAS.....	10
2.1 Strateginės nuostatos dėl tvarios plėtros.....	10
2.2 Savivaldybės raidos strategija	12
2.3 Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcija	15
2.4 Kėdainių rajono savivaldybės vieta ir reikšmė bendroje šalies struktūroje	15
2.5 PARENGTI TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI IR SPRENDINIŲ TĘSTINUMAS.....	17
2.6 Esama būklė.....	19
2.7 Gyventojų skaičiaus raidos prognozė ir plėtros poreikiai.....	27
3. TERITORIJŲ NAUDOJIMO IR TVARKYMO REGLAMENTAVIMAS	28
3.1 REGLAMENTŲ LENTELĖ	29
3.2 SPECIALIEJI REGLAMENTAI	34
4. TERITORIJOS NAUDOJIMO PRIVALOMIEJI REIKALAVIMAI.....	38
4.1 Bendrasis teritorijos zonavimas	38
4.2 Gyvenamųjų vietovių sistema	41
4.3 Viešųjų paslaugų infrastruktūros plėtros principai.....	42
4.4 Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga.....	45
4.4.1 Gamtinio karkaso formavimas.....	45
4.4.2 Miškai.....	48
4.4.3 Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio apsaugos reikalavimai	49
4.4.4 Kraštovaizdžio apsauga, naudojimas ir tvarkymas	56
4.5 Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir veiklos plėtojimo jo teritorijose ir apsaugos zonose reikalavimai	58
4.6 Aplinkos kokybė ir klimato kaita.....	63
4.6.1 Oro tarša	63
4.6.2 Požeminio vandens kokybė	64
4.6.3 Paviršinio vandens kokybė.....	64
4.6.4 Triukšmas.....	65
4.6.5 Dirvožemio, požeminio vandens, grunto tarša.....	65
4.6.6 Klimato kaita	66
4.7 Susisiekimo sistemos plėtros kryptys	67
4.8 Ekonominė aplinka	69
4.8.1 Sąlygos ekonominei aplinkai vystyti	69
4.8.2 Turizmo ir rekreacijos vystymas	70
4.9 Inžinerinė infrastruktūra.....	70
4.9.1 Vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas.....	70

4.9.2	Dujų tiekimas	73
4.9.3	Centralizuotas šilumos tiekimas	75
4.9.4	Elektros energijos tiekimas	76
4.9.5	Ryšių infrastruktūra	76
4.9.6	Atsinaujinantys energijos ištekliai.....	76
4.9.7	Atliekų tvarkymas	77
4.10	Žemės gelmių išteklių naudojimas ir apsauga	78
4.11	Priešgaisrinės saugos infrastruktūra.....	80
5.	KITI REIKALAVIMAI	81
5.1	Savivaldybei svarbiems objektams rezervuotinos teritorijos.....	81
5.2	Valstybei svarbių projektų teritorijos.....	81
5.3	Dokumentai, kuriuos būtina parengti	82

IVADAS

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS atliekamas vadovaujantis 2017 m. rugsėjo 28 d. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo pradžios ir planavimo tikslų“ Nr. TS-174.

Bendrojo plano sprendiniai formuojami pagal Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo integruotos plėtros koncepciją, kuriai 2019 m. lapkričio 15 d. pritarta Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AD-1-1330.

KĖDAINIŲ RAJONO BENDROJO PLANO KEITIMO TIKSLAI:

- Sudaryti sąlygas darniai rajono teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai, kompleksiskai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius;
- Nustatyti gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų socialinės ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas;
- Sudaryti sąlygas racionaliam rajono gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui;
- Numatyti rajono gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
- Kurti sveiką, saugią, darnią gyvenamąją aplinką ir visavertes gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse;
- Sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas;
- Derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų;
- Sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui ir žemės ūkio veiklai skatinti.

KĖDAINIŲ RAJONO BENDROJO PLANO KEITIMO UŽDAVINIAI:

- suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinės ir erdvinės plėtros kryptis;
- optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą;
- numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones;
- detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius.

KĖDAINIŲ RAJONO BENDROJO PLANO KEITIMO PAPILDOMI UŽDAVINIAI:

- patikslinti Bendrajame plane nustatytą žemės naudojimo reglamentavimą pagal galiojančius teisės aktus. Rengti Bendrojo plano sprendinius masteliu M1 :50 000;
- išlaikant galiojančiame Bendrajame plane nustatytus plėtros tikslus ir priemones jiems įgyvendinti, papildyti jas numatant aktyvesnį visuomenės įtraukimą į Bendrojo plano sprendinių stebėseną ir įgyvendinimą;
- nustatyti teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti bendruosius ar detaliuosius planus;
- tikslinti specifinius atskirų rajono miestelių ir kaimų savitumo bruožus, ypatingą dėmesį skiriant periferiniams centrams formuoti ar stiprinti;

- tikslinti kolektyvinių sodų konversijos į gyvenamuosius rajonus galimybes, nustatyti specifinius reglamentus, mokesčių politiką, skatinti konsoliduoti teritorijas;
- tiksliau apibrėžti darbo vietų ir paslaugų kūrimo gyvenamosiose vietovėse galimybes;
- nustatyti ir patikslinti galimas veiklas Bendrajame plane pažymėtose iki 2017 metų žemės ūkio ir kitose neužstatomose teritorijose ;
- nustatyti platesnes galimybes aukštą pridėtinę vertę kuriančių veiklų sukūrimui, numatyti tam tinkamas teritorijas;
- konkretizuoti konversijos privalomumą atskirose nebenaudojamose ar neefektyviai naudojamose teritorijose, nustatyti pagrindinius reglamentus konvertuojamoms teritorijoms;
- sudaryti sąlygas atsirasti integruotai susisiekimo sistemai, apjungiančiai visas judumo formas (viešojo transporto, pėsčiųjų ir dviračių, individualaus transporto), kurios tarpusavyje ne konkuruoja, o papildo viena kitą;
- intensyviau plėsti dviračių takų tinklą, nustatyti probleminius dviračių takų mazgus ir ruožus, numatyti infrastruktūros plėtros prioritetus;
- išnagrinėti bei papildyti Bendrojo plano sprendinius dėl europinės vėžės geležinkelio atšakos nuo Kauno link Lietuvos ir Latvijos valstybių sienos įtakos rajono teritorijai bei integruoti ją į esamą susisiekimo sistemą;
- išnagrinėti Kėdainių miesto šiaurinio aplinkkelio integracijos ir panaudojimo galimybes;
- išnagrinėti buvusio Kėdainių aerodromo Daukšių kaime teritorijos pritaikymo netaršiai gamybinei ir komercinei veiklai klausimą;
- į gamtinį karkasą įeinančių saugomų teritorijų tinklai, atskiros saugomos teritorijos, jų dalys ar zonos planuojamos, jų apsaugos ir naudojimo bei tvarkymo reglamentai nustatomi rengiant atskirus specialiojo planavimo dokumentus Bendrojo plano pagrindu;
- detalizuoti miestelių ir kitų gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, panoramas, numatant jų vizualinę apsaugą;
- identifikuoti teritorijas, kuriose būtina atkurti ir stiprinti pažeisto gamtinio karkaso ekologines funkcijas, numatant ar atkuriant viešą prieigą prie vandens telkinių;
- patikslinti turistinių trasų, rekreacinių zonų, turistus aptarnaujančių objektų išsidėstymo schemas, siūlyti naujas vietas kurti rekreacinei ir turistinei infrastruktūrai;
- atsižvelgiant į naujus demografinius duomenis išanalizuoti realius naujos socialinės infrastruktūros (švietimo, sveikatos, kultūros ir sporto) objektų poreikius;
- tobulinti ir vystyti istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą, sukurti galimų miesto ir miestelių dominančių sistemą, formuojant jų identitetą, numatyti priemones, stabdančias neigiamus urbanistinio chaoso ir neproporcingumo reiškinius ir užtikrinančius tolesnį damų vystymąsi.

PLANUI RENGTI IŠDUOTOS PLANAVIMO SĄLYGOS:

EIL. NR.	INSTITUCIJOS PAVADINIMAS	PLANAVIMO SĄLYGŲ NR.	PASTABOS
1.	<i>Kėdainių rajono savivaldybės administracija</i>	REG52863	-
2.	<i>Kauno rajono savivaldybės administracija</i>	REG52407	
3.	<i>Panevėžio rajono savivaldybės administracija</i>	REG52224	
4.	Jonavos rajono savivaldybės administracija	REG52981	
5.	Raseinių rajono savivaldybės administracija	REG52672	

EIL. NR.	INSTITUCIJOS PAVADINIMAS	PLANAVIMO SĄLYGŲ NR.	PASTABOS
6.	Ukmergės rajono savivaldybės administracija	-	Neišdavė per nustatytą terminą
7.	Radviliškio rajono savivaldybės administracija	REG51922	
8.	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM	-	Neišdavė per nustatytą terminą
9.	AB "Energijos skirstymo operatorius"	REG52546	
10.	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos	-	Neišdavė per nustatytą terminą
11.	Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos	REG52474	-
12.	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos	-	Neišdavė per nustatytą terminą
13.	Valstybės įmonė „Kelių priežiūra“	REG52959	-
14.	Aplinkos apsaugos agentūra	REG52724	-
	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	Nr.(7)-1.7-5124	Raštas
	Valstybinė miškų tarnyba	Nr.R2-2020	Raštas
15.	AB "Panevėžio energija"	REG52131	-
16.	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos	REG52323	-
17.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	REG52890	-
18.	Krekenavos regioninio parko direkcija	REG52435	
19.	LITGRID AB	REG52842	-
20.	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos	REG52272	-
21.	UAB „Kėdainių vandenys“	8-135	-
22.	AB „Amber Grid“	REG100125	
23.	Telia Lietuva, AB	REG85865	
24.	Lietuvos kariuomenė	REG117250	
25.	Viešoji įstaiga Transporto kompetencijų agentūra		Neišdavė per nustatytą terminą
26.	AB „Lietuvos geležinkeliai“	REG116954	

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo metu buvo atlikta esamos būklės analizė, suformuoti bendrieji sprendiniai (parengtos 2 koncepcijos alternatyvos), atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas. **Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktorius 2019 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. AD-1-1330 pritarė Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo integruotos plėtros koncepcijai. Dokumentai paskelbti Teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (TPDRIS).**

1. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ SUDĖTIS IR TAIKymo TVARKA

Bendrojo plano sprendinių konkretizavimo stadijoje parengti Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano konkretizuoti sprendiniai, kuriuose nustatyti privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai. Kėdainių rajono teritorijos bendrąjį planą sudaro tekstu ir grafiškai išreikštų teritorijų planavimo uždavinių sprendimo rezultatų visuma. Savivaldybės lygmens bendrieji planai galioja tol, kol parengiami ir patvirtinami juos keičiantys to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentai. **Brėžiniai parengti ir vertinami nurodytuose masteliuose ir į tikslesnius mastelius netransformuojami.**

Savivaldybės lygmens bendrųjų planų sprendiniai įgyvendinami:

- 1) detalizuojant sprendinius žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose, detaliuosiuose planuose ar žemėtvarkos planavimo dokumentuose – žemės valdos projektuose, kurių rengimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos žemės įstatymas.
- 2) išduodant statybą leidžiančius dokumentus Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka, kai detalieji planai ar žemės valdos projektai nerengiami;
- 3) rengiant sprendinių įgyvendinimo programas, kurios, atsižvelgiant į sprendinių įgyvendinimo lygmenį (valstybės, savivaldybės), derinamos su atitinkamo lygmens strateginio planavimo dokumentais, numatančiais valstybės ir savivaldybės investicijų panaudojimo galimybes planuojamose teritorijose.

Konkretizuojant bendrojo plano sprendinius parengti tekstiniai sprendiniai (aiškinamasis raštas) ir brėžiniai. **Visi brėžiniai yra lygiaverčiai.**

B1 - Pagrindinis brėžinys, M1:50000 ir reglamentų lentelė

B2 - Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės brėžinys, M1:50000

B3 - Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinys, M1:50000

B4 - Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos brėžinys, M1:50000

B1 Pagrindiniame - funkcinių prioritetų brėžinyje žymimos savivaldybės administracinės ribos, kuriose teritorijai nustatomos funkcinės zonos, plėtros prioritetai ir būdai. Funkcinis zonavimas pateikiamas susisiekimo infrastruktūros, gamtinių elementų, saugomų teritorijų, gamtinio karkaso, nekilnojamojo kultūros paveldo, inžinerinės infrastruktūros, naudingųjų iškasenų telkinių, turizmo infrastruktūros kontekste. Brėžinyje pateikiama reglamentų lentelė, kurioje nustatyti pagrindiniai tam tikrų funkcinių zonų teritorijų naudojimo reglamentai, taip pat aprašytos nuostatos dėl žemės naudojimo paskirties ir veiklos plėtojimo, nuostatos dėl pastatų statybos, kraštovaizdžio apsaugos.

B2 Gamtinių sprendinių brėžinyje vaizduojami svarbiausi esami gamtiniai objektai ir teritorijos, lokalizuojamas gamtinis karkasas ir nustatomos gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys.

B3 Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinyje pateikiami Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos susisiekimo komunikacijų ir inžinerinės infrastruktūros vystymo sprendiniai, vaizduojami valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės keliai, suplanuoti aplinkkeliai ir geležinkelis, esami ir planuojami dviračių ir pėsčiųjų takai, degalinės, kiti susisiekimo infrastruktūros objektai. Vaizduojami inžinerinės infrastruktūros esami ir planuojami objektai, jų apsaugos zonos, kiti svarbūs objektai.

B4 Nekilnojamojo kultūros paveldo brėžinyje pateikiami Kėdainių rajono savivaldybėje esantys Nekilnojamieji kultūros paveldo objektai, jų sąrašas, apsaugos zonos.

Teritorijų funkcinis zonavimas ir tvarkymo režimai nustatyti vadovaujantis Teritorijų planavimo normomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-01-02 įsakymu Nr. D1-7, funkcinio zonavimo spalvinis žymėjimas - Teritorijų planavimo dokumentų erdviųjų duomenų specifikacija, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013-12-31 įsakymu Nr. D1-1009.

Sprendiniai ir kita informacija pažymia **brėžiniuose ir tekstinėje dalyje**, jų reikšmes nurodant aprašomosiose lentelėse. Bendrojo plano aiškinamajame rašte apibūdinami planavimo tikslai, uždaviniai, papildomi uždaviniai, pateikiama esamos būklės analizė, paaiškinami plano sprendiniai, pateikiami teritorijos naudojimo ir tvarkymo duomenys, pagrindžiami teritorijų vystymo bei plėtros poreikiai ir pateikiami kiti svarbūs paaiškinimai.

Bendrojo plano sprendiniai užtikrina pradėtų planavimo darbų ir statybų tęstinumą, garantuoja investicijų stabilumą. Bendrojo plano sprendiniai nekeičia savivaldybės teritorijoje galiojančių specialiojo ar kompleksinio planavimo dokumentų sprendinių, tačiau keičiant šių dokumentų sprendinius reikalinga vadovautis Bendrojo plano sprendiniais.

Bendrojo plano sprendiniuose nenagrinėjami pavieniai žemės sklypai, todėl sklypams nėra nurodomi detalūs reglamentai.

Ginčo atvejais prioritetas teikiamas viešajam interesui, t.y. žmogaus sveikatai, ekstremalių situacijų prevencijai, viešųjų paslaugų plėtrai, aplinkos ir kultūros paveldo vertybių apsaugai, žemės ūkio naudmenų ir miško išteklių apsaugai, infrastruktūros plėtrai.

Bendrojo plano sprendiniai galioja savivaldybės tarybos ir administracijos kompetencijos ribose.

2. PLĖTROS KONTEKSTAS

2.1 STRATEGINĖS NUOSTATOS DĖL TVARIOS PLĖTROS

DARNIOS PLĖTROS NUOSTATŲ INTEGRAVIMAS Į STRATEGINIUS PRIORITETUS, TIKSLUS IR UŽDAVINIUS

Darnus vystymasis (**darni plėtra**) – tai toks vystymasis, kuris tenkina dabartinius visuomenės poreikius, nemažinant ateinančių kartų galimybių tenkinti savo poreikius.

Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m., kurią sudaro 17-a darnaus vystymosi tikslų, buvo priimta 2015 m. rugsėjį 193-ų pasaulio šalių sutarimu. Darnus vystymasis – tai vystymasis, plėtra užtikrinanti geresnę gyvenimo kokybę tiek dabartinei, tiek ir ateities kartoms. Darnaus vystymosi tikslai – tai universalūs pasaulio bendruomenės siekiai, o kartu ir detali struktūra, kaip įgyvendinti darnaus vystymosi principus pasauliniu mastu: skatinti taiką ir bendradarbiavimą ir auginti visų žmonių gerovę tuo pačiu saugant planetą. Darnus vystymasis susideda iš trijų esminių elementų:

- ekonominės aplinkos,
- socialinės aplinkos,
- aplinkos kokybės.

Darnus vystymasis siekia balanso tarp šių trijų elementų vystymosi. Kitaip tariant, ekonominė plėtra bus darni ir tvari, tik jei ji kartu teigiamai veiks socialinę aplinką ir mus supančios aplinkos kokybę.

Kėdainių rajono savivaldybės plėtrai yra aktualūs 10 siekių iš 17, nurodytų Jungtinių Tautų darnaus vystymosi dokumentuose, kurie apima šias temas: skurdo mažinimo, geros sveikatos, švaraus vandens užtikrinimą, energijos atsinaujinimą ir prieinamumą, darbo vietų ir ekonomikos vystymąsi, inovacijas ir infrastruktūros kokybę, miestų tvarumą ir bendrystę, veiksmus klimato apsaugai ir darnų sausumos naudojimą.

Lietuvos nacionalinėje politikoje darnaus vystymosi principai kaip šalies prioritentinė kryptis yra įtvirtinami per pagrindinius šalies strateginio planavimo dokumentus: Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“, 2014-2020 m. Nacionalinės pažangos programą (NPP), 2003 m. priimtą Nacionalinę darnaus vystymosi (DV) strategiją bei 2017 m. parengtą Lietuvos regioninės politikos Baltąją knygą. Svarbios ilgalaikės ES ir Lietuvos Respublikos planavimo dokumentų nuostatos perkeliamos į savivaldybių strateginio planavimo dokumentus ir savivaldybės bendruosius planus.

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ apima valstybės viziją ir raidos prioritetus bei jų įgyvendinimo kryptis iki 2030 metų.

2.1.1 LENTELĖ. LIETUVOS PAŽANGOS STRATEGIJA „LIETUVA 2030“

Valstybės vizija	Lietuva – sumani šalis, kurioje gera gyventi ir dirbti.
Pažangai svarbios vertybės	Atvirumas, kūrybingumas, atsakomybė.
Pažangos sritys	Visuomenė, ekonomika, valdymas.
Pokyčiai pažangos srityse	Sumani visuomenė, sumani ekonomika, sumanus valdymas.

Įgyvendinant pažangos strategijos nuostatas savo indėlį turėtų įdėti kiekviena savivaldybė, tarp jų ir Kėdainių.

2016 metų spalio 17-20 d. pasaulio valstybių ir vyriausybių vadovai priėmė **Naująją miestų darbotvarkę**. Naujoji darbotvarkė patvirtina visuotinį įsipareigojimą siekti darnaus miestų vystymosi. Bendra vizija, kad visi esamų ir ateities kartų gyventojai be jokios diskriminacijos galėtų gyventi ir kurti teisingus, saugius, sveikus, prieinamus, įperkamus, atsparius ir darnius miestus bei gyvenamąsias vietas, didinti visų gerovę ir gyvenimo kokybę. Šios nuostatos liečia ne tik Kėdainių miestą, bet ir visas rajono gyvenamąsias vietas (miestelius, kaimus, vienkiemius).

2018 m. parengti **Pasiūlymai Lietuvos urbanistikos politikai**. Buvo pasiūlytos šios urbanistinės politikos kryptys:

2.1.2.LENTELĖ. LIETUVOS URBANISTIKOS POLITIKOS KRYPTYS

EIL. NR.	SIŪLOMOS URBANISTINĖS POLITIKOS KRYPTYS
1.	Poveikio klimato kaitai mažinimas ir atsparumas ekstremaliems klimato reiškiniams
2.	Sinergijos atkūrimas ir ryšių stiprinimas
3.	Gyvybingumas ir socialinis teisingumas
4.	Darnus erdvinis vystymasis

2.1.3. LENTELĖ. LIETUVOS URBANISTINĖS POLITIKOS UŽDAVINIAI, KURIE AKTUALŪS IR KĖDAINIŲ RAJONUI

1.	Skatinti kompaktiškumą urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose, reguliuoti ir valdyti urbanistinę plėtrą per pažangias užstatymo tankinimo strategijas ir žemės sklypų rinkos reguliavimo priemones;
2.	Užtikrinti optimalų ir efektyvų urbanizuotų teritorijų žemės naudojimą, mažinti infrastruktūros poreikį ir išlaikymo kaštus ir paklausą transportui.
3.	Riboti urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų pėdsaką, siekiant gerokai sumažinti poveikį aplinkai, kad būtų galima veiksmingai spręsti klimato kaitos problemas.
4.	Identifikuoti ir išryškinti teritorijų, turinčių prastą erdvinę kokybę, potencialą ir skatinti atnaujinimą, išnaudojant šių teritorijų resursus ir stiprinti socialinį identitetą
5.	Strategiškai planuoti būsto plėtrą, darbo vietas ir susisiekimo sistemą per mišrios funkcijos žemės naudojimą siekiant užtikrinti greitą ir nebrangų susisiekimą per saugias, patogias, prieinamas ir patikimas, mažą poveikį aplinkos kokybei darančias transporto sistemas visoms socialinėms grupėms, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiems visuomenės nariams
6.	Užtikrinti žaliosios infrastruktūros vystymą urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose per jungčių tarp esamų natūralių gamtos plotų gerinimą, didinant kraštovaizdžio pralaidumą
7.	Kuriant, atnaujinant ir palaikant viešąsias erdves ir žaliąją infrastruktūrą urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose vengti šilumos salų kūrimo, apsaugoti vietos biologinę įvairovę ir skatinti daugiavalių viešųjų žaliųjų plotų kūrimą.

Lietuvos regioninės politikos Baltojoje knygoje, apimančioje laikotarpį nuo 2017 metų iki 2030 metų, kaip svarbiausias siekis nurodytas - geografiškai subalansuotas, darnus ir tvarus augimas bei kokybiškų gyvenimo sąlygų sudarymas visoje Lietuvoje. Bus siekiama, kad gyventi ne didmiesčiuose taptų madinga. **Baltoji knyga, grįsta LR regioninės plėtros įstatymu, numatančiu regioninės politikos tikslą: mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp regionų ir pačiuose regionuose, skatinti visoje valstybės teritorijoje tolygią ir tvarią plėtrą.**

2014-2020 metų nacionalinės pažangos programoje (NPP) įtvirtinta nuostata, kad būtina darnios ir tvarios ekonomikos sąlyga – konkurencingi, svariai prie ekonominio augimo prisidedantys miestai – plėtros varikliai, **patrauklūs investuoti ir kurti darbo vietas mažieji ir vidutiniai miestai**, kuriems priskiriamas ir Kėdainių miestas. Siekiant geresnės gyvenimo kokybės visuose šalies regionuose ir savivaldybėse, būtina:

- plėtoti savivaldybių susisiekimo paslaugas ir infrastruktūrą;
- kurti ir plėtoti judėjimo, sveikatingumo, sporto, žaidimų infrastruktūrą (aikštynai, salės, baseinai, sporto įranga ir kita);
- gerinti aplinkos kokybę (mažinti aplinkos taršą, išvalyti ir tvarkyti užterštas teritorijas ir vykdyti taršos prevenciją).

Šiuo metu vykdomos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano keitimo procedūros. Rengiamas **Naujasis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas** nustatys šalies teritorijos erdvinio vystymosi kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinius prioritetus, užtikrins, kad būtų suderinti galiojantys ir kuriami strateginiai planavimo dokumentai, turintys erdvinę išraišką. Šis dokumentas taps pagrindiniu šalies vystymosi dokumentu, kurio suformuluoti sprendiniai galios iki 2030 metų, o pasiūlyta vizija net iki 2050 metų. Galiojančio LR teritorijos bendrojo plano tęstinumas: formuoti ir įtvirtinti Lietuvoje hierarchinį policentrinį gyvenamųjų vietovių tinklą, užtikrinantį palankiausias socialinio, ekonominio ir ekologinio šalies vystymo sąlygas ir aukštos žmonių gyvenimo kokybės prielaidas.

Šiuo metu yra patvirtinta LR BP konceptualiųjų sprendinių iki 2050 m. II alternatyva, numatyti šalies teritorijos erdvinio vystymo ir funkcinių prioritetų sprendiniai, pateikiami žemiau.

2.2 SAVIVALDYBĖS RAIDOS STRATEGIJA

Bendrojo plano rengimo laikotarpiu 2019 m. spalio 25 d. buvo patvirtintas **Kėdainių rajono strateginis planas iki 2030 metų** (Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. TS-217). Jame suformuluota Kėdainių rajono vizija - *Kėdainių rajonas – e. Lietuvos centras, garsus daugiakultūrių paveldu ir išvystytu turizmu, inovatyvios pramonės bei klestinčio žemės ūkio kraštas, kuriame kiekvienam gyventojui garantuojamas socialinis saugumas, užtikrinama aukšta gyvenimo kokybė.*

Taip pat išskirti Kėdainių rajono savivaldybės plėtros prioritetai, numatyti tikslai ir uždaviniai siekiant juos įgyvendinti:

I prioritetas. PAŽANGI EKONOMIKA

1.1. tikslas. Ekonominį augimą skatinančios verslo aplinkos plėtra	1.2. tikslas. Kaimo plėtra bei investicijos į verslumo plėtotę kaime	1.3. tikslas. Turizmo paslaugų plėtra, kultūros ir gamtos paveldo įveiklinimas
1.1.1. uždavinys. Sudaryti palankias sąlygas sumanios pramonės ir logistikos srities verslų atsiradimui, plėtrai bei investicijų pritraukimui	1.2.1. uždavinys. Sudaryti sąlygas inovatyvaus žemės ūkio vystymui	1.3.1. uždavinys. Vystyti bei įvairinti turizmo paslaugų infrastruktūrą, gerinti jų kokybę ir prieinamumą
1.1.2. uždavinys. Gerinti verslo paramos bei informavimo sistemą	1.2.2. uždavinys. Plėtoti alternatyvias veiklas kaime	1.3.2. uždavinys. Pritaikyti gamtos ir kultūros paveldo objektus turizmui, švietimui, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai
1.1.3. uždavinys. Plėtoti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą, gyventojų verslumą bei ekonominį mobilumą		

II prioritetas. AUKŠTA GYVENIMO KOKYBĖ SOCIALIAI ATSAKINGAME RAJONE

2.1. tikslas. Besimokančios visuomenės ugdymas	2.2. tikslas. Kultūrinės ir kūrybinės veiklos skatinimas, gyventojų įtraukimas	2.3. tikslas. Gyventojų sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas	2.4. tikslas. Aukštos socialinės atsakomybės užtikrinimas rajone
2.1.1. uždavinys. Tobulinti ugdymo (-si) infrastruktūrą, aplinką ir materialinę bazę, diegti inovacijas	2.2.1. uždavinys. Įveikinti kultūros paslaugų infrastruktūrą turizmui, švietimui, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai	2.3.1. uždavinys. Modernizuoti ir optimizuoti sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūrą	2.4.1. uždavinys. Modernizuoti socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūrą, optimizuoti jų tinklą
2.1.2. uždavinys. Plėtoti kokybišką, visiems prieinamą, tęstinę švietimo sistemą rajone	2.2.2. uždavinys. Sudaryti sąlygas dalyvauti kultūrinėje bei kūrybinėje veikloje, kultūros vartojime	2.3.2. uždavinys. Siekti gyventojų sveikatos išsaugojimo, gerinant sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą	2.4.2. uždavinys. Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, didinti socialinių paslaugų ir jų tiekėjų įvairovę
2.1.3. uždavinys. Siekti žemės ūkio, sumanios pramonės, logistikos ir turizmo kryptių profesinio orientavimo, skatinti mokymąsi visą gyvenimą		2.3.3. uždavinys. Sudaryti sąlygas gyventojams stiprinti sveikatą, kurti ir plėtoti su sveikatos stiprinimu susijusias paslaugas	2.4.3. uždavinys. Gerinti socialinę aplinką ir skatinti socialinę integraciją
		2.3.4. uždavinys. Didinti gyventojų fizinį aktyvumą, ugdyti sportišką bendruomenę	2.4.4. uždavinys. Kurti palankią vaikui ir šeimai aplinką

III prioritetas. MODERNUS RAJONAS SU DARNIA APLINKA

Siekiant darnios aplinkos rajone, reikėtų mažinti taršą didinant mažiau taršių energijos šaltinių panaudojimą ir tvarkant atliekas, vykdyti aplinkosauginį gyventojų švietimą, individualių rūšiavimo kontenerių plėtrą, didesnę dėmesį skirti žaliųjų plotų priežiūrai, saugojimui ir plėtrai.

Siekiant modernaus rajono, Savivaldybė turėtų gerinti kelių infrastruktūros būklę (ypač asfaltuojant žvyrkelius) ir didinti eismo saugumą, sudaryti galimybes gyventojams naudotis ekologinėmis transporto

priemonėmis, toliau investuoti į dviračių ir kito bevariklio transporto priemonių infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą, diegti intelektines transporto sistemas, įrengti privataus ir viešojo transporto jungties aikštes, diegti dviračių dalijimosi sistemą, remti gyventojų mobilumo paslaugas ir skatinti alternatyvius pavėžėjimo būdus. Vystant rajono viešąją infrastruktūrą, reikėtų plėsti apšvietimo infrastruktūrą kaimiškose vietovėse, kas didintų gyventojų saugumą, plėtoti energijos efektyvumą didinančius pastatų modernizavimo projektus, vandens tiekimo ir buitinių bei paviršinių nuotekų infrastruktūros plėtros projektus, naudoti bei skatinti naudoti alternatyvius ir atsinaujinančius energijos šaltinius, plėtoti ekologinių inovacijų atsiradimą bei naudojimą.

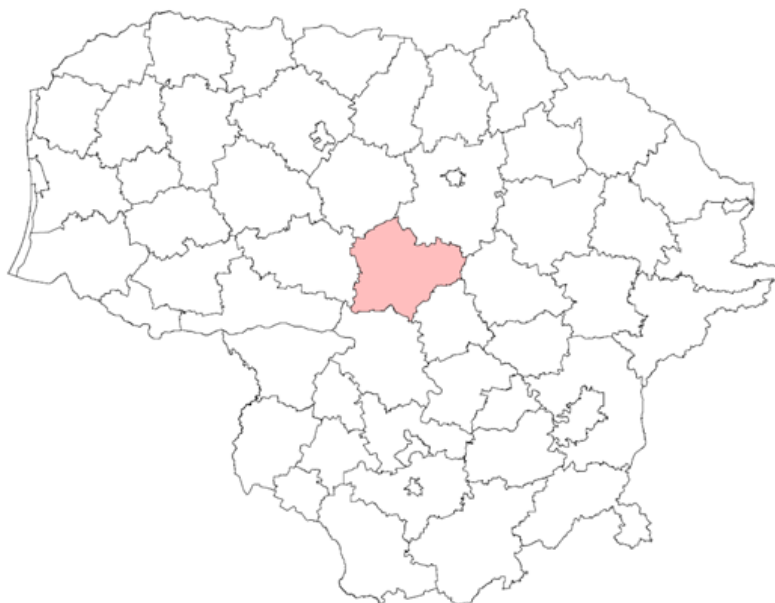
3.1. tikslas. Rajono susisiekimo infrastruktūros gerinimas, užtikrinant gyventojų darnų judumą bei mobilumą	3.2. tikslas. Inžinerinio aprūpinimo sistemos vystymas, užtikrinant jos efektyvumą bei darną su gamtine aplinka	3.3. tikslas. Aplinkos kokybės gerinimas ir kraštovaizdžio išsaugojimas	3.4. tikslas. Kitos rajono viešosios infrastruktūros vystymas ir plėtra
3.1.1. uždavinys. Modernizuoti susisiekimo infrastruktūrą	3.2.1. uždavinys. Modernizuoti ir plėsti vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūrą	3.3.1. uždavinys. Tobulinti atliekų tvarkymo bei aplinkos išsaugojimo sistemą, vykdyti gyventojų aplinkosauginį švietimą	3.4.1. uždavinys. Vystyti miesto ir kaimo gyvenamąją aplinką, užtikrinti kitos viešosios infrastruktūros priežiūrą, atnaujinimą ir tinkamą naudojimą
3.1.2. uždavinys. Įrengti darnaus judumo sistemų funkcionavimui būtina fizinę bei intelektinę infrastruktūrą	3.2.2. uždavinys. Vystyti rajono viešąją energetinę infrastruktūrą, naudojančią alternatyvius ir atsinaujinančius šaltinius	3.3.2. uždavinys. Gerinti kraštovaizdžio apsaugą bei didinti jo patrauklumą	3.4.2. uždavinys. Gerinti savivaldybės viešojo ūkio paslaugų kokybę ir infrastruktūrą
3.1.3. uždavinys. Gerinti rajono gyventojų mobilumą			

IV prioritetas. EFEKTYVI IR KIEKVIENAM ATVIRA VIETOS SAVIVALDA

4.1. tikslas. Savivaldybės valdymo gerinimas ir integravimas	4.2. tikslas. Saugumo didinimas rajone	4.3. tikslas. Pilietiškos bendruomenės ugdymas
4.1.1. uždavinys. Didinti savivaldybės valdymo ir veiklos efektyvumą, gerinti žmogiškųjų išteklių kompetencijas, vystyti informacines technologijas	4.2.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją tvarką ir viešąjį saugumą	4.3.1. uždavinys. Vystyti jaunimui palankią aplinką bei infrastruktūrą, plėsti ir skatinti įvairias jaunimo veiklas ir užimtumą
4.1.2. uždavinys. Stiprinti Kėdainių rajono savivaldybės įvaizdį	4.2.2. uždavinys. Vykdyti prevencines programas ir veiklas	4.3.2. uždavinys. Skatinti nevyriausybinų organizacijų veiklą, didinti jų įtrauktį
4.1.3. uždavinys. Skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą		

esančiose savivaldybėse, kuriose artimos Kėdainių rajonui gamtinės ir kitos sąlygos (lemiančios gyventojų tankumą): Raseinių r. sav. – ~21 žm./km², Jonavos – ~45 žm./km², Radviliškio – ~22 žm./km², Ukmergės – ~26 žm./km².

2.4.1 PAV. SAVIVALDYBĖS VIETA LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIO SUSKIRSTYMO SCHEMOJE.

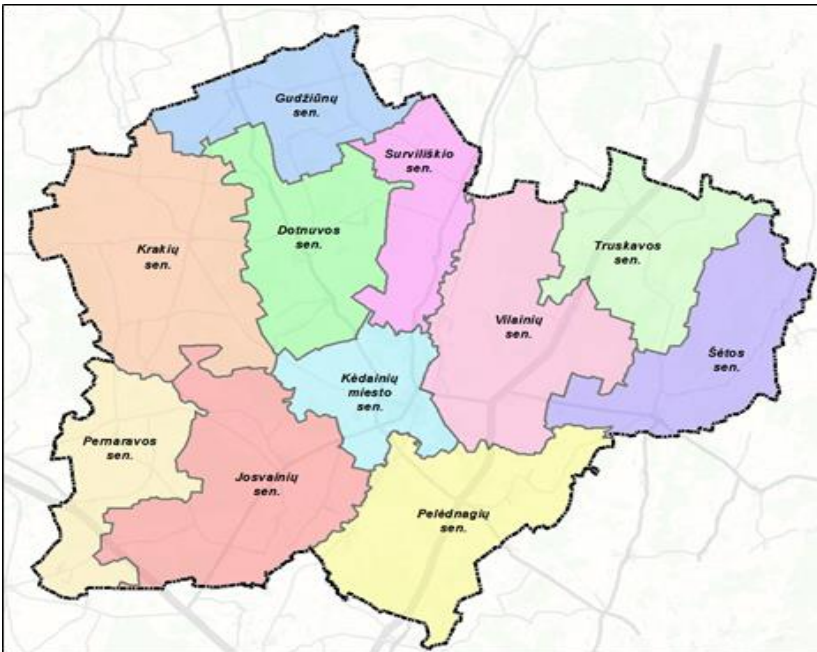
Rajonas šiaurėje ribojasi su Panevėžio ir Radviliškio, rytuose – su Ukmergės, pietryčiuose – su Jonavos, pietuose – su Kauno, vakaruose – su Raseinių rajono savivaldybėmis. Didžioji rajono dalis išsidėsčiusi Nevėžio žemumoje. Vakaruose reljefas kyla į Rytų Žemaičių plynauktę. Maždaug per rajono vidurį iš šiaurės į pietus prateka Nevėžis. Rajonas suskirstytas į 11 seniūnijų. Jame yra vienas miestas (Kėdainiai) ir 10 miestelių (Akademija, Dotnuva, Gudžiūnai, Josvainiai, Krakės, Pagiriai, Pernarava, Surviliškis, Šėta, Truskava) ir 534 kaimai.

Savivaldybės teritorijoje, Ruoščių kaime (Dotnuvos sen.) yra Lietuvos Respublikos geografinis centras.

2.4.1 LENTELĖ KĖDAINIŲ RAJONO VIDAUS ADMINISTRACINĖ STRUKTŪRA

EIL. NR.	KĖDAINIŲ RAJONO SENIŪNIJOS	PLOTAS, KM ²	PLOTAS, %
1.	Kėdainių miesto	44	3,13
2.	Vilainių	179	12,73
3.	Gudžiūnų	93,5	6,65
4.	Surviliškio	83	5,90
5.	Truskavos	130	9,25
6.	Krakių	173	12,31
7.	Dotnuvos	132	9,39
8.	Pernaravos	114,7	8,16
9.	Josvainių	185	13,16
10.	Pelėdnagių	141,6	10,7
11.	Šėtos	130	9,25
	Iš viso:	1406	100

2.4.2 PAV. KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACINIS SUSKIRSTYMAS

Kėdainių rajonas, pagal 2018 m. Vilniaus politinės analizės instituto parengtą Savivaldybių gerovės indeksą (indeksą sudaro 5 komponentai- socialinis saugumas, fizinis saugumas, gyvybinga ekonomika, kokybiškas švietimas, sveika demografija) renka 4,9 balus (10 balų sistemoje) ir užima 18 vietą Lietuvoje. Tačiau Kėdainių rajono savivaldybės ekonominis gyvybingumas čia įvertintas tik 3,0 balais iš 10. Rajone ypač išplėtotą chemijos ir maisto pramonę bei žemės ūkis. Pramonė vystoma Kėdainių mieste. Čia koncentruoti ir verslo objektai bei kultūros įstaigos. Dėkinga geografinė padėtis, našios žemės, rajone veikiančios žemės ūkio mokslo bei konsultavimo institucijos lėmė, kad Kėdainių rajono savivaldybė tai savivaldybė, kurioje labai gerai išvystyta žemdirbystė. Žemės ūkio naudmenos užima 65,2 % rajono ploto. Kėdainių rajoną kerta tarptautinis susisiekimo koridorius – VIA Baltica magistralė, kuri užtikrina gerą susisiekimą su Vakarų Europos šalimis, Latvija, Estija ir Skandinavijos šalimis. Nuo Kėdainių miesto 3 km atstumu yra nutolęs tris didžiausius miestus Vilnių – Kauną – Klaipėdą jungiantis magistralinis kelias (A1). Per rajoną driekiasi transeuropinio IX B transporto koridoriaus geležinkelio linija - Vilnius–Kaišiadorys–Šiauliai–Klaipėda. Planuose transeuropinė geležinkelio vėžė Rail Baltica. Kėdainių rajono savivaldybė patenka į Kauno miesto metropolinės įtakos zoną, kurioje pasireiškia švytuoklinė migracija (palankiausios sąlygos tam susidaro ties magistraliniais keliais) ir slopinantis Kauno miesto poveikis konkuruojant dėl darbo jėgos ir investicijų. Kėdainių rajonas dėl išvystytos susisiekimo infrastruktūros, kuriamos perspektyvios laisvosios ekonominės zonos LEZ, palankios verslui savivaldybės veiklos, patogios geografinės padėties, išnaudojant didžiųjų miestų kaimynystę, turi potencialą pramonės ir verslo, gyventojų gerovės augimui. Kėdainių rajonas galėtų būti patrauklus tarptautiniam verslui, nes rajone neblogai išvystyta tarptautinio transporto ir logistikos sistema, kuriama laisvoji ekonominė zona.

2.5 PARENGTI TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI IR SPRENDINIŲ TĘSTINUMAS

Rengiant Kėdainių rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinius atsižvelgta į parengtų vietovės lygmens kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų, specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, kitų nuo teritorijos planavimo neatsiejamų dokumentų nagrinėjamoje teritorijoje sprendinius.

Savivaldybės lygmens bendrojo plano sprendiniai nepanaikina žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumento galiojimo, o dėl jų keitimo / koregavimo sprendžia savivaldybės administracija arba plano rengimą / keitimą / koregavimą inicijuoja kiti planavimo iniciatoriai teisės aktų numatyta tvarka.

BENDRIEJI PLANAI:

- Kėdainių miesto teritorijos bendrasis planas (keitimas);
- Dotnuvos miestelio bendrasis planas;
- Josvainių miestelio bendrasis planas;
- Krakių miestelio bendrasis planas;
- Šėtos miestelio bendrasis planas.

GYVENAMŪJŲ VIETŪVIŲ DETALIEJI PLANAI:

- Paobelio kaimo detalusis planas;
- Vilainių kaimo detalusis planas;
- Pelėdnagių kaimo detalusis planas;
- Labūnavos kaimo detalusis planas;
- Nociūnų kaimo detalusis planas.

SPECIALIOJO TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI:

Vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 22 straipsnio 2 dalimi, savivaldybės tarybos patvirtinti savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentų (išskyrus specialiojo teritorijų planavimo žemėtvarkos dokumentus) sprendiniai konkretizuoja savivaldybės bendrojo plano sprendinius ir savivaldybės tarybos sprendimu specialiojo teritorijų planavimo dokumentai pripažįstami savivaldybės bendrojo plano sudedamąja dalimi. Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje ši nuostata taikoma šiems planams:

- Kėdainių miesto paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas, patvirtintas 2018-02-15, Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-30
- Dviračių takų (trasų) Nevėžio regione specialusis planas, patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2006 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. TS-227.
- Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo schema – specialusis planas, patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2007 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. TS-34.
- Rekreacijos ir turizmo objektų išdėstymo Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje specialusis planas, patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. TS-375.
- Vietinės reikšmės vidaus kelių Kėdainių rajone specialusis planas, patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 22 d. sprendimu Nr. TS-57.
- Mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymo Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje specialusis planas, patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. TS-228.
- Kėdainių rajono savivaldybės Obelies kraštovaizdžio draustinio ribų planas, patvirtintas 2015-10-07, T00077100;
- Kėdainių miesto šiaurinio aplinkkelio specialusis planas, patvirtintas 2014-01-02, T00066424;
- Kėdainių rajono savivaldybės šilumos ūkio specialusis planas, patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 25 d. sprendimu Nr. TS-232 „Dėl atnaujinto Kėdainių rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano tvirtinimo“.
- Kėdainių senamiesčio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16074) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas - teritorijos ir apsaugos zonos ribų planas, T00071640
- Krekenavos regioninio parko ir jo zonų ribų planas, T00052678
- Krekenavos regioninio parko tvarkymo planas, T00053012

- Vietinės reikšmės vidaus kelių Kėdainių rajone specialusis planas, T00029304

2.6 ESAMA BŪKLĖ

Kėdainių rajono savivaldybė geografiniu ir geopolitiniu požiūriu yra palankioje plėtrai situacijoje šalies kontekste dėl patogios padėties, bei jau sukurtų palankių sąlygų investicijoms pritraukti. Nors socialiniu požiūriu savivaldybė atitinka bendras Lietuvos rajonų savivaldybių tendencijas (nedarbas, emigracija, visuomenės senėjimas), tačiau savivaldybė išsiskiria aukštu švietimo lygiu, optimaliu švietimo ir administravimo resursų naudojimu, aukštais tiesioginių užsienio investicijų rodikliais.

Esamos būklės analizėje užfiksuotos įžvalgos pateikiamos žemiau.

URBANIZUOTA APLINKA

Kėdainių rajono gyvenamųjų vietovių užstatymo pobūdis yra dispersinis ir tai atitinka vyraujantį Lietuvos užstatymo tipą. Aktyvios gyventojų migracijos akivaizdoje savivaldybės teritorijos urbanistinės struktūros transformacijos tendencijos yra šios: **auga Kėdainių miestas ir plėtojamos kaimo gyvenamosios vietovės, esančios miesto priegose. Miesteliai, nutolę nuo Kėdainių, netgi esantys prie patogių susisiekimo komunikacijų, nyksta.** Kėdainių rajone galima išskirti 4 lygmenų vietinės gyvenamųjų vietovių sistemos centrus, kur aukščiausią lygmenį atitinka Kėdainių miestas, kuriame koncentruota didžioji dalis socialines paslaugas teikiančių įmonių. Antros kategorijos centrams priskirtina Dotnuva, Akademija, Krakės, Surviliškis, Truskava-Pavermenys, Šėta ir Josvainiai. Kiti svarbesni centrai yra Pernarava, Gudžiūnai, Labūnava, Pelėdnagiai, Tiskūnai, o visos likusios vietovės yra silpniau išvystytos šiuo aspektu.

Savivaldybės teritorijoje suburbanizacijos ir urbanistinės driekos procesai vos pastebimi, tačiau yra būdingi. Nagrinėjamu laikotarpiu svarbiausias plėtros interesas – gyvenamųjų namų statyba. Statybos interesai koncentruojasi Kėdainių mieste arba jo priegose, taip pat stambesnėse rajono gyvenvietėse Dotnuva/Akademija, Josvainiai, Aristava, Labūnava, Šėta. Pavienių statybų voros driekiasi abipus Nevėžio, Dotnuvėlės, Šušvės slėnių gražiose, ramiose, sausumos keliais pasiekiamose vietovėse.

Urbanizuota žemė nebranginama tiek mieste, tiek kaimo vietovėse teritorijos užstatomos dispersiškai. Vidinės plėtros resursai urbanizuotose teritorijose lieka nenaudojami. Nei gyventojai, nei savivaldybės administracija to nesieja su augančiais infrastruktūros įrengimo ir eksploataavimo kaštais. Kaimo vietovėse esančių vienkiamų, kaimų ir net kai kurių miestelių užstatymas neatitinka apibrėžtų kompaktiškai užstatytų teritorijų kriterijų. Užstatyta teritorija neviršija 5 ha o užstatymo tankumas yra mažesnis nei 20 %. Kėdainių mieste vyrauja sodybinio užstatymo teritorijos, kurių užstatymo tankumas 10-40 %, o intensyvumas 0,2-0,4. Centrinėje Kėdainių miesto dalyje gyvenamųjų kvartalų, įskaitant ir daugiabučių kvartalus, užstatymo tankis 20-30 %, o intensyvumas 0,4-1,4.

Kėdainių bendrajame plane deklaruotos kompleksinės miesto ir jo priegų plėtros idėjos paskendo kiekvienos dienos smulkiuose pavienių sklypų plėtros sprendimuose ir taip užkirto galimybes jas įgyvendinti. Nors miesto ir savivaldybės teritorijos bendruosiuose planuose deklaruojamas urbanistinės plėtros kompleksiskumas, urbanistinės struktūros optimalumo siekis, tačiau kompleksinės gyvenamųjų teritorijų kvartalų plėtros, renovacijos, regeneracijos ar modernizavimo apraiškų urbanizuotose rajono teritorijose yra mažai ir jos yra nedidelio masto.

Lėtai ir neplaningai vyksta teritorijų naudojimo konversija. Prioritetas teikiamas plėtrai naujose teritorijose tiek mieste, tiek jo priegose nors rezervų didinti užstatymo tankumą ir teritorijų naudojimo intensyvumą jau urbanizuotose teritorijose yra. Taigi, statiniais užimtos žemės kiekis turi tendenciją didėti. Kėdainių rajone 2012-2015 m. laikotarpyje jis padidėjo 23 ha, o 2015-2018 m laikotarpiu – 27 ha. Pastebėta, kad kaimo vietovėse ši tendencija aktyvesnė. Nagrinėjamu laikotarpiu statiniai buvo statomi vis aukštesni (didėjo vidutinis statinių tūris, ypač miestuose) ir žemė naudojama racionaliau. Žemės ploto po statiniais vidurkis augo nuosaikiai – nuo 1 iki 2 m² per tris metus. Miestuose vidutinis plotas po statiniais augo sparčiau – nuo 1 iki 5 m³ per tris metus.

Tiek mieste, tiek kaimo vietovėse prioritetas skiriamas automobiliams. Tai neatitinka svarbiausių JT ir ES tvaraus vystymosi nuostatų. Gyvenamojoje aplinkoje stokojama šaligatvių, takų dviračiams ir pėstiesiems, laisvalaikio infrastruktūros, viešųjų želdynų ir kt. Daugiabučių namų ir jų kvartalų gyvenamajai aplinkai būtina kompleksinė renovacija.

Kėdainių rajone identifikuotų ir registruotų nekilnojamųjų kultūros vertybių skaičius ir tankumas yra vienas didesnių, lyginant su kitais rajonais. Objektų gausa didina patrauklumą turizmo požiūriu, tačiau ir įpareigoja rūpintis jų tvarkyba. Kultūros paveldo srityje pastebėtos vertybių apskaitos, tvarkybos ir finansinės problemos, būdingos visoje Lietuvoje. Vertybių sąrašė dominuoja dvarų ir kiti kompleksai su juos sudarančiais objektais, bei kapai ir kapinynai. Tikėtina, kad **dvarų kultūra ir jų kompleksai galėtų būti išskirtiniu Kėdainių rajono urbanizuotos aplinkos paveldo bruožu, pritaikomu šių dienų reikmėms.**

GAMTINĖ APLINKA

Kėdainių rajono savivaldybės teritorija yra ledynų suformuotame Nevėžio lygumos fiziniame geografiniame rajone. **Vyraujantis reljefas – neraiški ir monotoniška stambiai banguota lyguma su pasitaikančiais šoniniais moreniniais gūburiais ir vagotais upių slėniais.** Tik pats vakarinis rajono pakraštys, pasiekiantis Rytų Žemaičių plynaukštės Krakių – Pernaravos mikrorajoną, pasižymi labiau išreikštu reljefu. Žemiausios aukščio altitudės (21 m virš jūros lygio) – Nevėžio upės slėnis pietinėje rajono dalyje, aukščiausios – vakarinėje pusėje (Gudžiūnų apylinkėse) – iki 113 m virš jūros lygio. 1995 m. Ruoščių kaime oficialiai nustatytas Lietuvos geografinis vidurys (55°19'š. pl. ir 23°54'r. ilg.).

Rajono teritorijoje būdingi moreninių lygumų žemėvaizdžiai, **dominuoja agrarinis sukultūrintas kraštovaizdis** – tarp dirbamos žemės plotų mozaikiškai įsiterpę miškų masyvai. Žemė intensyviai naudojama žemdirbystei ir gyvulininkystei. Dėl rajone vyraujančio lyguminio žemės paviršiaus antropogeninės veiklos padariniai yra sąlyginai maži. Žemės paviršiaus erozija, upių krantų linijinės erozijos, nuošliaužų ir nuoplovų poveikis reljefui yra nežymus. **Upių šlaitai ir slėniai – ryškiausi rajono savivaldybės reljefo elementai.** Teritorijos vizualinę struktūrą formuojanti vertikaliąji sąskaida nežymi, vyrauja banguotas kraštovaizdis, kurį pajvairina lėkštašlaitiųjų upių slėnių kraštovaizdis. Pagal horizontaliąją sąskaidą - būdingas pusiau atvirų didžiųjų dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis

Rajono paviršiniai vandenys turi būti naudojami tik toms ūkio šakoms, kur jie nepakeičiami, intensyvus jų naudojimas pramoniniams ir komunaliniams tikslams nerekomenduojamas. Kėdainių rajono teritorija teka 50,5 km Nevėžio. Nevėžio baseine vyrauja mažai vandeniui laidūs moreniniai priemoliai ir priesmėliai. Upės vandens nuotėkis metų eigoje būna labai įvairus: vasarą upė labai nusenka, o po liūčių staiga pakyla. Nevėžis pagal visus vandens kokybės rodiklius priskiriamas labai užterštoms upėms. Būdingas rajono bruožas - giliaslėnių upelių vietose dirbtinai suformuoti tvenkiniai (iš viso rajone 41 tvenkinys).

Dėl klimato kaitos (daugiau lietaus ir drėgmės) savivaldybėje padidėjo Nevėžio upės potvynių rizika, užliejamos pievos ir arimai, žemdirbiai patiria didžiulius nuostolius. Kėdainių rajono savivaldybės teritorija patenka į Vidurio žemumos klimatinį rajoną. Rajonas, kaip ir visa Lietuva, yra drėgmės pertekliaus zonoje.

Kėdainių rajono savivaldybės žemės vienos derlingesnių Respublikoje. Rajonas yra vienas iš daugiausiai turinčių ariamų ir dirbamų žemių. Drėgmės perteklius rajono teritorijoje lemia dirvožemių perdrėkį. **Melioruotos žemės plotas – net 86,6 % nuo bendro rajono žemės ūkio naudmenų ploto. Vyraujantis našumo balas – 49,1, tačiau nemažai vietovių yra, kur žemės našumo balas – daugiau kaip 52.** Dirvožemiai yra įmirkę, vyrauja velėniniai glėjiški, velėniniai glėjiški sujaurėję, jauriniai ar paveniniai glėjiniai. Karbonatingas sluoksnis yra 40-60 cm gylyje, o kai kur aukščiau.

Kėdainių rajono savivaldybėje miškai išsidėstę beveik tolygiai visoje rajono teritorijoje. Vyrauja beržynai (37 %), eglynai (17 %), drebulynai (11 %), nemažai ąžuolynų (5,2 %), pietvakarinės rajono dalies miškuose auga skroblai. Didžiausi miškai: Dotnuvos, Josvainių, Lančiūnavos, Pernaravos. Miškuose yra vertingų gamtinių buveinių – plačialapių mišriųjų ir pelkėtų lapuočių miškų. Bendras teritorijos miškingumas – 25,6 % (Lietuvos 33,5 %). Didžiausią plotą (84 %) užima ūkiniai miškai. Ekosistemų apsaugos miškai (II A miškų grupė) užima – 2 622 ha arba 6 %, rekreaciniai miškai (II B miškų grupė) užima – 520 ha (1 %, iš jų Kėdainių miesto miškai – 384,5 ha), apsauginiai miškai (III miškų grupė) – 4191 ha (9%).

Teritorijoje aptinkamos įprastos gyvūnų rūšys. Rajonas išsiskiria šernų gausa taip pat nemažu skaičiumi vilkų. Rajono savivaldybės teritorijos gyvūnija priskiriama Nevėžio lygumos zoogeografiniam rajonui. Miškuose peri

juodieji gandrai, mažieji ereliai rėksniai, gervės, baltnugariai ir margieji geniai, pilkosios meletos, griežlės. Gausu stambiųjų paukščių: jerubių, slankų, juodųjų gandrų, suopių, paukštvanagių, vištvanagių, pelėdų, jūrinių erelių, vapsvaėdžių. Natūraliose pievose skraido retieji drugiai, senuose ąžuolynuose gyvena Lietuvoje reti vabalai – niūriaspalviai auksavabaliai ir didieji skydvabaliai.

Kėdainių rajono savivaldybėje nėra išskirtinių ir ypatingai reikšmingų naudingųjų iškasenų, didelių jų telkinių. Rajone paplitę tipiškos kvartero naudingosios iškasenos - žvyras, smėlis, smėlis-žvyras, gėli požeminiai vandenys, durpės. Teritorijoje yra įregistruota 15 detaliai išžvalgytų, 16 parengtinai išžvalgytų ir 19 prognozių telkinių. Bendras telkinių plotas – 1 614 ha, iš jų detaliai išžvalgyti 824,0 ha (durpių 714 ha; žvyro 69 ha; smėlio-žvyro 29 ha, smėlio – 11 ha). **Didžioji telkinių dalis patenka į saugomų teritorijų plotus ar į miškus, o šiose teritorijose telkinių eksploatacija draudžiama.**

Požeminio vandens išteklių pakanka tenkinti rajono gyventojų poreikius. Vandens kokybė vandenvietėse dažniausiai tenkina geriamojo vandens kokybės reikalavimus, bet nėra stabili, nes didesnėje Kėdainių rajono savivaldybės dalyje gelmių izoliuotumas yra nepakankamas arba blogas viršutinėje kvartero nuogulų dalyje. Rajono savivaldybėje vandens tiekimo ūkį sudaro 57 vandenvietės iš jų eksploatuojamos 53.

Kėdainių rajonas, kaip ir visa šalies centrinė dalis pasižymi agrariniais kraštovaizdžiais. Pagal kraštovaizdžio naudojimo pobūdį vyraujantis savivaldybės kraštovaizdis – sukultūrintas agrarinis - lygumoje plytintys dirbamos žemės plotai (47,8%) ir mozaikiškai išsibarstę miškų masyvai - natūralaus pobūdžio miškingas gamtinis kraštovaizdis (30 %). Pagal Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano „Lietuvos kraštovaizdžio tvarkymo zonos“ žemėlapi didžioji rajono teritorijos dalis patenka į agrarinę (a6L'), agrarinę miškingą (am6L') bei miškingą agrarinę (ma6L') intensyvaus naudojimo molingų lygumų kraštovaizdžio tvarkymo zoną, kurioje rekomenduojamas intensyvus kraštovaizdžio naudojimas.

Vietinio lygio gamtinio karkaso teritorija užima didžiausią plotą – 79 427 ha (47,4 %). Tai agrarinės teritorijos, gamtinio karkaso požiūriu - ekologškai nuskurdinta zona. Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje gamtinio karkaso pagrindinis elementas – Nevėžio ir Šušvės upių slėniais einantis regioninės svarbos migracinis koridorius. Plotas – 9 144 ha (5,5 % nuo visos savivaldybės teritorijos). Šių upių intakų slėniai sudaro gana tankų rajoninės svarbos migracinių koridorių tinklą. Plotas – 18 590 ha (11 % nuo visos savivaldybės teritorijos). Vidinio stabilizavimo arealai (miškai, pelkės, natūralios pievos) - tolygiai formuojasi visoje rajono teritorijoje. Plotas – 52 692 ha (31,4 % nuo visos savivaldybės teritorijos). Rajono vakariniu pakraščiu driekiasi rajoninės svarbos geoekologinė takoskyra. Plotas – 7 823 ha (4,7% nuo visos savivaldybės teritorijos). Rajono savivaldybėje esančiame gamtiniame karkase yra pažeistų karkaso teritorijų, praradusių natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir vertingiausias gamtinius elementus.

Saugomos teritorijos užima apie 19 000 ha plotą ir sudaro 11,3 % nuo bendro rajono ploto (šalies 17,64 %). Kėdainių rajono savivaldybės saugomų teritorijų sistemą atstovauja Krekenavos regioninio parko dalis, 4 valstybiniai draustiniai, 3 genetiniai draustiniai, 3 biosferos poligonai, 26 savivaldybės draustiniai (8 botaniniai, 5 botaniniai-zoologiniai, 3 ornitologiniai, 8 kraštovaizdžio, 1 telmologinis, 1 hidrografinis bei 10 gamtos paveldo objektų (6 botaniniai, 4 geologinis). Dauguma „Natura 2000“ teritorijų patenka į esamų saugomų teritorijų (draustinių) sudėtį. Rajone ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos apima apie 14 908 ha. (9% savivaldybės ploto). Į „Natura 2000“ tinklą yra įtrauktos trys Paukščių apsaugai svarbios teritorijos: Dotnuvos – Josvainių miškų biosferos poligonas, Labūnavos miško biosferos poligonas, Lančiūnavos miško biosferos poligonas ir 17 buveinių apsaugai svarbių teritorijų.

Pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatytas rekreacinių arealų patrauklumo kategorijas ir rekreacinės plėtros galimybes rajonas patenka į mažo rekreacinio potencialo zoną. Gamtinių išteklių, tinkamų rekreacijai, beveik nėra. Dauguma rekreacinių rajono teritorijų vertinamos patenkinamai. Pagrindiniai rekreaciniai savivaldybės ištekliai – miškai, Nevėžio ir Šušvės upės ir jų pakrantės, tvenkiniai ir ežerai, kiti, ypač arčiau gyvenamųjų teritorijų esantys didesni vandens telkiniai. Rekreaciniai miškais sudaro 1,1 % nuo viso miškų ploto. Rekreaciniams miškams priskirti - miško parkai, rekreaciniai miško sklypai, saugomų teritorijų rekreacinių zonų miškai, miestų miškai. Gerinant poilsavimo sąlygas miškuose, miškų urėdija įrengė 22 įvairios paskirties rekreacijos objektus (poilsivietės, atokvėpio vietos, pėsčiųjų pažintiniai takai ir kt.) ir numatyta įrengti dar 28 naujus rekreacijos objektus bei miškų vertei padidinti numatyta atlikti kraštovaizdžio formavimo kirtimus.

POVEIKIS APLINKAI IR GRĖSMĖS

Antropogeninio poveikio gamtinei aplinkai mastu Kėdainių rajonas respublikoje yra išskirtinis. Tai lemia chemijos gamyklos AB „Lifosa“ veiklos sukeliama lokalinė oro baseino tarša, kurią papildo kiti stacionarūs taršos šaltiniai ir automagistralė „Via Baltica“. 2017 m. į orą pateko apie 3 % išmesto teršalų kiekio iš Kėdainių rajono stacionarių taršos šaltinių, **AB „Lifosa“ įmonės teršalai paskutiniais metais sudarė net 83 % rajone išmestų teršalų.** 2017 m. Kėdainių miesto pramoniniame rajone ir gyvenvietėse, supančiose pramoninį rajoną, neužfiksuota SO₂, HF, NO₂, NH₃ ar H₂S teršalų viršijimų. Prie pramonės objektų nustatyta, kad dvejose vietose viršyta NH₃ DLK. H₂S reikšmės neviršijo DLK. Koncentracijų padidėjimą gali lemti didžiųjų katilinių, eksploatuojamų daugiabučių gyvenamųjų namų centralizuoto apšiltinimo, individualių gyvenamųjų namų kūrenamų katilų, teršalų išmetimai. Pagrindinis azoto dioksido šaltinis – automobilių išmetamos dujos, todėl didžiosiose sankryžose nustatyta didesnė NO₂ koncentracija. Didžiausia amoniako emisijos gyvulininkystėje dalis tenka galvijininkystės ir kiaulininkystės sektoriams.

Kėdainių rajono savivaldybės gyventojų, 97,5 proc. centralizuotai tiekiamo geriamojo vandens kokybė atitinka higienos normų reikalavimus. Žymiai rimtesnės geriamo vandens kokybės problemos yra Kėdainių rajono kaimo vietovėse, kur daugiausia yra naudojamas šachtinių šulinių vanduo. **2017 m. iš 43 tirtų šulinių tik 63 proc. atitiko nitratų ir nitritų reglamentuojamas normas.**

Kėdainių rajono paviršinių vandenų ekologinė būklė, dėl pasklidusios taršos iš žemės ūkio įmonių ir ūkių, miestų ir gyvenviečių išleidžiamų pramoninių ir buitinių nuotekų, dabartiniu metu nėra gera. Detalūs maudyklų vandens tyrimai vykdomi 16 – oje vietų. Mažiausia mikrobiologinė tarša nustatyta Ašarėnos upės tvenkinyje Pelėdnagiuose ir Dotnuvėlės upės tvenkinyje Akademijoje. **Didesnėje Kėdainių rajono dalyje dirvožemiai geochemiškai yra svarūs.** tik pramonės rajone ir fosfogipso terikonų apylinkėse viršytos didžiausios leidžiamos koncentracijos. Apie 1,4 proc. Lietuvoje esančių potencialių taršos židinių (PTŽ), kuriuose įvertintas pavojingumas dirvožemiui-gruntui yra identifikuoti Kėdainiuose rajono savivaldybėje. Pagal pavojingumą 23 teritorijos priskiriamos prie ypatingai didelio pavojaus, 78 teritorijos prie didelio pavojaus, 68 teritorijos prie vidutinio pavojingumo ir 4 teritorijos prie nežymaus pavojaus.

Kėdainių rajono savivaldybėje eksploatuojami 3 sąvartynai: Zabieliškio bei AB „Lifosa“ gamybinių atliekų ir fosfogipso terikonai. Zabieliškio sąvartynas – organinės-cheminės taršos šaltinis. Iš sąvartyno išsiskiria dujos, kurių sudėtyje yra metano (CH₄), anglies dvideginio (CO₂) ir anglies monoksido (CO), azoto oksido (NO_x), nežymūs kiekiai (apie 1%) deguonies (O₂) kt. Nors savivaldybės teritorijoje atliekų surinkimo sistema išplėta, vykdomas gyventojų švietimas atliekų tvarkymo klausimais, tačiau **antrinių žaliavų rūšiavimas jų susidarymo vietoje, nėra efektyvus. Apie 80 proc. komunalinių atliekų šalinama sąvartyne ir tik nedidelis kiekis (20 proc.) jų yra perdirbama ar panaudojama.**

Aplinkos triukšmo problema išlieka ypač aktuali Kėdainių mieste. **Kėdainių miesto pagrindinėje J. Basanavičiaus gatvėje, dėl intensyvaus eismo, dažnai yra viršijamas leistinas triukšmo lygis.** Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje radioaktyvaus spinduliavimo pavojų keliančių objektų nėra. Svarbiausi elektromagnetinio poveikio šaltiniai, esantys Kėdainių rajone – mobiliojo ryšio stočių, aukštos įtampos elektros linijų teritorinė sklaida.

Nacionalinėje klimato kaitos valdymo politikos strategijoje nustatyta, kad Kėdainių rajono savivaldybė kartu su kitomis institucijoms dalyvauja įgyvendinant klimato kaitos švelninimo priemones. Ekstremalieji įvykiai, kurie galėtų sukelti Kėdainių rajone ekstremaliąsias situacijas yra: avarijos chemiškai pavojingose įmonėse - AB „Lifosa“, UAB „Lukoil Baltija“ Kėdainių kuro bazė. Didelę grėsmę kelia gamtinio pobūdžio ekstremali situacija – stichinis Nevėžio vandens lygio pakilimas, kuris gresia Kėdainių miesto senamiesčio, Žemaitės ir P. Lukšio gatvėse esantiems pastatams, Paobelės k., Pašilių k., Pelėdnagių kolektyviniams sodams. **Siekiant išvengti šios gamtinio pobūdžio grėsmės ateityje, tikslinga riboti arba uždrausti statybas vietovėse, kur kyla potvyniai.**

GYVENIMO KOKYBĖ

Didžioji Kėdainių rajono gyventojų dalis (apie 80 %) gyvena Kėdainių miesto ir greta esančiose Dotnuvos, Vilainių, Pelėdnagių ir Josvainių seniūnijose. Kėdainių rajonas 2011-2017 m laikotarpiu prarado apie 12 % gyventojų. Lyginant su Kauno apskritimi ir Lietuva, šis sumažėjimas buvo dvigubai didesnis. Tai reiškia, kad rajono gyventojai emigruoja ne tik į užsienį, bet ir kitas Lietuvos savivaldybes. Labiausiai gyventojų sumažėjo 7-44 metų amžiaus grupėje. Tai jaunos šeimos, emigruojančios su vaikais, ir jaunimas, išvykstantis į kitas savivaldybes ar šalis tęsti mokslų, ieškotis geresnių darbo perspektyvų. Santykinai daugiausiai gyventojų prarado seniūnijos,

labiausiai nutolusios nuo Kėdainių miesto, - Krakių, Gudžiūnų ir Šėtos. Rajono centras su šiomis seniūnijomis susietas prasčiau išvystytais susisiekimo ryšiais. Mažiausiai gyventojų prarado Kėdainių miesto ir greta esančios seniūnijos. Šiose seniūnijose taip pat labiausiai išaugo senyvo amžiaus gyventojų skaičius. **Kėdainių miestas ir jo artumas yra patrauklus socialiniai labiau pažeidžiamiems asmenims, kadangi ten stipriau išvystyta socialinė infrastruktūra, patogesnės gyvenimo sąlygos.**

Tiek mieste, tiek kaimo vietovėse prioritetas skiriamas automobiliams. Stokojama šaligatvių, gyvenamojoje aplinkoje, takų dviračiams ir pėstiesiems, kurie sujungtų plėtojamus miesto kvartalus, kaimo gyvenamąsias vietas su svarbiausiais paslaugų objektais. **Daugiabučių namų ir jų kvartalų gyvenamajai aplinkai būtina kompleksinė renovacija, tačiau tai nėra savivaldybės strateginis plėtros prioritetas.**

Daugiausiai laisvų darbo vietų darbdaviai užregistruoja nekvalifikuotiems darbininkams bei kvalifikuotiems darbininkams ir amatininkams (apie 58 %). Didžiausias pokytis lyginant 2013 m. ir 2017 m. buvo fiksuotas kvalifikuotų žemės, miškų ir žuvininkystės ūkio darbuotojų grupėje t.y. tokių darbo vietų sumažėjo nuo 11,1 % iki 3,0 %. **Kėdainių rajono užimtumas kaimiškose vietovėse turi sezoniškumo požymių.** Pasibaigus vasaros sezonui į užimtumo tarnybą daugiausiai kreipiasi klientų iš žemės ūkio įmonių, ūkininkų, miškininkystės sektorių. Kėdainių rajono bendras bedarbių skaičius 2011-2017 periodu susitraukė 37 proc. (Lietuvoje 43,5 proc.), tačiau vertinant kiekvienus metus atskirai, fiksuojamas bedarbių skaičiaus mažėjimo lėtėjimas, o pastaraisiais metais nežymus padidėjimas. Šie pokyčiai byloja apie besikeičiantį ekonomikos ciklą.

Vidutiniškai vienam gyventojui Kėdainių rajone tenka 37 m² naudingojo ploto. Kasmet šis rodiklis auga ir 2011-2017 m. išaugo 22 %. Svarbu pabrėžti, kad šis augimas yra labiau paremtas ne gyvenamojo būsto fondo didėjimu, tačiau neigiamais visuomenės demografiniais rodikliais. **Nagrinėjamu laikotarpiu kiekybinė būsto plėtra vyko vangiai** (priaugis 7 proc.), o gyventojų skaičius susitraukė per 12 proc. Taip pat nuo 2012 m. į gyvenamąjį butų fondą įtraukti sodo paskirties pastatai, kurie „dirbtinai“ kilstelėjo šį rodiklį.

Pagal organizacinę struktūrą, kaip atskiros ugdymo įstaigos veikia Kėdainių mieste, Krakėse, Akademijoje, Dotnuvoje, Surviliškyje, Pavermenyje, Miegėnuose, Josvainiuose, Labūnavoje, Šėtoje; visur kitur yra įkurti šių įstaigų padaliniai ar skyriai, kadangi ten yra žymiai mažiau auklėtinių. **Kėdainių rajono savivaldybėje 2011-2017 m. fiksuotas ugdymo įstaigų ir auklėtinių skaičiaus mažėjimas.** Kėdainių mieste auklėtinių (tiek ikimokyklinio ugdymo, tiek bendrojo) sumažėjo 14 %, o kaimiškose vietovėse dvigubai daugiau – per 29 %. Auklėtinių nežymiai išaugo tik keletojė Kėdainių mieste esančių ugdymo įstaigų, o labiausiai sumažėjo – Gudžiūnuose, Lančiūnovoje, Tiskūnuose ir Pernaravoje. **Ženkliai išaugusios savivaldybės biudžeto lėšos, skiriamos švietimo paslaugų plėtrai ir infrastruktūros išlaikymui, tenkančios vienam mokiniui (251 € -> 350 €), byloja apie menkas galimybes dinamiškai reformuoti ir reorganizuoti švietimo įstaigas.**

Kėdainių rajono teritorijoje tolygiausiai yra pasklidusios bibliotekos ar jų filialai, kiek rečiau kultūros centrai, o muziejai iš esmės lokalizuoti Kėdainių mieste. Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos (viso tinklo) rodikliai rodo nežymiai augantį lankytojų skaičių, kas koreliuoja su išduodamų dokumentų ar knygų skaičiumi, tačiau 2011-2017 m. dvigubai išaugo lankytojų skaičius bibliotekose vykstančiuose renginiuose. Tai byloja apie besikeičiančią bibliotekos funkciją. **Biblioteka tampa tam tikra socialinių-kultūrinių susibūrimų vieta.**

Kėdainių rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūros karkasą sudaro Kėdainių ligoninė ir Kėdainių poliklinika, esančios mieste, ambulatorijos, lokalizuotos iš esmės miesteliuose, bei medicinos punktai, dominuojantys gausėsiuose gyventojų skaičiumi kaimuose. **Pastebimas šių įstaigų pacientų ir sergamumo, tenkančio 1000 gyventojų, didėjimas.** Tai sietina su tobulėjančia medicininės diagnostikos sritimi ir senstančia visuomene ir neigiamomis emigracijos tendencijomis (išvyksta darbingo amžiaus, sveiki gyventojai).

Socialinės rūpybos srityje rodikliai ženkliai pasikeitė. Tendencijų tyrimai ar speciali analizė nėra atlikta, todėl reiškinį priežastys nėra nustatytos. 2011 – 2017 m. laikotarpiu ženkliai sumažėjo socialinės rizikos šeimų – per 43 %. Taip pat sumažėjo vaikų, kuriems nustatyta rūpyba, skaičius, tenkantis tūkstančiui gyventojų.

EKONOMINĖS APLINKOS KOKYBĖ

Kėdainių rajone apie 95 % verslo sudaro smulkusis verslas, kuriame dirba iki 50 darbuotojų ir metinės įmonių pajamos neviršija 7 milijonų eurų. Tokį smulkaus verslo kiekybinį proveržį lemia valstybės bei Europos sąjungos smulkiojo verslo skatinimas skiriant paramą, suteikiant mokesčių lengvatas. Taip pat smulkusis verslas yra labiau adaptyvus aplinkos pokyčiams todėl gali greičiau prisitaikyti ir išsilaikyti rinkoje. Kėdainių rajone savo veiklą vykdo

6 stambios verslo įmonės, generuojančios virš 50 milijonų eurų pajamas per metus. **Didžiausia pridėtinė vertė Kėdainių rajone sukuriama apdirbamosios gamybos ūkio srityje.** Rajone palankią aplinką verslui sąlygoja geografinė rajono padėtis, Kėdainių laisvoji ekonominė zona, patogi susisiekimo infrastruktūra. Rajone yra neįsisavintų komercinės ir pramonės paskirties teritorijų, tai sudaro rajono verslo plėtros potencialą. Didžioji dalis verslo investicijų pritraukiama į Kėdainių miestą, o žemės ūkio srityje dominuoja augalininkystė, kurios gaunamos produkcijos vertė daugiau nei tris kartus viršija gyvulininkystės produkcijos vertę.

Nežiūrint to, kad rajono turizmo išteklių yra menki, tačiau turistų srautas auga. **Išaugo užsienio turistų, kurių pusę sudaro turistai iš Lenkijos, srautas. Tačiau užsienio turistai ilgiau kaip vieną dieną neužsibūna.** Nepaisant augančio turistų srauto, santykinai mažėja apgyvendinimo įstaigų užimtumas.

2013–2017 metų duomenimis **savivaldybės ekonominė būklė nuolat gerėja, biudžeto pajamos auga, įsiskolinimas mažėja.** Savivaldybės biudžeto išlaidų struktūra rodo švietimo, poilsio, kultūros ir religijos bei ekonomikos sričių finansavimo augimą.

SUSISIEKIMAS

Kėdainių rajone gerai išvystyta išoriniam susisiekimui skirta inžinerinė infrastruktūra – valstybinės reikšmės kelių tinklas bei geležinkelio traktas. Bendras valstybinės reikšmės kelių tankis Kėdainių rajone viršija šalies vidurkį todėl galima teigti, kad **Kėdainių rajone automobilių keliais užtikrinamos komfortabilios išorės susisiekimo sąlygos.** Tačiau tranzito eismas per miesto centrą ir miestelių centrinėse dalyse sudaro triukšmo taršos ir oro taršos ruožus, kurie mažina gyvenamosios aplinkos kokybę. **Aplinkkelių įrengimo klausimai sprendžiami lėtai.**

Vietinio kelių tinklo kokybė netenkina poreikių. Virš 66 % visų kelių ilgio Kėdainių rajone yra su žvyro danga, kurių didžiąją daugumą (apie 85 %) sudaro vietinės reikšmės keliai. Kėdainių rajone virš 50 % visų gyventojų gyvena Kėdainių mieste, o rajono gyventojų tankis 2016 metais tesiekė 8 gyv./ha. Esant tokiam demografiniam pasiskirstymui **pabrėžtina rajono ir miesto vidaus susisiekimo susisiekimo srautų organizavimo ir valdymo svarba.**

Geležinkelių transportas rajone pagrįdai orientuotas į krovinių pervežimą. Keleivių pervežimas geležinkelių sudaro nedidelę dalį rajone pervežamų keleivių. Planuojama „Rail Baltica“ geležinkelio vėžė Kėdainių rajone padidins tranzitinius krovinių bei keleivių srautus, tačiau esminės įtakos vidinei rajono susisiekimo sistemai neturės.

Kėdainių rajone tikimybė patekti į įskaitinį eismo įvykį yra mažesnė lyginant su Lietuvos vidurkiu, tačiau 2017 m. žuvusiųjų eismo įvykiuose Kėdainių rajone skaičius – 146 žuvusieji/1 mln. gyventojų, daugiau nei du kartus viršijo šalies vidurkį. Taigi, **eismo saugumo klausimams Kėdainių mieste ir jo gretimybėse bei į rajono ribas patenkančiuose magistralinių kelių ruožuose nagrinėjamu laikotarpiu dėmesys buvo per menkas.**

Kėdainių rajone priemiestinių maršrutų tinklą sudaro 23 priemiestiniai autobusų maršrutai, kurie aptarnauja visą rajono teritoriją ir užtikrina susisiekimą su rajono centru. Autobusais pervežamų keleivių skaičius Kėdainių rajone sudaro apie 90,4 % visų viešuoju transportu pervežamų keleivių. Likę 9,6 % keleivių naudojami geležinkelio keleivių pervežimo paslaugomis. Mažėjant rajono gyventojų mažėja ir viešojo transporto keleivių srautai.

Vidaus vandens keliai rajone didžiąja dalimi nepritaikyti laivybai todėl reikšmingos įtakos Kėdainių rajono susisiekimo sistemai neturi. Perspektyvoje vandens kelias Nevėžio upe nuo Kėdainių miesto iki Nevėžio upės žiočių galėtų būti naudojamas rekreaciniai tikslais skatinant vandens turizmą.

Vietos susisiekimo sistemoje neabejotinas prioritetas skiriamas automobiliams. Dviračių takai nesudaro vientisos, komfortabilios ir saugios susisiekimo sistemos. Pastebima, kad nuo 2011 m. iki 2016 m. dviračių takų tinklas buvo visiškai neplėtojamas, o 2017 m. vykusio takų plėtra buvo nežymi. Siekių mažinti automobilio poreikį, didinti pasiekiamumą pėsčiomis ir dviračiu, siekiant atsparumo klimato kaitai, nedeklaruota.

INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

Aprūpinimas inžinerine infrastruktūra Kėdainių rajone yra geras, paslaugų kokybė - patenkinama. Vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklai yra pasenę, sistemos turi būti nuolat stebimos, rekonstruojamos ir atnaujinamos. Trūksta infrastruktūros naudojimo ir plėtros planavimo dokumentų. Rajono teritorijoje esančių vandentiekio sistemų didžiausia problema – dideli vandens nuostoliai.

Centralizuota geriamojo vandens tiekimo paslauga šiuo metu naudojasi apie 71,3 proc. Jiems vanduo tiekiamas iš vandenviečių. Kėdainių rajono vandenvietėse išgaunamas vandens kiekis užtikrina esamų vartotojų poreikius, taip pat yra rezervo naujų vartotojų prijungimui. 43 proc. Kėdainių rajono vandenviečių turi nustatytas apsaugos zonas. **Centralizuotomis buitinių nuotekų paslaugomis Kėdainių rajone naudojasi 65 % gyventojų.** Buitinių nuotekų išvalymo efektyvumas rajono gyvenvietėse yra geras, neviršija nustatytų normų, išskyrus Kėdainių miesto buitinių nuotekų valymo įrenginius. Rajono teritorijoje esantys buitinių nuotekų tinklai reikalauja rekonstrukcijos ir plėtros. **Lietaus nuotekų sistema rajone išvystyta tik Kėdainių mieste ir Vilainių kaime.** Kitose gyvenvietėse lietaus nuotekų surinkimo sistemos nėra. Lietaus nuotekų valymo įrenginių Kėdainių rajono teritorijoje taip pat nėra. **Taigi vandens tiekimo ir tvarkymo sistema išvystyta nepatenkinamai ir prasilenkia su Lietuvos respublikos strateginių dokumentų nuostatomis ir užduotimis.**

Kėdainių rajone **elektros energijos tinklų sistema išvystyta gerai**, sistema turi didelį pajėgumų rezervą, todėl gali būti pritaikyta vartotojų plėtrai. Tačiau skirstomojo elektros tinklo įranga pasenusi ir atnaujinama pagal poreikį arba po avarijų.

Kėdainių rajone dujofikuotos yra tik šios gyvenvietės – Kėdainiai, Vilainiai ir Pelėdnagiai. **Esamas dujotiekio tinklas mieste ir jo prieigose yra labai gerai išvystytas. Didelio plėtros poreikio nėra.** Pagrindinėje tikėtinoje stambios plėtros teritorijoje šalia dujotiekio – Kėdainių LEZ – dujotiekis yra paklotas ir paruoštas naujiems vartotojams.

Rajone centralizuotos šilumos tiekimo sistema išvystyta, tačiau kaimo vietovėse neefektyvi ir tarši. Šilumos tiekimo tinklai pakloti didesnėse kaimo gyvenvietėse, tačiau objektų jose, naudojančių šilumą, paprastai yra vos keletas, dažnai nutolusių vienas nuo kito dideliais atstumais, kas lemia padidėjusius šilumos nuostolius. Šilumą tiekia katilinės, kurių dauguma yra kūrenamos malkomis arba gamtinėmis dujomis.

RAIDOS PROBLEMAS IR PROBLEMINIAI AREALAI

Bendra Kėdainių rajono **problema – nevykstanti miestų ir savivaldybių partnerystė.** Menka iniciatyva tarp miestų ir savivaldybių, siekiant efektyviai išnaudoti savo privalumus, bendrai sprendžiant problemas ir kuriant plėtros vizijas, būdinga daugumai Lietuvos savivaldybių.

Kėdainių savivaldybėje įvardintos probleminės situacijos nėra tiek raiškios, kad būtų suvoktos kaip realios problemos, todėl išskiriamos pastebėtos probleminės situacijos.

Analizuojant **urbanizuotų teritorijų plėtrą** pastebėtos šios **probleminės situacijos:**

- Poreikis statyti užliejamose teritorijose, neįvertinant rizikos ir nepaisant strateginių dokumentų nuostatų dėl klimato kaitos pasekmių prevencijos;
- Urbanizuotų teritorijų užstatymo ekstensyvumas bei prioritetas plėtrai naujose teritorijose nesiejant jų su augančiais viešosios infrastruktūros plėtros ir eksploatacijos kaštais. Tiek bendruomenė, tiek savivaldybės administracija nepaiso urbanizuotos žemės vertės, jos neaugina;
- Urbanizuotoje aplinkoje prioritetas teikiamas automobiliams;
- Konvertuotinių teritorijų neįsisavinimas.

Analizuojant **gamtinę aplinką** pastebėtos šios **probleminės situacijos:**

- Nepakankama vertybės apsauga - suskaidytas Pašilių miško ąžuolo medynas. Į Barupės savivaldybės hidrografinio draustinio teritoriją patenka tik dalis Pašilių miško ąžuolo medyno (16 sklypas), kita medyno dalis yra už draustinio ribos (15 sklypas);
- Nepakankama vertybės apsauga - Skinderiščio dendrologinis parkas pagal dendrologinę vertę prilygstantis botanikos sodui su itin didele sumedėjusių augalų rūšių įvairove šiandien neturi jokio apsaugos statuso.
- Prasta paviršinių vandens telkinių ekologinė vandens būklė. Dėl gausių dirbamų žemių rajone dideli pasklidusios taršos mastai.

- Oro tarša. Didžiausi oro taršos šaltiniai – pramonės įmonės Kėdainių mieste, automagistralės Via Baltica ir magistralinis kelias A1 Vilnius – Kaunas - Klaipėda
- Interesų konfliktai – esamos ūkininkų naudojamos fermos turi sanitarines apsaugos zonas į kurias patenka gyvenamieji sklypai.

Analizuojant **gyvenimo kokybę** pastebėtos šios **probleminės situacijos**:

- Prasta daugiabučių kvartalų gyvenamosios aplinkos būklė;
- Nepakankama šachtinių šulinių vandens kokybė;
- Inovacijų kultūrinėse paslaugose ir moderniosios kultūros stoka;
- Viešųjų sporto, poilsio, sveikatinimosi infrastruktūros objektų stoka;
- Susisiekimo jungčių per rajoną kertančius geležinkelį ir Nevėžio upę kiekis riboja susisiekimo kelių tinklo tolygumą ir turi neigiamos įtakos socialinių paslaugų optimizavimui.

Analizuojant **ekonominę aplinką** pastebėtos šios **probleminės situacijos**:

- Stambių investicijų stoka;
- LEZ ir kitų pramonės teritorijų strateginio vystymo stoka;
- Ekonominės iniciatyvos stoka;
- Neišnaudotas vandens turizmo potencialas;
- Neišnaudotas turizmo potencialas – nepritraukiami ilgalaikiai turistai, dvarai, dendrologinis parkas nepritraukia turistų arba nepritaikyti turizmui;

Analizuojant **inžinerinę infrastruktūrą ir paslaugas** pastebėtos šios **probleminės situacijos**:

- Prioritetas susisiekimui automobiliais;
- Nepakankama vietinių kelių kokybė – rajone daug žvyrkelių;
- Nepatenkinama vandentvarkos sistemų būklė;
- Neefektyvios ir taršios centralizuotos šilumos sistemos;
- Nevyksta atsinaujinančių energijos šaltinių plėtra;
- Neišvystytas lietaus nuotekų tinklas.

2.7 GYVENTOJŲ SKAIČIAUS RAIDOS PROGNOZĖ IR PLĖTROS POREIKIAI

2.7.1. LENTELĖ. GYVENTOJŲ SKAIČIAUS KITIMO TENDENCIJOS

NUOLATINIŲ GYVENTOJŲ SKAIČIUS	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017/2011, %
Kėdainių r. sav. **	53633	52424	51447	50389	49509	48465	47229	-11,94
Kėdainių r. sav.	58931	58110	57147	56226	55424	54212	52607	-10,73
Kėdainių miestas	27168	26561	26078	25654	25348	24991	24534	-9,70

*gyvenamąją vietą deklaravusieji gyventojai (pagal seniūnijų ir savivaldybės pateiktus duomenis).

**Statistikos departamento duomenys – nuolatiniai gyventojai.

Šaltinis: Statistikos departamentas ir savivaldybė

Išnagrinėjus gyventojų skaičiaus statistinius duomenis, matoma, kad Kėdainių rajono savivaldybėje gyventojų skaičius kasmet sumažėja vidutiniškai 2 proc. Esant tokioms pačioms tendencijoms, sudaroma gyventojų skaičiaus prognozė, pateikiama lentelėje.

Optimistinė prognozė paremta tuo, kad planuojamu laikotarpiu tikimasi mažesnio emigracijos masto.

Pesimistinė prognozė paremta esamomis tendencijomis.

Tikėtina prognozė apskaičiuota remiantis bendromis šalies tendencijomis, emigracijos masto mažėjimu, galimu gyvenimo sąlygų gerėjimu ir tikėtinų investicijų pritraukimo sąlygomis.

METAI	2019	2024	2029
Gyventojų skaičius metų pradžioje	45871		
Optimistinė prognozė		43 623	42 543
Metinis pokytis		-1,0 %	-0,5 %
Pesimistinė prognozė		41 464	37 864
Metinis pokytis		-2,0%	-1.8%
Tikėtina prognozė		41 889	38 840
Metinis pokytis		-1,8%	-1,5%

3. TERITORIJŲ NAUDOJIMO IR TVARKYMO REGLAMENTAVIMAS

Bendrojo plano sprendinių konkretizavimo stadijoje nustatomos apibendrintos teritorijų funkcinės zonos (M1:50 000), galimos pagrindinės žemės naudojimo paskirtys, būdai ir teritorijų tvarkymo ir naudojimo reglamentai.

Teritorijų naudojimo ir tvarkymo reglamentai pateikiami lentelėje, papildo Bendrojo plano tekstinius ir grafinius sprendinius. Nustatytais reglamentais siekiama:

1. sukurti prielaidas darniai kokybinei socialinių ir ekonominių procesų raidai, išnaudojant vietos potencialą, galimybes ir naudojant vietos išteklius;
2. palaikyti ir tausojančiai plėtoti užstatytas kaimo vietovių struktūras, išlaikant rajono savivaldybės kraštovaizdžio ypatumus, savitumą ir įvairovę;
3. sudaryti galimybes gyventojams ir ūkio subjektams plėtoti veiklą visame gyvenamųjų vietovių tinkle, sudaryti palankias sąlygas investicijoms.

TERITORIJŲ NAUDOJIMO REGLAMENTAI nustato pagrindinius reikalavimus veiklai funkcinėse zonose. Nustatomas teritorijų funkcinis prioritetas, dominuojančios ir papildančios žemės naudojimo paskirtys, teritorijų plėtojimo būdai atskirose funkcinėse zonose. Bendrieji reglamentai apima nuostatas dėl žemės naudojimo paskirties, veiklos plėtojimo ir nuostatas dėl pastatų statybos, bei kraštovaizdžio apsaugos tam tikrose funkcinėse zonose.

Savivaldybės lygmens bendrojo plano sprendiniai nepanaikina žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumento galiojimo.

SPECIALIUOSIUOSE REGLAMENTUOSE pateikiamos kitos nuostatos dėl veiklos plėtojimo galimybių ir sąlygų. Čia detalizuojami ūkinės veiklos apribojimai, išaiškinamos nuostatos dėl taikomų sanitarinių apsaugos zonų ir pan.

3.1 REGLAMENTŲ LENTELĖ

3.1.1. LENTELĖ. TERITORIJŲ NAUDOJIMO REGLAMENTAI

Pagrindinės plėtros kryptys	Funkcinė zona	Žymėjimas plane	Funkcinis prioritetas	Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis	Galimi žemės naudojimo būdai	Nuostatos dėl žemės naudojimo paskirties, veiklos plėtojimo	Nuostatos dėl statinių statybos, kraštovaizdžio apsaugos	
1	2	3	4	5	6	7	8	
Neurbanizuojamos teritorijos	Miškų ir miškingų teritorijų zona		Mt, Mi, Re	Dominuojanti –M; Papildanti – Z, KT, H	Dominuojantys: M1, M2, M3, M4; Papildantys: C2, Z4, I1, I2, G1, K, R, V, N, B	<p>Miškų ir miškingų teritorijų naudojimo zonoje vyrauja miškai ir plėtojamoms su tuo susijusios miškų ūkio veiklos, tačiau greta vystomos ir kitos veiklos, atitinkančios žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos miško žemėje nustatytos Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 95 str.</p> <p>Ne miško žemės sklypuose žemė naudojama pagal jos naudojimo paskirtį (žemės ūkio paskirties žemėje – ūkininkaujama, kuriama ūkininko sodyba atidalintoje žemės ūkio paskirties valdoje (vadovaujantis LR Žemės įstatymo nuostatomis), kitos paskirties žemės sklypuose vykdoma ar numatoma vystyti veikla turi atitikti vieną iš nurodytų žemės naudojimo būdų teisės aktų nustatyta tvarka.</p> <p>Ne miško žemės sklypų paskirties keitimas į kitą (<i>gyvenamajai statybai</i>) galimas esant šioms sąlygoms:</p> <ol style="list-style-type: none"> sklypas ribojasi su esama sodyba; sklypas ribojasi su vietinės reikšmės keliu arba gatve; sklypas ribojasi su kitos paskirties žemės sklypu. <p>Šis sprendinys netaikomas saugomose teritorijose.</p> <p>Atvejais, kai nėra aišku ar situacija atitinka aukščiau išdėstytas sąlygas, sprendžiant žemės paskirties keitimo klausimą, vadovautis Aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 patvirtintų Teritorijų planavimo normų III skyriaus "Pagrindiniai urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plėtros krypties vystymo režimai" nuostatomis.</p> <p>Miško žemės naudojimo paskirties keitimas į kitą, vadovaujantis LR Miškų įstatymo 11 str. nuostatomis, galimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> valstybei svarbiems projektams įgyvendinti; inžinerinės infrastruktūros teritorijoms; atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijoms formuoti, kai nėra galimybės tokių teritorijų formuoti ne miško žemėje; visuomeninės paskirties, bendrojo naudojimo ir atskirųjų želdynų teritorijoms formuoti; naudingųjų iškasenų eksploatavimo teritorijoms formuoti ir naudoti, kai nėra galimybės šių iškasenų eksploatuoti ne miško žemėje savivaldybės teritorijoje arba kai baigiamas eksploatuoti pradėtas naudoti telkinys ar jo dalis; teritorijose, skirtose krašto apsaugos tikslams; buvusioms sodyboms privačioje miško žemėje atstatyti Vyriausybės nustatyta tvarka; teisėtai pastatyto gyvenamojo namo arba gyvenamojo namo kartu su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto registre įregistruoto kaip atskiro nekilnojamojo turto objekto (pagrindinio daikto), sklypui formuoti. <p>Saugomose ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose ūkinė veikla plėtojama vadovaujantis šių teritorijų nuostatais ir tvarkymo planais.</p> <p>Miškų įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 dalyse nenurodytuose miškuose miško žemę paversti kitomis naudmenomis leidžiama, jeigu šio straipsnio 1 dalies 1–6, 8 punktuose nurodyti atvejai yra numatyti bendruosiuose planuose ar valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentuose.</p>	<p>Ne miško žemėje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Esami pastatai ir statiniai gali būti rekonstruojami, renovuojami, remontuojami, modernizuojami teisės aktų nustatyta tvarka; Nauji statiniai ir pastatai gali būti statomi tik kitos paskirties žemės sklypuose. <p>Miško žemėje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gali būti planuojami ir įrengiami medienos sandėliai ir kiti miško eksploatavimui reikalingi įrenginiai, jeigu jie suprojektuoti vidinės miškotvarkos projekte; Atstatoma buvusi sodyba atidalintoje privačioje miško valdoje (Vadovaujantis Miškų įstatymo 11 str.1dalies 7 punkto nuostatomis). 	
	Vandenų zona		Vi, Vt, Ri, Re	H	H1, H2, H3, H4			
	Žemės ūkio teritorijų zona			Zi, Zt	Dominuojanti –Z; Papildanti – KT, M, C, H	Dominuojantys: Z2, Z4 Papildantys: Z3, G1, K, C2, M1, M2, M3, M4, H1, H2, H3, H4, V, I1, I2, N, B, R	<p>Žemės ūkio teritorijų zonoje vyrauja dirbama žemė, tačiau gali būti plėtojamoms ir kitos veiklos, atitinkančios žemės sklypų naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą.</p> <p>Žemės ūkio sklypuose galimas paskirties keitimas į kitą paskirtį – kitos paskirties žemės sklypuose vykdoma ar numatoma vystyti veikla turi atitikti vieną iš šio bendrojo plano reglamentų lentelėje nurodytų žemės naudojimo būdų teisės aktų nustatyta tvarka.</p> <p>Žemės paskirtis <i>sisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijoms</i> gali būti keičiama šio Bendrojo plano, ir teisės aktais nurodytų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniuose nurodytose vietose.</p> <p>Žemės paskirtis gali būti keičiama <i>savivaldybės poreikiams</i> – naujoms laidojimo vietoms, kitoms bendro naudojimo teritorijoms įrengti, atsinaujinančios energijos gamybai plėtoti, inžinerinei, susisiekimo ir</p>	<p>Buvusiose ir esamose gamybinėse zonose (fermose, gamybinuose centruose, technikos kiemuose ir kt.), taip pat gatvinių kaimų pakraščiuose gali būti rekonstruojami esami, planuojami ir statomi nauji negyvenamieji žemės ūkio ar komercinei veiklai reikalingi ir žemės ūkio ir kitos produkcijos sandėliavimui, gamybai, apdorojimui, perdirbimui skirti ūkiniai statiniai; taip pat alternatyviajai veiklai reikalingi statiniai, kuriamos naujos ūkininkų sodybos. Planuojant statyti gamybinius ar sandėliavimo pastatus vadovautis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu su priedais.</p> <p>Gali būti rekonstruojami, atnaujinami, remontuojami, statomi nauji gyvenamieji pastatai ūkininkų sodybose arba kitos paskirties žemės sklypuose, skirtuose gyvenamai statybai, Teritorijų planavimo įstatymo 20 str. ir LR Statybos įstatymo nustatyta tvarka.</p>

					<p>turizmo infrastruktūrai prie lankytinų objektų. Žemės paskirtis ir naudojimo būdai keičiami specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, nurodytais Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnyje.</p> <p>Žemės paskirties keitimas į kitą (<i>gyvenamai statybai</i>) galimas esant šioms sąlygoms:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sklypas ribojasi su esama sodyba; 2. sklypas ribojasi su vietinės reikšmės keliu arba gatve; 3. sklypas ribojasi su kitos paskirties žemės sklypu. <p>Šis sprendinys netaikomas saugomose teritorijose.</p> <p>Atvejais, kai nėra aišku ar situacija atitinka aukščiau išdėstytas sąlygas, sprendžiant žemės paskirties keitimo klausimą, vadovautis Aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 patvirtintų Teritorijų planavimo normų III skyriaus "Pagrindiniai urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plėtros kryptių vystymo režimai" nuostatomis.</p> <p>Buvusių fermų ir dirbtuvių pastatuose skatinama plėtoti gamybinę ir komercinę veiklą, amatus ir papildomus verslus keičiant jiems priklausančio žemės sklypo žemės paskirtį į kitą, jei tai yra būtina siekiant plėtoti pasirinktą veiklą</p> <p>Gamtinio karkaso teritorijose turi būti diegiamos agrarinės aplinkosaugos priemonės pagal kurias būtų skiriamos kompensacijos ūkininkams tam, kad žemės ūkio veikla būtų vykdoma palankiausiomis sąlygomis siekiant išsaugoti gamtinį kraštovaizdį.</p> <p>Žemės ūkio veiklą, jos pobūdį ir intensyvumą saugomose teritorijose reglamentuoja saugomų teritorijų nuostatai, apsaugos reglamentai, apsaugos sutartys, tvarkymo planai, LR specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas.</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 110 str. būtina išsaugoti derlingąjį dirvožemio sluoksnį, vykdamat statybas ar atliekant žemės kasimo darbus.</p> <p><u>Tausojančio žemės ūkio prioriteto</u> teritorijose, kurios apima upių slėnius - Gamtinio karkaso regioninius/rajoninius migracijos koridorius, vystant žemės ūkį taikomos priemonės, orientuotos į erozijos, defliacijos procesų kontrolę.</p>	<p>Planuojant užstatymą gamtinio karkaso teritorijose išsaugoti jau susiformavusias vietovės lygmens žaliąsias jungtis, saugotinus želdinius ne miško žemėje, užstatymo mastą ir tūrius derinti prie kraštovaizdžio, taip pat suformuoti normatyvinį priklausomųjų želdynų kiekį, vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatų 10 ir 11 punktais, bei neviršyti numatytų rodiklių.</p> <p>Į gamtinį karkasą patenkančiose žemės ūkio teritorijų zonose išsaugomos ir palaikomos ekologines kraštovaizdžio funkcijos: palaikomas ir didinamas žemėveikslių kontūringumas ir žemėnaudos mozaikiškumas; palaikoma gera melioracijos sistemų būklė, subalansuotai valdomi vandentėkmių vagų renatūralizacijos procesai, saugoma biologinė įvairovė ir retos rūšys, mažinama ir kontroliuojama erozija bemiškėse zonose.</p> <p>Šiose teritorijose rengiant žemesnio lygmens planavimo dokumentus ir kitus projektus turi būti numatyta želdinių juostomis, grupėmis, gojais skaidyti didelio ploto žemės ūkio žemėnaudas, kurti agrarinių želdinių salas, atliekančias ne tik ekologines funkcijas, bet ir pabrėžiančias kalvotumą, didinančias vietovių estetinį potencialą, įvardijamos biologinės įvairovės išsaugojimo ir didinimo priemonės.</p> <p>Migracijos koridorius formuojančiuose upių slėniuose kuriami tvarkymo projektai, skirti atkurti ar sustiprinti ekologines funkcijas. Esant galimybei šiose teritorijose kuriami ekologinės paskirties želdynai, jų projektuose, be kitų sprendžiami ir šių teritorijų ekologizavimo klausimai. Antropogeninės apkrovos didinimas nenumatomas, atkuriamas galimybė laisvai praeiti upelių pakrantės apsaugos juostomis, tvirtinami, želdinami statūs eroduojami šlaitai.</p> <p>Rengiant žemesnio lygmens planavimo dokumentus turi būti įvertintos ir detalizuotos pažeistos gamtinio karkaso teritorijos, numatytos jų ekologinio potencialo atkūrimo priemonės, pritaikymas naujai veiklai.</p> <p>Krekenavos regioninio parko teritorijoje saugomos ir atkuriamos tradicinio kraštovaizdžio struktūros ir elementai, prioritetas teikiamas kraštovaizdžio raiškai ir estetinei vertei.</p> <p>Esant poreikiui pavieniai, nedidelės apimties turizmo ir poilsio paslaugų (maitinimo, nakvynės) objektai gali būti įrengiami (statant tam skirtus pastatus) prie turizmo trasų, takų, lankomų kultūros ir gamtos paveldo objektų ar jų grupių bendrojo plano brėžiniuose pažymėtose ir nepažymėtose vietose.</p> <p>Kraštovaizdžio apsaugos nuostatos taikomos visoje Žemės ūkio teritorijų zonoje.</p>
		Z/Re	Re, Zi, Zt	<p>Dominuojanti – Z; Papildanti – KT, M, C, H</p>	<p>Dominuojantys: Z3, Z4 Papildantys: R, H2, H4, I1, I2, C2, V, K, M2, R</p> <p>Žemės ūkio teritorijų zona su ekstensyvos rekreacijos prioritetu, skirta kaimo turizmo plėtrai ir viešajai turizmo infrastruktūrai plėtoti (viešieji paplūdimiai, takai, poilsio aikštelės, trasos, stovyklavietės ir kt.).</p> <p>Atsižvelgiant į Nacionalinį kraštovaizdžio tvarkymo planą, teritorijas su kol kas nepakankamai naudojamais, tačiau turinčiais rekreacinį potencialą agrarinio arba miškingo kraštovaizdžio ežerais bei slėniais, kurių perspektyvinis naudojimas siejamas su būtinu funkcinės konversijos (pertvarkos) plėtojimu, pirmiausia bioproductinio ūkio santykinės reikšmės mažėjimu ir ramaus pobūdžio rekreacinio – turistinio naudojimo (gamtinis, pažintinis, ekologinis turizmas) svarbos augimu.</p> <p>Žemės paskirtis keičiama plėtojant viešąją turizmo infrastruktūrą (dviračių takus, susisiekimo infrastruktūrą, bendro naudojimo inžinerinę infrastruktūrą), bendro naudojimo teritorijas (paplūdimius, atskiruosius želdynus), vadovaujantis šio Bendrojo plano sprendiniais ir Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 1, 2 dalyse nustatyta tvarka.</p> <p>Esant poreikiui (numatoma plėtoti veiklas ir tokios apimties, kurioms reikalingas poveikio aplinkai vertinimas ar jo atranka) rengiamas vietovės lygmens kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas.</p> <p>Plėtojant rekreaciją saugomose ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose, vadovautis šių teritorijų nuostatomis, reglamentais ir tvarkymo planais.</p>	<p>Šiose teritorijose prioritetas teikiamas smulkiems turizmo paslaugų objektams (apgyvendinimas < 6 kambariai) ir infrastruktūrai (paplūdimiams, stovyklavietėms, pažintiniams takams, regykloms, higienos objektams ir kt.).</p> <p>Esant poreikiui pavieniai, nedidelės apimties turizmo ir poilsio paslaugų objektai gali būti įrengiami (statant tam skirtus pastatus) prie turizmo trasų, takų, lankomų kultūros ir gamtos paveldo objektų ar jų grupių. Žemės paskirtis gali būti keičiama parengus vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą arba žemės valdos projektą, kai suformuoti žemės sklypai ribojasi su esamu kitos paskirties žemės sklypu.</p> <p>Migracijos koridorius formuojančiuose upių slėniuose kuriami gamtinio karkaso ir žaliųjų jungčių įrengimo ar tvarkymo projektai, kuriami ekologinės paskirties želdynai, atkuriamas galimybė laisvai praeiti upelių pakrantės apsaugos juostomis, tvirtinami, želdinami statūs eroduojami šlaitai.</p>
		Z/Ue	Zi, Zt, Ue	<p>Dominuojanti – Z; Papildanti – KT, M, C, H</p>	<p>Dominuojantys: Z1, Z5, Papildantys: Z3, G1, H2, H4, I1, I2, C2, V, K, M2, R</p> <p>Žemės ūkio teritorijų zona su ekstensyvos urbanizacijos prioritetu. Gyventojų poreikiams žemės paskirtis gali būti keičiama parengus vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą, žemės valdos projektą, arba kai suformuoti žemės sklypai ribojasi su esamu kitos paskirties žemės sklypu. Šis sprendinys netaikomas saugomose teritorijose.</p> <p>Galimi kitos paskirties žemės naudojimo būdai, vykdoma ar numatoma vystyti veikla turi atitikti vieną iš šio bendrojo plano reglamentų lentelėje nurodytų žemės naudojimo būdų teisės aktų nustatyta tvarka.</p>	<p>Ekstensyviai (dispersiškai) apstatytose kaimo vietovėse (žemės ūkio paskirties žemėje) saugomas dispersiškas užstatymo pobūdis išlaikant vidutinį žemės valdos dydį ar namų valdos dydį, būdingą konkrečiai gyvenamajai vietai.</p> <p>Nauja statyba, didinanti gyvenamosios vietovės užstatymo tankį ne daugiau kaip 20 %, galima išlaikant esamą užstatymo dispersiškumą, tūrių smulkumą, aukštingumą ir kitus parametrus, būdingus konkrečiai gyvenamajai vietai. Plėtotina gyvenamoji statyba pavienėmis sodybomis (draudžiama formuoti gyvenamuosius kvartalus išskyrus atvejus, kai gyvenamosios statybos kvartalai suplanuoti vietovės lygmens kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais, patvirtintais iki Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo dokumento įsigaliojimo dienos). Naujų pavienių sodybų statyba keičiant žemės naudojimo paskirtį galima dispersiškai apstatytuose kaimuose – tęsiant susiformavusią linijinę vienkiemio ar padriko kaimo struktūrą ir dispersišką užstatymo pobūdį.</p>

							<p>Žemės ūkio paskirties žemės zonų kaimo gyvenamosiose vietovėse, turinčiose dispersinį užstatymą, gali būti kuriami nauji ūkininkų ūkiai ir statomos naujos ūkininko ūkio sodybos teisės aktų nustatyta tvarka. Esami statiniai ir sodybos gali būti renovuojamos, modernizuojamos išlaikant esamą dispersinio sodybinio užstatymo pobūdį vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu.</p> <p>Plėtojant žemės ūkio gamybą ir verslus kaimo vietovėse naudotini, renovuoti, modernizuotini esami (šiuo metu nenaudojami) kitos paskirties (fermų ir ūkio) pastatai, statomi nauji kitos paskirties (fermų ir ūkio) pastatai, vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu. Rekonstruojamų, modernizuojamų ar naujai statomų ūkinių statinių tūriai turi būti derinami prie kraštovaizdžio, vadovaujantis kraštovaizdžio apsaugos reikalavimais, nurodytais Bendrojo plano sprendiniuose.</p> <p>Migracijos koridorius formuojančiose upių slėniuose kuriami gamtinio karkaso ir žaliųjų jungčių įrengimo ar tvarkymo projektai, kuriami ekologinės paskirties želdynai, atkuriama galimybė laisvai praeiti upelių pakrantės apsaugos juostomis, tvirtinami, želdinami statūs erduojami šlaitai.</p>
		Z/Ur	Zi, Zt, Ur	<p>Dominuojanti – Z; Papildanti – KT, M, C, H</p>	<p>Dominuojantys: Z1, Z2, Z3, Z4, Z5 Papildantys: R, G1, H2, H4, I1, I2, C2, V, K, M2, R</p>	<p>Žemės ūkio teritorijų zona su renovacinės urbanizacijos prioritetu. Saugomose ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose žemės paskirtis gali būti keičiama vadovaujantis šių teritorijų nuostatais, naudojimo reglamentais ir tvarkymo planais.</p> <p>Esamos užstatytų teritorijų struktūrose gali būti šie teritorijų plėtojimo būdai: saugojimas, renovacija, modernizavimas keičiant žemės naudojimą arba jos nekeičiant. Nauja statyba negalima gamtiniuose ir kraštovaizdžio draustiniuose.</p>	<p>Statyba galima tik tose vietose, kur tai neprieštarauja LR Saugomų teritorijų įstatymui, LR miškų įstatymui, Krekenavos regioninio parko tvarkymo planui, draustinių planavimo dokumentams, kultūros vertybių apsaugos teisės aktų nuostatomis</p>
Urbanizuotos ir numatomos urbanizuoti teritorijos	Urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų zona		Ui	<p>Dominuojanti - KT Papildanti – C, M</p>	<p>G1, G2, V, B, K, P, I1, I2, E, R</p>	<p>Prioritetinės plėtros teritorijos, kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą.</p> <p>Miestų, miestelių teritorijose leidžiama keisti žemės naudojimo paskirtį į kitą, plėtojant gyvenamą statybą, poilsio ir turizmo paslaugas bei infrastruktūrą, kuriant viešąsias erdves, bendro naudojimo teritorijas, plėtojant paslaugas gyventojams ir ūkio subjektams.</p> <p>Teritorijos plėtojamos vadovaujantis vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais.</p> <p>Žemės paskirtis keičiama vadovaujantis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kėdainių mieste – Kėdainių miesto bendrojo plano (keitimo) sprendiniais; • Dotnuvos miestelyje, Josvainių miestelyje, Šėtos miestelyje, Krakių miestelyje – šių miestelių teritorijų bendrųjų planų sprendiniais; • Vilainių, Labūnavos, Pelėdnagių kaimuose – šių kaimų teritorijų detaliųjų planų sprendiniais. <p>Žemės paskirtis ir naudojimo būdai keičiami vadovaujantis šio Bendrojo plano sprendiniais parengus Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 1, 2 dalyse nustatyta tvarka. Esant poreikiui (numatoma plėtoti veiklas ir tokios apimties, kurioms reikalingas poveikio aplinkai vertinimas ar jo atranka) rengiamas vietovės lygmens kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas.</p> <p>Rengiant vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą planuojamos teritorijos ribos nustatomos vadovaujantis urbanizuotos teritorijos galimos plėtros logika, poreikiais ir mastais, taip pat nebūtinai turi sutapti su administracinėmis miesto, miestelio ar kaimo gyvenamosios vietovės ribomis.</p> <p>Formuojant ir pertvarkant žemės sklypus urbanizuotose ir numatytose urbanizuoti teritorijose vadovautis vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentais.</p> <p>Vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais perstatant, pertvarkant kompaktiškai užstatytas (pažeistas, stipriai pažeistas (degraduotas)) gamtinio karkaso teritorijas miestuose, miesteliuose, kitose urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose, išsaugomi esami pavieniai medžiai ir (ar) jų grupės, želdiniai, kiti natūralūs paviršiai, užtikrinamas ne mažesnis už nustatytas normas atskirųjų ir priklausomųjų želdynų ploto įveisimas, vykdomi vandens telkinių atkūrimo, teritorijų ir akvatorių išvalymo nuo užteršimo ir kiti darbai, skirti gamtinio kraštovaizdžio ir jo vertybių apsaugai užtikrinti. Šiomis nuostatomis privaloma vadovautis rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.</p>	<p>Teritorijos plėtojamos vadovaujantis vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais.</p> <p>Statyba plėtojama vadovaujantis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kėdainių mieste – Kėdainių miesto bendrojo plano (keitimo) sprendiniais; • Dotnuvos miestelyje, Josvainių miestelyje, Šėtos miestelyje, Krakių miestelyje – šių miestelių teritorijų bendrųjų planų sprendiniais; • Vilainių, Labūnavos, Pelėdnagių kaimuose – šių kaimų teritorijų detaliųjų planų sprendiniais. <p>Teritorijose gali būti renovuojami, remontuojami, modernizuojami ir statomi nauji visų tipų gyvenamosios paskirties pastatai ir negyvenamieji administracinės, viešbučių, poilsio paskirties pastatai; gyventojų kasdieniųjų ir periodinių poreikių aptarnavimui skirti prekybos, paslaugų, maitinimo, kultūros, mokslo, gydymo, sporto paskirties ir kiti pastatai (pramonės, sandėliavimo ir kt.), kuriuose vykdoma veikla nesukelia neigiamo poveikio gyvenamajai aplinkai.</p> <p>Nauja plėtra gali būti planuojama kvartalais.</p> <p>Prioritetinės plėtros urbanizuotose ir numatytose urbanizuoti teritorijose formuojamos (rengiant vietovės lygmens kompleksinio planavimo dokumentus) tarpusavyje besijungiančios ir sąlytį su gamtinio karkaso elementais turinčios želdynų ir žaliųjų jungčių struktūros (priklausomieji ir atskirieji želdynai, visuomeninės paskirties miškai ir kt.).</p> <p>Prioritetiniai savivaldybės infrastruktūros vystymo etapai nustatomi rengiant detaliuosius planus ir (ar)specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose planuojama savivaldybės infrastruktūra.</p>

		Ui Dominuojanti – KT ; Papildanti – C, M, H	G1, V, K, R, I1, I2, B	Kitose urbanizuotose ir numatytose urbanizuoti zonose (neprioritetinės plėtros urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose) leidžiama keisti žemės naudojimo paskirtį į kitą plėtojant gyvenamą, paslaugų gyventojams ir poilsiautojams statybą. Galimi kitos paskirties naudojimo būdai nurodyti Reglamentų lentelėje. Neprioritetinėse plėtros teritorijose, jeigu joms yra parengti vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, žemės paskirtis gali būti keičiama vadovaujantis parengtų dokumentų sprendiniais. Jei vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentas neparengtas, žemės paskirtis gali būti keičiama vadovaujantis šio Bendrojo plano sprendiniais Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 1, 2 dalyse nustatyta tvarka. Esant poreikiui (numatoma plėtoti veiklas ir tokios apimties, kurioms reikalingas poveikio aplinkai vertinimas ar jo atranka) rengiamas vietovės lygmens kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas.	Neprioritetinėse plėtros teritorijose, jeigu joms yra parengti vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, veikla vykdoma vadovaujantis parengtų dokumentų sprendiniais. Jei vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentas neparengtas, planuojant užstatymą vadovautis šiais tekstiniais reglamentais ir Reglamentų lentelės nuostatomis. Kaimo gyvenamųjų vietovių urbanizuotose dalyse gyvenamoji, visuomeninė, komercinė (paslaugų) statyba plėtojama tęsiant perimetrinį užstatymo pobūdį. Nauja plėtra gali būti planuojama pavienėmis sodybomis ar objektais. Esant poreikiui plėtoti kvartalus būtina parengti vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą. Gamybos ir sandėliavimo objektų plėtra šiose teritorijose galima tik buvusiose šių gyvenamųjų vietovių gamybinėse zonose (fermose, gamybiniuose centruose ar technikos kiemuose), kurios yra kompaktiškai užstatyto kaimo pakraštyje. Planuojant užstatymą gamtinio karkaso teritorijose išsaugoti jau susiformavusias vietovės lygmens žaliąsias jungtis, saugotinus želdinius ne miško žemėje, užstatymo mastą ir tūrius derinti prie kraštovaizdžio, taip pat suformuoti normatyvinį priklausomųjų želdynų kiekį. Migracijos koridorius formuojančiose upių slėniuose kuriami gamtinio karkaso ir žaliųjų jungčių įrengimo ar tvarkymo projektai, kuriami ekologinės paskirties želdynai, atkuriami galimybė laisvai praeiti upelių pakrantės apsaugos juostomis, tvirtinami, želdinami statūs eroduojami šlaitai.
		Ug Dominuojanti – KT ; Papildanti – C, M, H	P, K, I1, I2, E	Teritorijos, skirtos pramonei gamybai vystyti. Žemės paskirtis ir naudojimo būdai keičiami vadovaujantis šio Bendrojo plano sprendiniais, ar vietovės lygmens kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais ir Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 1, 2 dalyse nustatyta tvarka. Planuojant veiklas šiose funkcinėse zonoje būtina įvertinti galimų sanitarinių apsaugos zonų dydį pagal veiklos apimtį, numatytą LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme su priedais.	Šio Bendrojo plano sprendiniuose nurodytose teritorijose, esančiose už miestų ir miestelių administracinių ribų, gali būti planuojami ir statomi negyvenamieji transporto, garažų, gamybos ir pramonės, sandėliavimo, elektroninių ryšių infrastruktūros ir inžinerinių tinklų maitinimo šaltinių statiniai; specialiosios paskirties pastatai; pagrindinės ūkinės veiklos aptarnavimui skirti negyvenamieji prekybos, paslaugų, maitinimo paskirties pastatai (nauja plėtra). Planuojant užstatymą išsaugoti jau susiformavusias vietovės lygmens žaliąsias jungtis, saugotinus želdinius ne miško žemėje, užstatymo mastą ir tūrius derinti prie kraštovaizdžio, taip pat suformuoti normatyvinį priklausomųjų želdynų kiekį. Planuojant pramoninės gamybos teritorijas šalia valstybinės reikšmės kelių įvertinti privažiavimų ir nuovažų įrengimo galimybes, susisiekimo infrastruktūros sprendiniai turi būti numatomi planuojamais lygiagrečiais su magistraliniais keliais jungiamaisiais keliais (gatvėmis), kuriais būtų užtikrinta galimybė privažiuoti prie numatomų plėtoti teritorijų.
	Inžinerinės infrastruktūros zona	II	Ug Dominuojanti – KT ; Papildanti – H	S, I1, I2, P	Teritorijos naudojimo tipas – inžinerinės infrastruktūros teritorija. Galimi žemės naudojimo būdai nurodyti bendrojo plano reglamentų lentelėje. Žemės paskirtis ir naudojimo būdai keičiami vadovaujantis šio Bendrojo plano sprendiniais, ar vietovės lygmens kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais ir Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 1, 2 dalyse nustatyta tvarka. Planuojant veiklas šiose funkcinėse zonoje būtina įvertinti galimų sanitarinių apsaugos zonų dydį pagal veiklos apimtį, numatytą LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme su priedais.

FUNKCINIS PRIORITETAS

Ri	Intensyvi rekreacija
Re	Ekstensyvi rekreacija
Mi	Intensyvus miškų ūkis
Mt	Tausojantis miškų ūkis
Zi	Intensyvus žemės ūkis
Zt	Tausojantis žemės ūkis
Vi	Intensyvi žuvininkystė
Vt	Tausojanti žuvininkystė
Ui	Intensyvi urbanizacija
Ue	Ekstensyvi (dispersiška) urbanizacija
Ur	Renovacinė (palaikomoji) urbanizacija
Ug	Gamybos plėtra

PAGRINDINĖ ŽEMĖS NAUDOJIMO PASKIRTIS:

Z	Žemės ūkio paskirties žemė
M	Miškų ūkio paskirties žemė
C	Konservacinės paskirties žemė
H	Vandens ūkio paskirties žemė
KT	Kitos paskirties žemė

ŽEMĖS NAUDOJIMO BŪDAI:

Z1	Mėgėjų sodų žemės sklypai	I1	Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo
Z2	Specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių, medelynų ir kitų specializuotų ūkių	I2	Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos
Z3	Rekreacinio naudojimo žemės sklypai	B	Bendro naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių)
Z4	Kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai	N	Naudingųjų iškasenų teritorijos
Z5	Sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypai	R	Rekreacinės teritorijos
M1	Ekosistemų apsaugos miškų sklypai	S	Atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo (sąvartynai) teritorijos
M2	Rekreacinių miškų sklypai	E	Atskirųjų želdynų teritorijos
M3	Apsauginių miškų sklypai		
M4	Ūkinių miškų sklypai		
C2	Kultūros paveldo objektų žemės sklypai		
H1	Ūkinei veiklai naudojami vandens telkiniai		
H2	Rekreaciniai vandens telkiniai		
H3	Ekosistemas saugantys vandens telkiniai		
H4	Bendrojo naudojimo vandens telkiniai		
G1	Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos		
G2	Daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos		
V	Visuomeninės paskirties teritorijos		
P	Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos		
K	Komercinės paskirties objektų teritorijos		

PASTABOS:

1. Funkcinių zonų, teritorijos naudojimo tipų, įgyvendinimo prioritetų ir kitų sąvokų turinys išaiškintas Teritorijų planavimo normose, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7, Teritorijų planavimo erdviųjų duomenų specifikacijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-1009.
2. Žemės naudojimo būdai ir jų turinys atitinka Žemės naudojimo būdų turinio apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 3D-830/D1-920
3. Planuojant sodybinį ir vienbutį blokuotą užstatymą didžiausios leistinos žemės sklypų UT ir UI rodiklių bei maksimalaus pastatų aukštingumo reikšmės nustatomos vadovaujantis statybos techninių reglamentų STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai gyvenamieji pastatai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338
4. Bet kokia veikla į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą įrašytuose kultūros vertybių teritorijose ir jų apsaugos zonose reglamentuojama Nekilnojamųjų kultūros paveldo apsaugos įstatymu ir poįstatyminių aktų nustatyta tvarka. Siekiant išvengti neigiamų pasekmių kultūros paveldo objektų vertingosioms savybėms, prieš vykdant žemės judinimo darbus registruotų kultūros vertybių teritorijose, turi būti atlikti archeologiniai tyrimai, vadovaujantis paveldo tvarkytos reglamentu PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“.
5. Kultūros paveldo objektų teritorijose draudžiama veikla, galinti fiziškai pakenkti kultūros paveldo objekto vertingosioms savybėms, o jų apsaugos zonose - statyti statinius, kurie aukščiau, apimtimi ar išraiška nustelbtų kultūros paveldo objektus ar objektą, trukdytų juos apžvelgti. Šioms teritorijoms yra taikomos LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatos, galioja LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas.
6. Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius dalyje melioruotų žemės ūkio teritorijų planuojama keisti žemės paskirtį (į kitos paskirties žemę arba į miškų ūkio paskirties žemę) melioracinę sistemą būtina išsaugoti, renovuoti arba rekonstruoti. Melioracinės sistemos rekonstrukcijos ir valdymo klausimai sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.
7. Rengiant bet kurio lygmens kompleksinio ar kitus teritorijų planavimo dokumentus ir/ar kitus techninius projektus, privaloma vadovautis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-694 „Dėl Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
8. Rengiant bet kurio lygmens kompleksinio ar kitus teritorijų planavimo dokumentus ir/ar kitus techninius projektus, privaloma vadovautis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 „Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“.
9. Kėdainių rajono savivaldybės administracinėje teritorijoje ypatingų statinių ir įrenginių, aukštesnių kaip 30 m, įrengiant pavienės vėjo jėgaines, statybos vietas parenkamos individualiai, neurbanizuojamose žemės ūkio teritorijų funkcinėse zonose ir negali prieštarauti LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis, kitiems teisės aktams, taip pat kraštovaizdžio apsaugos reglamentams.
10. Nuostatos dėl saulės ir vėjo elektrinių ir jų parkų, biodujų, buitinių atliekų deginimo ir kito tipo atsinaujinančios energijos gamybos elektrinių, pavienių ypatingų inžinerinių statinių (> 30 m) statybos, naudingų išteklių gavybos teritorijų naudojimo, išaiškintos sprendinių aiškinamojo rašto 3.3. skyriuje "Specialieji reglamentai" .
11. Pramonės ir sandėliavimo, specializuotų ūkių teritorijose bet kokia planuojama ūkinė veikla privalo atitikti higienos normų ir Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio greta esančiai ir planuojamai gyvenamajai aplinkai ir žmonių sveikatai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu Nr. I-1495 pakeitimo įstatymu planuojama ūkinė veikla galima, jeigu jos tarša nedaro neigiamos įtakos aplinkinėms teritorijoms, tačiau jei vykdoma veikla galimai daro žalą visuomenės sveikatai, tokiu atveju taršos objektui nustatomos sanitarinės apsaugos zonos atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų 51 str.
12. Teritorijose, kuriose vykdoma ūkinė komercinė veikla, kurioje naudojami stacionarūs taršos kvapais šaltiniai galioja HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių nuostatos.
13. Siekiant išvengti neigiamo poveikio dėl galimai padidėjusio transporto skleidžiamo triukšmo, oro taršos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir/ar techniniuose projektuose, būtina įvertinti keliamo triukšmo ir oro taršos lygį. Teritorijose, kuriose būtų viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, oro taršos didžiausios leistinos koncentracijos, reglamentuojamos higienos normomis (HN 33:2011; HN 35:2007) ir kitų rizikos veiksnių (kvapo, vibracijos,

nejonizuojančios spinduliuotės ir kt.) ribiniai dydžiai, kurių taršos rodiklių ribinės vertės reglamentuotos norminiuose teisės aktuose, būtina taikyti neigiamo poveikio mažinimo priemonės (akustines sienutes, želdynų juostas ir pan.).

14. Planuojamos naujos vietinės reikšmės kelių ir (ar) gatvių jungtys su valstybinės reikšmės kelių tinklu, Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje, galimos tik išlaikant kelių techniniame reglamente KT R 1.01:2008 „Automobilių keliai“ (o užstatytose teritorijose – statybos techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“) reglamentuojamus atstumus tarp sankryžų/nuovažų.
15. Visi objektai (dviračių, pėsčiųjų takai, inžineriniai tinklai, privažiuojamieji keliai ir t.t.) bei jų kom unikacijos turi būti planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius).
16. Naujai planuojamus susikirtimus su geležinkeliu planuoti dviejų lygių.
17. Funkcinėse zonose ar jų dalyse, kurios patenka į magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritoriją, nustatyti šie reikalavimai: Magistralinio dujotiekio (toliau – MD) pirmos vietovės klasės teritorijoje (po 200 m į abi puses nuo vamzdyno ašies, kuri tęsiasi išilgai vamzdyno trasos) yra taikomi užstatymo normatyvai: didžiausias leistinas žmonėms būti skirtų pastatų skaičius vietovės klasės vienetė, pastatų aukštų skaičius bei mažiausias leistinas atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdyno iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių. Šioje teritorijose negavus MD savininko rašytinio pritarimo, yra draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrenginius, juos rekonstruoti, projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus, keisti pastatų (patalpų) paskirtį, formuoti naujus nekilnojamojo turto kadastro objektus kaip atskirus nekilnojamojo turto objektus suformuojant patalpas pastate arba padalijant, atidalijant, sujungiant ar perdalijant pastatus ir (ar) patalpas, planuoti teritorijas, nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir /ar būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus ir pan. Teritorijose, kuriose yra pasiekti MD pirmos vietovės klasėje taikomi užstatymo normatyvai (informaciją teikia MD savininkas) ir pageidaujama vykdyti veikla (veiksmai) būtų galima tik rekonstravus MD vamzdyną į aukštesnę vietovės klasę, MD vamzdynas gali būti rekonstruojamas suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu, jei pagal sutartį su MD eksploatuojančia įmone suinteresuotas asmuo užtikrins išankstinį visų dėl MD rekonstravimo darbų vykdymo susijusių išlaidų apmokėjimą.

3.2 SPECIALIEJI REGLAMENTAI

Specialieji reglamentai nustatomi teritorijų naudojimui, kur galioja tam tikri plėtojimo apribojimai, arba nustatomos specialios sąlygos teritorijų plėtojimui.

APSAUGOS ZONOS yra nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais ir Sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis (patvirtintomis LR Sveikatos apsaugos ministro 2004-08-19 įsakymu Nr.V-586). Vadovaujantis išvardintais teisės aktais apsaugos zonose galima statyba ar žemės naudojimas objektų apsaugos zonose.

Ūkinių gyvūnų fermoms sanitarinių apsaugos zonų dydžiai nustatomi priklausomai nuo gyvūnų skaičiaus ir rūšies pagal Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 4 priedą.

Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonos nustatomos pagal Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skirsnį. **Kelių** apsaugos zonos nustatomos vadovaujantis LR specialiuoju žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus antruoju skirsniu. Visi objektai (dviračių, pėsčiųjų takai, inžineriniai tinklai, privažiuojamieji keliai ir t.t.) bei jų komunikacijos turi būti planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius).

Vandenviečių apsaugos zonos turi būti įteisintos vadovaujantis LR Geriamojo vandens įstatymu, Lietuvos aplinkos apsaugos normatyviniu dokumentu „Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos aprašas“ (LAND 4-99) ir kitais poįstatyminiais teisės aktais.

Inžinerinių tinklų ir objektų apsaugos zonos nustatomos vadovaujantis atitinkamais LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, punktais. Rengiantis statyti kokius nors pastatus, įrenginius ar kitus objektus 200 metrų ir mažesniu atstumu nuo **magistralinio dujotiekio**, priešprojektinius pasiūlymus ir projektinę dokumentaciją būtina suderinti su šį magistralinį dujotiekį eksploatuojančia įmone (organizacija).

Magistralinio dujotiekio apsaugos zonų ir vietovės klasės teritorijos naudojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (o nuo 2023-01-01 taip pat ir šio įstatymo III skyriaus septintojo skirsnio), Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-12-12 įsakymu Nr. D1-878 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 3 ir 6 priedų, Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-07-16 įsakymu Nr. 1-213 (įsakymo 2019-12-18 redakcija Nr. 1-332) patvirtintų Magistralinių dujotiekio apsaugos taisyklių, Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014-01-28 įsakymu (2017-06-28 įsakymo Nr. 1-169 redakcija) patvirtintų Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių bei kitų teisės aktų nuostatomis.

Elektros tinklų apsaugos zonose taikomi apribojimai nustatyti Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skirsnyje. Brėžiniuose pateikiamos 330 kV, 110 kV, 35 kV elektros linijos ir jų apsaugos zonos:

- 35 kV įtampos oro linijoms – po 15 metrų;
- 110 kV įtampos oro linijoms – po 20 metrų;
- 330 ir 400 kV įtampos oro linijoms – po 30 metrų;

Gamybiniams ir komunaliniams objektams priskiriami Kėdainių rajone esantys nuotekų valymo įrenginiai ir kiti objektai, kuriuose tvarkomos nuotekos, sąvartynai ir atliekų tvarkymo objektai ir įrenginiai, gyvūnų laidojimo vietos, plečiamos kapinės, krematoriumai. Komunaliniai objektai ir jų sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodyti LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 3 priede.

Zabališkio sąvartynui nustatyta 500 m sanitarinė apsaugos zona.

Vandens telkinių apsaugos zonos ir juostos

Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos nustatomos vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos zonos yra įregistruotos Nekilnojamojo kultūros paveldo registre, teritorijos naudojamos vadovaujantis patvirtintais vertybių apsaugos specialiaisiais planais, LR Nekilnojamojo kultūros paveldo įstatymu ir LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu.

Želdynų apsauga ir tvarkymas organizuojami pagal Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme, 3 str. 3 d. nustatytus principus. Šiais principais siekiama gerinti aplinkos kokybę, tenkinti visuomenės sveikos gyvensenos ir rekreacijos poreikius taip pat nekelti pavojaus žmonėms, statiniams, pastatams, saugiam eismui gatvėse, automobilių ir geležinkelio keliuose. Želdynai ir želdiniai – estetiškai, ekologiškai, istoriškai ir kultūriškai svarbūs kraštovaizdžio elementai, todėl labai svarbu juos išsaugoti. Atskirųjų ir priklausomųjų želdynų apsaugos ir naudojimo privalomieji reikalavimai nustatomi žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais.

Gamtinio karkaso teritorijose esančių kelių ruožų, ne miško žemėje, apželdinimas medžių ar krūmų juostomis turi būti numatytas valstybinės ir vietinės reikšmės kelių tiesimo ir rekonstravimo projektuose. Atliekant Gamtinio karkaso teritorijose esančių kelių rekonstravimo darbus, galima šalinti medžius tik siekiant užtikrinti eismo saugumą, tačiau turi būti numatomas naujų želdinių įveisimas atitinkantis ekologinius ir eismo saugumo reikalavimus.

INVAZINIŲ RŪŠIŲ REGULIAVIMAS.

Lietuvos Respublikos laukinės augalijos įstatymo 15 straipsnis numato, kad atskirų rūšių laukiniai augalai ar grybai dėl jų didelio kenksmingumo žmonėms, naminiams gyvuliams ar kultivuojamų augalų pasėliams gali būti pripažinti naikintinai.

Invazinės svetimos rūšys paprastai daro žalą ekosistemoms bei mažina tų ekosistemų atsparumą. Todėl labai svarbu imtis proporcingų atkūrimo priemonių siekiant sustiprinti ekosistemų atsparumui invazijoms, padarytai žalai atitaisyti ir rūšių bei jų buveinių apsaugos būklei gerinti – pagal direktyvas 92/43/EEB ir 2009/147/EB, vidaus

paviršinių vandenių, tarpinių vandenių, priekrantės vandenių ir požeminių vandenių ekologiškai būklei gerinti – pagal Direktyvą 2000/60/EB ir jūrų vandenių aplinkos būklei gerinti – pagal Direktyvą 2008/56/EB.

Jei nustatoma invazinių svetimų rūšių introdukcija, siekiant užkirsti kelią jų įsitvirtinimui ir plitimui, labai svarbu imtis ankstyvo aptikimo ir likvidavimo priemonių. Dažnai veiksmingiausias ir ekonomiškai efektyviausias būdas – kuo skubiau likviduoti visą populiaciją, kol reprodukcija nėra didelė. Jei likviduoti neįmanoma, reikėtų taikyti izoliavimo ir kontrolės priemones. Valdymo priemonės turėtų būti proporcingos poveikiui aplinkai ir jomis turėtų būti deramai atsižvelgta į gamtines ir klimato sąlygas.

Kėdainių rajone, labai plačiai paplitusi invazinė augalų rūšis – Sosnovskio barštis (*Heracleum sosnowskyi*). Šie augalai aptinkami beveik visoje šalies teritorijoje ir didžiausia problema, kad sparčiai sėklomis plinta apiečiuose dirbamuose laukuose, nenaudojamoje pievoje, pamiškėse, pakelėse, pelkių pakraščiuose, upių pakrantėse ir kt. Kadangi ši rūšis yra nereikli augimo sąlygoms, sparčiai plinta sėklomis, brangūs naikinimo metodai, jo plitimo svarba reikšminga ne tik dėl invazyvumo į natūralias buveines, bet ir sukelia nemažus finansinius nuostolius ekonomikai, ypač žemės ūkio sektoriui. Sosnovskio barštis naikinama įvairiais būdais – mechaniniais, cheminiais, kombinuotais. tačiau jie yra pakankamai brangūs, ilgalaikiai, reikalauja specialių apsaugos priemonių, kas dar labiau pabrangina naikinimą. Labai svarbu, kad valdymo priemonėmis būtų išvengta bet kokio neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai.

KITOS PASKIRTIES ŽEMĖS SKLYPUOSE, kurie įsiterpę tam tikrose nustatytose funkcinėse zonose, statyba yra galima arba negalima pagal numatytus reglamentus funkcinėi zonai, kurioje yra šie konkretūs sklypai. Vystant veiklą kitos paskirties žemės sklypuose turi būti taip pat atsižvelgiama į LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatas, įvertinti pagal jas teritorijai taikomi apribojimai, statyba vykdoma pagal statybą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas. Kitos paskirties žemės sklypams, esantiems Gamtiniame karkase, užstatymo tankis ribojamas vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostaty, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 “Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo”, 11 punktu.

Kitos paskirties žemės sklypuose gali būti rekonstruojami, atnaujinami, remontuojami esami pastatai ir statiniai, statomi nauji gyvenamieji, ūkinės ar komercinės paskirties pastatai Teritorijų planavimo įstatymo ir Statybos įstatymo numatyta tvarka.

URBANIZUOTŲ IR NUMATYTŲ URBANIZUOTI ZONŲ, kurių pagrindą sudaro miestai ir miesteliai, plotai gali būti tikslinami rengiant miestų ir miestelių plėtros koncepcijas ir šių teritorijų vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus.

Planuojant urbanizuotas ir numatytas urbanizuoti teritorijas, esančias prie *magistralinių kelių*, susisiekimą planuoti iš žemesnės reikšmės kelių, arba planuoti lygiagrečius su magistraliniais keliais jungiamuosius kelius (gatves), kuriais būtų užtikrinta galimybė privažiuoti prie numatomų plėtoti teritorijų. Neplanuoti užstatymo valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose.

SAUGOMOSE IR NATURA 2000 TERITORIJOSE gali būti renovuojami, remontuojami, modernizuojami ir statomi nauji įvairių tipų ir paskirties pastatai bei statiniai, vadovaujantis saugomų ir Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijų nuostatais, tvarkymo planais ir juose numatytais reglamentais.

NEURBANIZUOTOS IR NEURBANIZUOJAMOS ZONOS yra visos teritorijos, nepatenkančios į numatytas urbanizuoti ir urbanizuotas teritorijas. Čia prioritetas teikiamas pavienių sodybų modernizavimui, rekonstravimui, remontui, buvusių sodybų atkūrimui, naujų ūkininkų sodybų kūrimui.

LAIDOJIMO VIETŲ TVARKYMAS IR PLĖTRA. Esant poreikiui gali būti plečiamos veikiančios kapinės teisės aktų nustatyta tvarka. Naujų kapinių rajono teritorijoje steigti nenumatoma. Kapinių plėtra sanitarinėse apsaugos zonose draudžiama. Veikiančiose kapinėse esant poreikiui gali būti statomi kolumbariumai. Žmonių palaikų laidojimo sąlygas ir tvarką reglamentuoja LR Žmonių palaikų laidojimo įstatymas.

DVIRAČIŲ IR PĖŠČIŲŲ TAKAI gali būti planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų ar esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius.

REKREACINĖ STATYBA. Esant poreikiui pavieniai, nedidelės apimtys turizmo ir poilsio paslaugų (maitinimo, nakvynės) objektai gali būti įrengiami (statant tam skirtus pastatus) prie turizmo trasų, takų, lankomų kultūros ir gamtos paveldo objektų ar jų grupių bendrojo plano brėžiniuose pažymėtose ir nepažymėtose vietose.

Žemės ūkio ekstensyvos rekreacijos funkcinėse (Z/Re) zonose prioritetas teikiamas smulkiems turizmo paslaugų objektams ir infrastruktūrai (papildimams, stovyklavietėms, pažintiniams takams, regykloms, higienos objektams ir kt.).

NEGYVENAMOSIOS STATYBOS PLĖTRA apima pramonės, sandėliavimo ir komercijos, taip pat žemės ūkio gamybos teritorijų plėtrą, kuriai prioritetas teikiamas teritorijose, esančiose miestų, miestelių ir kaimų gamybinėse (pramonės) zonose, turinčiose išvystytą inžinerinę ir susisiekimo infrastruktūrą. Urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose gali būti statomi negyvenamieji transporto, garažų, gamybos ir pramonės, sandėliavimo, elektroninių ryšių infrastruktūros ir inžinerinių tinklų maitinimo šaltinių statiniai; specialiosios paskirties pastatai; pagrindinės ūkinės veiklos aptarnavimui skirti negyvenamieji prekybos, paslaugų, maitinimo paskirties pastatai (nauja plėtra).

Buvusiose ir esančiose gamybinėse zonose (fermose, gamybiniuose centruose, technikos kiemuose ir kt.), taip pat gatvinių kaimų pakraščiuose gali būti rekonstruojami esami, planuojami ir statomi nauji negyvenamieji žemės ūkio ar komercinei veiklai reikalingi ir žemės ūkio ir kitos produkcijos sandėliavimui, gamybai, apdorojimui, perdirbimui skirti ūkiniai statiniai; taip pat alternatyviajai veiklai reikalingi statiniai, kuriamos naujos ūkininkų sodybos. Planuojant statyti gamybinius ar sandėliavimo pastatus vadovautis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu ir kitais teisės aktais.

Planuojant pramoninės gamybos teritorijas šalia valstybinės reikšmės kelių įvertinti privažiavimų ir nuovažų įrengimo galimybes, susisiekimo infrastruktūros sprendiniai turi būti numatomi planuojamais lygiagrečiais su magistraliniais keliais jungiamaisiais keliais (gatvėmis), kuriais būtų užtikrinta galimybė privažiuoti prie numatomų plėtoti teritorijų. Neplanuoti užstatymo valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose.

Miestų ir miestelių centrinėse dalyse ir gyvenamosiose zonose, taip pat kaimų gyvenamosios paskirties teritorijose draudžiama plėtoti veiklą ir statyti negyvenamosios paskirties pastatus, kuriuose vykdoma veikla sukelia neigiamą poveikį esamai ir planuojamai aplinkai.

Miškų funkcinėse zonose gali būti planuojami ir įrengiami medienos sandėliai ir kiti miško eksploatavimui reikalingi įrenginiai, jeigu jie suprojektuoti vidinės miškotvarkos projekte.

Pavieniai ypatingi inžineriniai statiniai – 30 m ir aukštesni (elektroninių ryšių infrastruktūra, radiolokatoriai, vėjo elektrinės, dūmtraukiai, vandentiekio bokštai, vandens aušyklos, bokštiniai aruodai ir kitos paskirties bokštiniai statiniai) formuojant žemės sklypą ar jo neformuojant, esant pagrįstam poreikiui, gali būti planuojami ir statomi visoje rajono teritorijoje vadovaujantis šio Bendrojo plano kraštovaizdžio apsaugos reglamentais, teritorijų naudojimo ir apsaugos bendraisiais, specialiaisiais reglamentais, taip pat LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu. Saugomose ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose tokie objektai gali būti statomi, jeigu tai neprieštarauja šių teritorijų nuostatams ir tvarkymo planams.

Pavienės saulės ir vėjo jėgainės gali būti plėtojamos žemės ūkio funkcinėse zonose. Esant poreikiui, įvertinus konkrečių teritorijų galimybes, teisės aktų nustatyta tvarka parengus specialiojo teritorijų planavimo dokumentus žemės ūkio funkcinėse zonose galima plėtoti saulės ir vėjo elektrinių parkus.

Vėjo jėgainės gali būti statomos neprieštaraujant Lietuvos Respublikos teisės aktams bei gali būti planuojamos ir statomos visoje rajono teritorijoje, išskyrus:

- Regioniniuose parkuose, jų buferinių apsaugos zonų ribose, gamtos paveldo teritorijose ir kitose saugomose teritorijose, išskyrus atvejus, kai minėtų objektų statyba yra galima pagal saugomų teritorijų planavimo schemas, kitus saugomas teritorijas reglamentuojančius teisės aktus;
- Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose tokie objektai gali būti statomi, jeigu tai neprieštarauja nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apsaugą ir tvarkymą reglamentuojantiems teisės aktams, jų specialiesiems ar kitokio pobūdžio planams;
- Didelės tikimybės sniego tirpsmo ir liūčių potvynių teritorijose;
- Pelkėse, paviršiniuose vandens telkiniuose;
- Detaliai ir parengtiniai išvalgytų naudingųjų iškasenų telkiniuose ir prognoziniuose plotuose;

- Teritorijose, kuriose pagal specialiąsias žemės naudojimo sąlygas ypatingi inžineriniai statiniai negalimi;
- Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Lietuvos kariuomenės vado 2016 m. vasario d. įsakymu Nr. V-217 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos, kurioje gali būti ribojami vėjų elektrinių (aukštų statinių) projektavimo ir statybos darbai, žemėlapio patvirtinimo“ patvirtintame žemėlapyje nurodytų apribojimų. Lietuvos Respublikos Lietuvos kariuomenės vadui pakeitus (sumažinus ar padidinus) žemėlapyje nustatytus apribojimus, šie apribojimai, visoje savivaldybės teritorijoje aukštybinių pastatų ir vėjo jėgainių statybai ir rekonstrukcijai, taikomi nekeičiant bendrojo plano sprendinių.

Planuojant vėjo ir saulės energijos elektrines įvertinti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės sąlygų įstatymo nuostatas, išlaikyti teisės aktų keliamus higienos (visuomenės sveikatos) reikalavimus.

Kėdainių rajono kraštovaizdis nėra ypatingai išreikštas, dominuoja silpnos ir neraiškios vertikalios sąskaidos įvairaus pažvelgimo erdvių kraštovaizdžiai, tik abipus Nevėžio upės vyrauja ypač raiškios ir vidutinės vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių kraštovaizdis, kuris išsiskiria vaizdingumu. Planuojant tokias teritorijas turi būti užtikrintas kraštovaizdžio vizualinės struktūros išsaugojimas.

Vadovaujantis Nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu, pažymima, kad labai didelio ir didelio estetinio potencialo ypač ir vidutiniškai raiškių kraštovaizdžio kompleksų kokybė negali būti bloginama.

4. TERITORIJOS NAUDOJIMO PRIVALOMIEJI REIKALAVIMAI

4.1 BENDRASIS TERITORIJOS ZONAVIMAS

Teritorijos funkcinis zonavimas vaizduojamas Pagrindiniame bendrojo plano brėžinyje. Teritorijos funkcinė struktūra nustatyta vadovaujantis darnios (subalansuotos) plėtros principais, kaip vieninga integruota sistema, motyvuota socialiniu, ekonominiu, demografiniu, aplinkosaugos, paveldosaugos, viešojo saugumo, visuomenės sveikatos ir kitais aspektais.

Kėdainių rajono savivaldybė rengiant bendrojo plano konkretizuotus sprendinius suskirstyta į šias svarbiausias funkcines zonas:

NEURBANIZUOJAMOS TERITORIJOS:

- **Miškų ir miškingų teritorijų zona.** Tai apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja Miškų įstatymo 3 straipsnyje nurodyti visų grupių miškai. Šioje zonoje dominuoja (apie 80 %) miško paskirties žemė, o likusioje dalyje yra žemės ūkio, vandens ūkio, konservacinė ir kitų paskirčių žemės.

Miško paskirties žemės naudojimo perspektyvos atitinka miškotvarkos planavimo dokumentuose iškeltus uždavinius: miškų plotų padidinimas, daugiatislio miškų naudojimo skatinimas, miškų stabilumo išsaugojimas, miško funkcijų, saugant vandenį ir dirvožemį, užtikrinimas, iškirstų miškų atkūrimas, miškų rūšinės įvairovės išlaikymas.

Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis galimas tik Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytais išimtiniais atvejais. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis vykdomas vadovaujantis įstatymo nuostatomis ir Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašu, patvirtintu LR Vyriausybės 2011-09-28 nutarimu Nr.1131.

- **Žemės ūkio teritorijų zona** tai apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja (apie 80 %) žemės ūkio paskirties žemė, o likusioje dalyje yra miškų, vandens ūkio, konservacinė ir kitų paskirčių žemės.

Žemės ūkio teritorijų zona dominuoja visoje rajono savivaldybės teritorijoje. Rajono upių slėniuose ir gamtinio karkaso migraciniuose koridoriuose numatyta vystyti tausojantį žemės ūkį, siekiant paviršinių vandenų kokybės gerinimo.

Žemės ūkio teritorijų zonoje išskirtos teritorijos, kurioms nustatytas papildomas reglamentas:

- **Žemės ūkio teritorijų zona ekstensyviai urbanizacijai (ZU/Ue)** – dispersiškai užstatytos žemės ūkio paskirties žemės teritorijos kaimo gyvenamosiose vietovėse.
- **Žemės ūkio teritorijų zona renovacinei (palaikomajai) urbanizacijai (ZU/Ur)** – saugomose ir miškų teritorijose naujos sodybos nekuriamos, o esamos renovuojamos ir palaikomos, kaip savito kraštovaizdžio elementas.
- **Žemės ūkio teritorijų – ekstensyvios rekreacijos zona (ZU/Re)** – žemės ūkio teritorijos kaimo turizmui vystyti, numatytos patraukliose turizmo atžvilgiu rajono teritorijose. Funkcinėse zonose galima turizmo ir rekreacijos veikla, tradicinių amatų plėtra.
- **Vandenų zona.** Tai funkcinė zona, kurioje dominuoja Žemės įstatymo 27 straipsnyje nurodyta vandens ūkio paskirties žemė. Vandens ūkio paskirties žemę sudaro pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus suformuoti valstybei ar kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausantys vandens telkiniai.

URBANIZUOTOS IR URBANIZUOJAMOS TERITORIJOS:

- **Urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų zona - prioritėtinė plėtra.** Tai zona, kurioje dominuoja (80 %) kitos paskirties žemė, o likusią dalį sudaro žemės ūkio, vandens ūkio, miškų ūkio, konservacinė žemė. Ši zona numatyta didžiosiose rajono gyvenamosiose vietovėse ir/ar jų artimiausioje aplinkoje, taip pat seniūnijų centruose - potencialiose plėtros teritorijose.

Šiose funkcinėse zonose esančiuose miestuose, miesteliuose, kaimuose taikomi kompaktiškumo principai: siekiama optimalaus užstatymo tankio, taupaus žemės naudojimo, siekiama multifunkciškumo, paslaugų pasiekiamumo pėsčiomis, skatinama konversija.

Teritorijose, kurioms parengti vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentai – galioja žemesnio lygmens bendrųjų ir detaliųjų planų sprendiniai:

- *Kėdainių mieste* – Kėdainių miesto bendrojo plano (keitimo) sprendiniai;
- *Dotnuvos miestelyje, Josvainių miestelyje, Šėtos miestelyje, Krakių miestelyje* – šių miestelių teritorijų bendrųjų planų sprendiniai;
- *Vilainių, Labūnavos, Pelėdnagių kaimuose* – teritorijų detaliųjų planų sprendiniai.

Šioje funkcinėje zonoje esančiose gyvenamosiose vietovėse užtikrinamas išorinis susisiekimas viešuoju transportu, savivaldybė pagal poreikį ir demografinę būklę gerina socialinę bei inžinerinę infrastruktūrą, teritorijose kompleksiskai ir proporcingai plėtojamos visos urbanizuotos teritorijos funkcijos (želdynai, gyvenamoji statyba, paslaugos, inžinerinė infrastruktūra).

Prioritetiniai savivaldybės infrastruktūros vystymo etapai nustatomi rengiant detaliuosius planus ir (ar)specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose planuojama savivaldybės infrastruktūra.

- **Urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų zona - neprioritetinė plėtra.** Tai zona, kurioje dominuoja kitos paskirties žemė, o likusią dalį sudaro žemės ūkio, vandens ūkio, miškų ūkio, konservacinė žemė. Šios funkcinės zonos planuojamos urbanizuotose ir urbanizuojamose toliau nuo gyvenviečių centrų nutolusiose teritorijose. Teritorijose galima urbanizacija kartu sprendžiant ir užstatomų teritorijų aptarnavimui reikalingą infrastruktūrą.
- **Urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų zona - gamybos plėtros teritorijos.** Tai funkcinės zonos, kuriose vystoma pramonės ir gamybos, sandėliavimo plėtra. Šios zonos Kėdainių rajone numatytos šalia esamų pramonės teritorijų ar pagrindinių valstybinės reikšmės kelių. Teritorijose galima urbanizacija kartu sprendžiant ir užstatomų teritorijų aptarnavimui reikalingą infrastruktūrą. Planuojant pramoninės gamybos teritorijas šalia valstybinės reikšmės kelių įvertinti privažiavimų ir nuovažų įrengimo galimybes, susisiekimo infrastruktūros sprendiniai turi būti numatomi planuojamais lygiagrečiais su magistraliniais

keliais jungiamaisiais keliais (gatvėmis), kuriais būtų užtikrinta galimybė privažiuoti prie numatomų plėtoti teritorijų.

Ūkinės veiklos plėtojimo sąlygos, prioritetai ir galimybės tam tikrose funkcinėse zonose ar jų dalyse apibrėžtos bendraisiais (reglamentų lentelėje) ir specialiaisiais reglamentais (žr. 3 skyrių).

Sodininkų bendrijų teritorijose, kurios patenka į **urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų zonas**, prioritetas teikiamas veiklos konversijai į gyvenamąją. Sodininkų bendrijos veiklos konversiją planuoti kompleksiskai, įgyvendinant parengtą arba rengiant naują vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą, sprendžiantį bendro naudojimo susisiekimo, inžinerinės/socialinės infrastruktūros įrengimo ir eksploatavimo klausimus, vadovaujantis LR Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymu, Teritorijų planavimo įstatymu, kitais teritorijų planavimą reglamentuojančiais teisės aktais.

Kitose sodininkų bendrijų teritorijose, vadovaujantis LR Sodininkų bendrijų įstatymu, bendrijos veikla bendru jos narių sutarimu gali būti etapais (kvartalais) konvertuojama į gyvenamąją arba rekreacinę, kitą žemės ūkio veiklą su ekstensyvios urbanizacijos prioritetu (Z/Ue), užtikrinant bendrą teritorijos vystymosi darną. Tam tikslui rengiamas vietovės lygmens kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas, sprendžiantis bendro naudojimo susisiekimo, inžinerinės / socialinės infrastruktūros įrengimo ir eksploatavimo klausimus, vadovaujantis LR Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymu, Teritorijų planavimo įstatymu, kitais teritorijų planavimą reglamentuojančiais teisės aktais.

KOMPAKTIŠKUMO PRINCIPŲ TAIKYMAS

Kėdainių miesto teritorijoje taikyti Kėdainių miesto bendrojo plano sprendiniuose numatytus kompaktiško miesto principus, priemiestines teritorijas vystyti formuojant užbaigto užstatymo teritorijas, taikant modernizavimo, konversijos, tikslinės plėtros principus, vengti naujos plėtros, o numatytose plėtros teritorijose vykdyti kompleksinį planavimą. Siekti teritorijų daugiafunkciškumo, socioekonominės, kultūrinės ir ekologinės įvairovės, įsisavinti apleistas, nenaudojamas teritorijas.

Prioritetinės plėtros teritorijose formuoti užbaigtas urbanistines struktūras, atsižvelgiant į konkrečią situaciją, taikyti modernizavimo, konversijos teritorijų vystymo režimus, įsisavinti apleistas teritorijas. Ypatingą dėmesį skirti socialinės, ekonominės, kultūrinės sričių kokybei, siekti daugiafunkciškumo, gerinti ekologinę teritorijų būklę ir formuoti kokybišką gamtinę aplinką. Formuojamas užstatymas turi atitikti planuojamos teritorijos vyraujantį užstatymą (išskyrus specialiosios paskirties statinius, pvz. bažnyčios, inžineriniai statiniai), išsaugant susiklosčiusios urbanistinės struktūros savitumą.

Rengiant / keičiant / koreguojant teritorijų vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus, įvertinti konkrečios teritorijos demografinę, socialinę, ekonominę raidą, numatyti tendencijas, plėtros poreikį, planuojant teritorijų vystymą, prioritetą teikti konversijai ir teritorijų regeneracijai. Naujos plėtros teritorijas numatyti tik esant poreikio pagrįstumui, bei kartu planuojant socialinių, inžinerinių, susisiekimo ir kitų paslaugų plėtrą naujos plėtros teritorijose.

Neprioritetinės plėtros teritorijose prioritetą teikti teritorijų modernizavimui, esamos nenaudojamos infrastruktūros, apleistų teritorijų įsisavinimui, daugiafunkciam teritorijų naudojimui, bendruomeniškumo skatinimui. Vystyti mobiliąsias paslaugas gyventojams. Naują plėtrą pavienėmis sodybomis ar objektais planuoti juos jungiant į esamas urbanizuotas struktūras. Esant poreikiui ir pagrįstumui gali būti planuojami kvartalai, rengiant atskirus kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus.

Žemės ūkio teritorijų su ekstensyvios urbanizacijos prioriteto funkcinėse zonose kompaktiško principus taikyti skatinant kurti bendruomenes, teikti vietines paslaugas. Esant plėtros poreikiui teritorijas vystyti išlaikant konkrečios gyvenamosios vietovės teritorijos erdvinę struktūrą ir savitumą, prioritetą teikiant esamos infrastruktūros išnaudojimui ir pritaikymui daugiafunkcėms veikloms. Vystyti skaitmenines technologijas ir mobiliąsias paslaugas gyventojams.

Pavienių sodybų ir / ar objektų teritorijas **miškų ir miškingų teritorijų ar žemės ūkio teritorijų funkcinėse zonose, žemės ūkio teritorijų su ekstensyvios rekreacijos prioritetu bei žemės ūkio teritorijų su renovacinės urbanizacijos prioritetu funkcinėse zonose** esant poreikiui ir bendrojo plano sprendiniuose bei teisės aktuose numatytooms sąlygoms planuoti darniai esamoje gamtinėje aplinkoje, nebloginant gamtinių išteklių, prioritetą teikiant esamos infrastruktūros įsisavinimui, rekonstrukcijai, renovavimui, modernizavimui.

4.2 GYVENAMŪJŲ VIETŲVIŲ SISTEMA

Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcija, kuriai pritarta administracijos direktoriaus, numatyta rajono teritoriją vystyti taikant integruotos plėtros principus, gyvenamųjų vietovių sistemoje išskiriami urbanistiniai centrai:

- Vietinis centras - a kategorijos - Kėdainių miestas - rajono centras. Šios kategorijos centre plėtojamos viešosios ir komercinės paslaugos gyventojams bei ūkio subjektams, turizmo infrastruktūra ir paslaugos.
- Lokalūs centrai: b kategorijos - Krakės, Dotnuva-Akademija, Surviliškis, Truskava-Pavermenys Šėta, Josvainiai. Šie urbanistiniai centrai yra vietos lygmens administraciniai centrai - seniūnijų centrai.
- Pagalbiniai centrai: c kategorijos - Pernarava, Labūnava, Pelėdnagiai, Gudžiūnai, Tiskūnai; d kategorijos - Miegėnai, Mantviliškis, Šlapaberžė, Kalnaberžė, Sirutiškis, Meironiškiei, Pajieslys, Paaluonys, Skaistgiriai, Kunioniai, Vainikai, Nociūnai, Vilainiai, Aristava, Lančiūnava, Pagiriai, Okainiai, Petkūnai.

FUNKCINIAI RYŠIAI

Didžioji dalis Kėdainių rajono gyventojų (apie 80 proc.) gyvena Kėdainių mieste ir jo artimiausioje aplinkoje - Dotnuvoje, Vilainiuose, Pelėdnagiuose, Josvainiuose.

Funkciniams gyvenamųjų vietovių sistemos ryšiams užtikrinti plėtojamas kelių tinklas, jo detalūs sprendiniai aprašyti 4.6. skyriuje „Susisiekimo sistemos plėtros kryptys“.

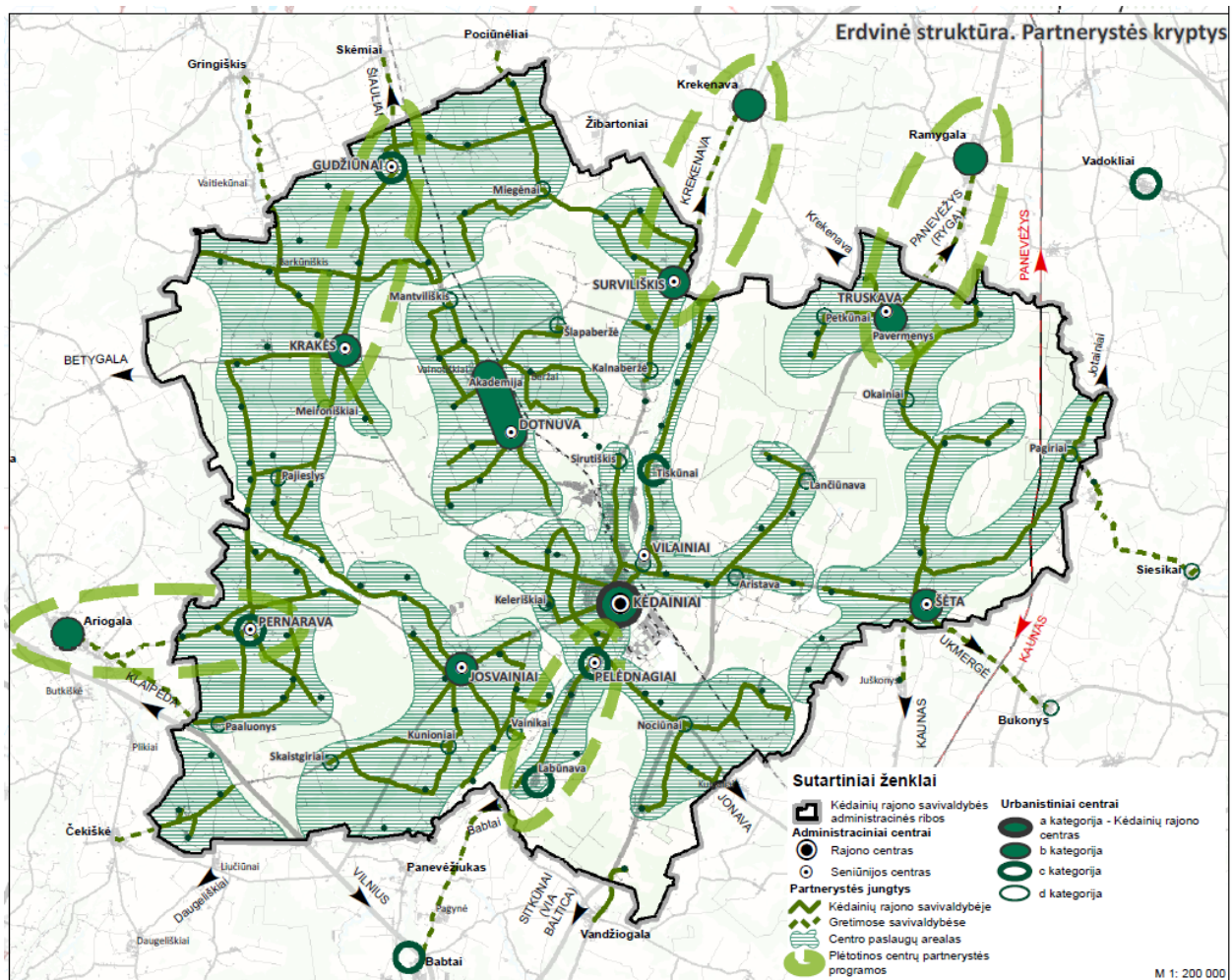
Aukšta gyvenimo kokybė tai - poreikius tenkinantis švietimo, socialinės, sveikatos infrastruktūros tinklas, sąlygos aktyviam senėjimui, įtrauki kultūra, kokybiškos viešosios erdvės, prieinamas būstas, suvaldyta tarša, lengvai pasiekiamos ir funkcionalios gyvenamųjų vietovių želdynų sistemos, galimybė rinktis gyvenimo vietą ir būdą, darbą ir veiklą, saugi gyvenamoji aplinka.

PARTNERYSTĖ

Kėdainių rajone skatinama partnerystė tarp bendruomenių, miestelių, seniūnijų savivaldybės ribose ir už jos ribų (su gretimų savivaldybių miesteliais) jungtinės veiklos pagrindu plėtojant viešąsias paslaugas gyventojams ir ūkio subjektams, didinant gyventojų mobilumą. Taip atsiranda galimybė taupyti viešąsias lėšas paslaugų infrastruktūros išlaikymui bei priežiūrai, pakelti paslaugų kokybę ir prieinamumą, nukreipti sutaupytas lėšas ekonomikos plėtrai.

Prioritetas turi būti teikiamas centrų tarpusavio partnerysčių plėtojimui, siekiant sinergijos teikiant paslaugas gyventojams ir ūkio subjektams, plėtojant socialinę ir verslo infrastruktūrą.

4.2.1. PAV. PARTNERYSČIŲ KRYPTYS KĖDAINIŲ RAJONE

4.3 VIEŠŪJŲ PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PRINCIPAI

Kėdainių rajone planuojama 4 lygmenų gyvenamųjų vietovių centrų sistema, kiekvieno lygmens gyvenamosiose vietovėse, pritaikius centrų hierarchijos sistemą, numatomi skirtingi viešųjų paslaugų infrastruktūros vystymo principai. Viešųjų paslaugų infrastruktūra apima švietimo, socialinės, sveikatos infrastruktūros tinklą, kitas viešąsias paslaugas.

Prioritetas turi būti teikiamas centrų tarpusavio partnerystės plėtojimui, siekiant sinergijos teikiant paslaugas gyventojams ir ūkio subjektams, plėtojant socialinę ir verslo infrastruktūrą.

I lygmens centre (a kategorijos) - Kėdainių mieste, rajono centre, turi būti teikiamos visos būtinosios paslaugos, kartu ir rajoninio lygmens sveikatos priežiūros ir kitos viešosios paslaugos. Kėdainių miestas, kaip aukštesnio lygmens paslaugų ir ekonominės veiklos centras, plėtojamas siekiant sinergijos su jo traukos areale esančiais žemesnio lygmens centrais (Labūnava, Pėlėdnagiais, Tiskūnais, Aristava, Lančiūnava, Nociūnais, Sirutiškiu).

II lygmens centruose (b kategorijos) koncentruojamos būtiniausios (kasdienės) paslaugos gyventojams ir vietos ūkio subjektams. Įvertinus gyvenamųjų vietovių išdėstymą, pasiekiamumo keliais atstumus, kitus faktorius, formuojami traukos arealai nepriklausomai nuo seniūnijų ribų. Traukos arealai - vietos ūkio mažiausia ląstelė, kurioje galėtų formuotis vietos rinka, vietos bendruomenė ar jų grupė, viešosios paslaugos privačių arba viešųjų investicijų pagrindu.

III lygmens centrai (c kategorijos) turi ne pilną komplektą būtinausių paslaugų, tačiau papildo aukštesnės kategorijos centrų paslaugų komplektą ir plėtojami bendrai sukuria sinerginę naudą (taupant infrastruktūros išlaidų ir plėtos išteklius kuriama aukštesnė paslaugų kokybė ir didinamas jų prieinamumas). Plėtojama

centrų tarpusavio partnerystė teikiant paslaugas gyventojams ir ūkio subjektams, plėtojant socialinę ir verslo infrastruktūrą.

IV lygmens centrai (d kategorija) turi minimaliai išvystytą socialinę infrastruktūrą ir gali užtikrinti būtinąsias paslaugas gyventojams.

Nutolusiose vietovėse koncentruoti viešąsias paslaugas (siekiant jų kokybės), formuoti stiprias bendruomenes ir gyvenamųjų vietovių grupes su stipriais socialiniais ryšiais (Krakės - Gudžiūnai). Jų formavimo priemonės – bendruomenių teikiamos viešos paslaugos (tarp jų susisiekimo, pavėžėjimo paslaugos), vietinių kelių tinklas, partnerystė su gretimų savivaldybių bendruomenėmis siekiant sinergijos (Truskava - Ramygalą; Surviliškis - Krekenava; Pernarava - Ariogala). Savivaldybės, plėtodamos būtiniausias paslaugas jungtinės veiklos pagrindu ties teritorijos ribomis, kuria sinergiją, t.y. naudą, kai taupant infrastruktūros išlaikymo ir plėtros išteklius, kuriama aukštesnė paslaugų kokybė ir didinamas jų prieinamumas.

Teritorijų aprūpinimas socialine infrastruktūra vertinamas pagal teritorijų demografinius rodiklius, gyvenamojo fondo kiekybinius ir kokybinius rodiklius, viešųjų paslaugų (tarp jų ir socialinių) įstaigų sklaidą ir paslaugų pasiekiamumą. Įvertinus tai, kad didelė paslaugų koncentracija yra Kėdainių mieste ir dėl to kaimiškųjų gyvenamųjų vietovių gyventojams jos yra sunkiau prieinamos ar nepatrauklios, viešųjų socialinių paslaugų (kultūros, sporto, sveikatos apsaugos, socialinių paslaugų) sklaidos didinimas pagal poreikį galėtų būti sprendžiamas kuriant daugiafunkčius centrus ar kitaip formuojant platesnį spektrą paslaugų teikimą, organizuojant patogesnę ir greitesnę jų pasiekiamumą. Ypatingas dėmesys turi būti teikiamas nestacionarių paslaugų (dienos globos paslaugų, pagalbos namuose ir pan.) plėtojimui.

Pagrindines **ADMINISTRACINES PASLAUGAS** teikia rajono seniūnijų administracijos, išsidėsčiusios rajono miesteliuose ir gyvenvietėse bei kaimuose. Kėdainių rajonas suskirstytas į 11 seniūnijų: Kėdainių miesto, Vilainių, Gudžiūnų, Surviliškio, Truskavos, Krakių, Dotnuvos, Pernaravos, Josvainių, Pelėdnagių, Šėtos.

Vystant **ŠVIETIMO PASLAUGAS** įvertinami demografiniai procesai, optimizuojamas savivaldybės švietimo institucijų tinklas, atitinkamai modernizuojama infrastruktūra, siekiama teikiamų paslaugų kokybės. Rengiant ar koreguojant miestų ir miestelių – gyvenamųjų vietovių sistemos centrų, taip pat gyvenamųjų kvartalų ar kompleksų kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus turi būti rezervuojamos teritorijos ar esami statiniai daugiafunkciniams visuomenės poreikiams (tarp jų švietimo paslaugoms teikti) sporto ir žaidimų įrenginiams. Bendrojo lavinimo mokyklos pertvarkomos pagal Kėdainių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo tinklo pertvarkos planus. Renovuoti rajono mokyklas, prioritetą teikiant pastatams, kuriems reikia kapitalinio remonto bei kurių energetinis efektyvumas yra mažas. Atnaujinti mokyklų sporto aikštynus, stadionus, sporto sales, siekiant paskatinti moksleivius ir gyventojus aktyviai sportuoti.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, į mokyklą ir atgal privalo būti vežami kaimuose, miesteliuose toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos gyvenantys mokiniai, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas.

Švietimo paslaugų plėtros principai:

- optimizuojamas savivaldybės švietimo institucijų tinklas;
- modernizuojama infrastruktūra, siekiant teikiamų paslaugų kokybės per pastatų, ugdymo priemonių ir aplinkos modernizavimą skiriant didelį dėmesį kūrybiškumą skatinančiai ugdymosi aplinkai, užtikrinant vaikų saugumą ir pritaikant nenaudojamas švietimo įstaigų patalpas kitoms švietimo reikmėms (pvz., ikimokykliniam ir kitam neformaliai ugdymui, suaugusiųjų mokymuisi);
- užtikrinamas švietimo įstaigų pasiekiamumas atokiau kaimo vietovėse gyvenantiems mokiniams ir švietimo darbuotojams;
- atnaujinami mokyklų sporto aikštynai, stadionai, sporto salės, siekiant paskatinti moksleivius ir gyventojus aktyviai sportuoti;
- rezervuojamos teritorijos ar esami statiniai daugiafunkciniams visuomenės poreikiams (tarp jų švietimo paslaugoms teikti) sporto ir žaidimų įrenginiams.

KULTŪROS PASLAUGAS Kėdainių rajone teikia 8 kultūros įstaigos – kultūros centrai, kurie turi 12 atskirų skyrių. Kėdainių rajone veikia Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka ir jos 37 filialų tinklas, pasiskirstęs tolygiai po viso rajono teritoriją. Rajone veikia Kėdainių krašto muziejus ir 5 jo padaliniai: 1863 metų sukilimo muziejus, Daugiakultūris centras, Radvilų mauzoliejus, Vytauto Ulevičiaus medžio skulptūrų muziejus, Arnetų namas bei Mikalojaus Katkaus memorialinis muziejus.

Kultūros paslaugų teikimą tikslinga plėtoti taikant daugiafunkciškumo principus.

Kultūros paslaugų plėtros principai:

- optimizuojamas esamas kultūros įstaigų tinklas, stiprinant seniūnijų centruose esančių kultūros namų veiklą;
- vykdomi bibliotekų rekonstrukcijos ir modernizavimo darbai;
- pagrindinės plėtros kryptys – įstaigų modernizavimas, paslaugų kokybės gerinimas. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas daugiafunkcinių socialinės infrastruktūros centrų steigimui ir plėtojimui;
- esamo kultūros paveldo įveiklinimas, pritaikymas šiuolaikinėms visuomenės reikmėms;
- muziejų veiklos modernizavimas.

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ tinklą Kėdainių rajone sudaro teikiamos pirminės ir antrinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos. Sveikatos priežiūros įstaigos Kėdainių rajone paplitusios sąlyginai tolygiai. Ambulatorijos įsteigtos stambesnėse gyvenvietėse ar miesteliuose, o medicinos punktai mažiau gyventojų turinčiose gyvenvietėse.

Sveikatos priežiūros paslaugų plėtros principai:

- gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą; optimizuoti teikiamų paslaugų mastą ir struktūrą;
- renovuoti ambulatorijų ir medicinos punktų pastatus ir/ar patalpas, diegti išmaniąsias technologijas;
- ugdyti sveiką visuomenę, sveiką gyvenseną;
- kurti kokybiškas viešąsias erdves, lengvai pasiekiamas ir funkcionalias gyvenamųjų vietovių želdynų sistemas. Rengiant gyvenamųjų kvartalų ar vietovių detaliuosius planus, turi būti numatytos teritorijos atskiriesiems ir priklausomiesiems želdynams, viešo naudojimo sporto ir žaidimų įrenginiams;
- sudaryti sąlygas aktyviam senėjimui.

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ infrastruktūra sietina su gyventojų gyvenimo trukmės ilgėjimu, mažėjančiu gyventojų skaičiumi ir augančiu visuomenės senėjimu. Socialinių paslaugų infrastruktūra plėtojama didinant socialinių paslaugų įvairovę ir kokybę, nemažinant teikiamų paslaugų apimtį, plėtojant nestacionarias socialines paslaugas.

Socialinių paslaugų plėtros principai:

- miesteliuose steigti suaugusiems ir vaikams skirtus socialinių paslaugų (dienos užimtumo) centrus, kuriuose būtų teikiamos suaugusiųjų, vaikų ir jaunimo dienos užimtumo ir laikinosios priežiūros paslaugos. Rajone esantį nenaudojamą nekilnojamąjį turtą panaudoti bendruomeninių (ne institucinių) senyvo amžiaus gyventojų socialinės globos namų steigimui;
- svarbi socialinių paslaugų sektoriaus plėtros politikos priemonė galėtų būti įvairių socialines paslaugas teikiančių ir administruojančių įstaigų daugiafunkciškumas (pvz. tokio centro patalpose veikia labdaros valgykla, šalpos punktas, nakvynės kambariai, švaros punktas ir laikino prieglobsčio kambarys);
- viena iš svarbių inovacijų – integruotos socialinės politikos modelis, kai vyresnių žmonių problemos sprendžiamos koordinuotai tarp sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos specialistų, o ne veikiant atskirai;

- plėtoti savivaldybės socialinio būsto fondą (perkant ar statant naujus gyvenamosios paskirties vieno, dviejų, trijų ir daugiau butų (daugiabučius) pastatus, taip pat panaudoti bešeimininkius pastatus ir patalpas, juos atnaujinant ir tinkamai pritaikant gyventi.

GYVENAMOJO BŪSTO PLĖTRA

Kėdainių rajono savivaldybėje didžioji gyvenamojo būsto fondo yra sutelkta privačioje nuosavybėje (98,1 %). Tai reiškia, kad savivaldybės galimybės užtikrinti socialiai pažeidžiamų asmenų poreikį būstu yra ribotos. Nors nuo 2011 m. gyvenamojo būsto naudingasis plotas tenkantis vienam gyventojui augo, tačiau šis augimas paremtas neigiamais visuomenės demografiniais rodikliais, o ne kiekybine būsto plėtra.

Būsto plėtros principai Kėdainių rajone:

- daugiabučiai gyvenamieji namai miesteliuose ir kaimo gyvenamosiose vietovėse atnaujinami, vadovaujantis Lietuvos būsto strategija ir Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) finansavimo programa; būtina kompleksinė (kvartalinė) daugiabučių gyvenamųjų namų ir jų aplinkos renovacija;
- mažaaukščio daugiabučio būsto plėtra vaizdingoje gamtinėje aplinkoje gyventojams, kurie dėl darbo specifikos ir naujų informacinių technologijų gali dirbti nuotoliniu būdu;
- mažaaukščio, vienbučio būsto, rekonstruojamo miestuose ir kaimuose statybos iniciatoriai – nuolatiniai savivaldybės gyventojai, siekiantys pagerinti gyvenimo sąlygas, ypač pasirenkant atskiro šeimos namo ar sodybos variantą.

4.4 KRAŠTOVAIZDŽIO IR BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA

4.4.1 GAMTINIO KARKASO FORMAVIMAS

Gamtinis karkasas – vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, įteisintas LR Aplinkos apsaugos ir Saugomų teritorijų įstatymuose. Gamtinio karkaso teritorijose saugoma kraštovaizdžio erdvinė teritorinė struktūra ir gamtinis pobūdis, ekologinis stabilumas, kraštovaizdžio estetinė vertė. Gamtinio karkaso teritorijų tvarkymą bei veiklos jose apribojimus apibrėžia Gamtinio karkaso nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymu Nr. D1-96.

Kėdainių rajono gamtinio karkaso paskirtis:

- sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- didinti šalies miškingumą;
- optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

Gamtinį karkasą Kėdainių rajono teritorijoje formuoja migraciniai koridoriai, vidinio stabilizavimo arealai, geoekologinės takoskyros (žr. brėž. „Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės brėžinys“).

MIGRACINIAI KORIDORIAI – slėniai, raguvynai bei dubakloniai ir kitos teritorijos, kuriose vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija. Regioninės svarbos migracijos koridorių analizuojamoje teritorijoje formuoja Nevėžio upės slėnis. Šušvės, Dotnuvėlės, Obelies, Kruosto, Liaudės, Mėklos, Barupės ir kitų upių slėniai – rajoninės svarbos migraciniai koridoriai.

VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI – teritorijos, reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi geosistemų ekotopai. Vidinio stabilizavimo arealus planuojamoje teritorijoje sudaro santykinai didelės gamtinės teritorijos (daugiausia miškų masyvai ir atskirųjų želdynų plotai) – Šaravų, Pernaravos, Labūnavos, Krakių, Dotnuvos, Josvainių, Lančiūnavos ir kiti didesni miškų masyvai.

GEOEKOLOGINĖ TAKOSKYRA skiria stambias gamtines geosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio pusiausvyrą, apjungdama ypatingos ekologinės svarbos bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, kalvynus, pelkynus ir požeminio vandens intensyvaus maitinimo plotus. Kėdainių rajono savivaldybės vakariniu pakraščiu driekiasi rajoninės svarbos geokologinė takoskyra. Tai ekologiškai aktyviausia zona, jautriausiai reaguojanti į antropogeninį poveikį ir jį perduodanti kitoms kraštovaizdžio struktūros grandims.

Gamtinio karkaso teritorijos užima apie 41 % Kėdainių rajono teritorijos ploto. Struktūriškai gamtinio karkaso teritorijų tarpe vyraujančią dalį (apie 66 %) sudaro vidinio stabilizavimo arealas, apie 18 % migraciniai koridoriai, o geologinėms takoskyroms tenka apie 16 % gamtinio karkaso teritorijų ploto.

Vystant ūkinę veiklą gamtinio karkaso teritorijose bei vandens telkinių pakrantėse turi būti laikomasi šių reikalavimų:

- stiprinant teritorijų ekologinio kompensavimo funkcijas, turi būti vykdomos aktyvios riboto (vidutinio) ir silpno ekologinio potencialo gamtinio karkaso struktūrų plėtojimo priemonės, teikiamas prioritetas šių teritorijų apželdinimui mišku (išskyrus pievų, ganyklų ir pelkių), parkų, kitų rekreacinės ir ekologinės paskirties želdynų įveisimui ir darniam tvarkymui, ekologiškai žemdirbystei, kitų agrarinės aplinkosaugos priemonių įgyvendinimui;
- statant pastatus prie paviršinių vandens telkinių, įvertinti jų dydžio santykį su upių, upelių, ežerų ir tvenkinių erdvėmis, slėniais. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose bei apsaugos juostose ūkinę veiklą vykdyti pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą ir Saugomų teritorijų įstatymą. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos nustatomos vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- saugomose gamtinio karkaso teritorijose draudžiama keisti pagrindinę tikslinę konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, išskyrus atvejus, kai tai daroma visuomenės poreikiams užtikrinti arba siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus ir objektus;
- ūkinė veikla gamtinio karkaso teritorijose gali būti vykdoma tik įvertinus šios veiklos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numačius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti.

Įvertinant tai, kad Kėdainių rajono ribose esančios gamtinio karkaso teritorijos neišvengiamai patiria tiesioginį ir netiesioginį antropogeninės veiklos poveikį, jų geokologinio potencialo palaikymui reikalinga taikyti tam tikras kraštotvarkines priemones. Atsižvelgiant į Kėdainių rajono ribose esančių gamtinio karkaso teritorijų geokologinį potencialą (patikimas, ribotas, silpnas) nustatomos šios kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys:

1. išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1, S1);
2. palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2, M2, S2);
3. grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3, M3, S3);

Detalus išskirtų gamtinio karkaso elementų teritorinis išsidėstymas Kėdainių rajone pateikiamas brėžinyje „Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės brėžinys“. Gamtinio karkaso apskaita pagal nustatytas gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis pateikiama lentelėje žemiau. Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus turi būti parengtos detalizuotos gamtinio karkaso schemas.

4.4.1.1. LENTELĖ. GAMTINIO KARKASO TERITORIJOS IR JŲ TVARKYMO KRYPTYS KĖDAINIŲ RAJONE

GAMTINIO KARKASO SUDĖTINĖS DALYS IR JŲ TVARKYMO KRYPTYS	PLOTAS (HA)	RAJONO SAVIVALDYBĖS PLOTO DALIS (%)
GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS		
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1)	5065,1	3,0
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2)	279,2	0,2
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3)	5912,7	3,5
MIGRACINIAI KORIDORIAI		
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (M2)	895,5	0,5
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M3)	11051,0	6,6
VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI		
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (S1)	25538,7	15,2
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (S2)	13897,3	8,3
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (S3)	6083,0	3,6
VISAS GAMTINIS KARKASAS	68722,5	40,9

Pirmasis gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio apsaugos ir formavimo tipas – išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1, S1) išskiriamas 18,2 % planuojamos teritorijos plote. Tai patikimo geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos – teritorijų planavimo dokumentais nustatytos natūralios ar santykinai natūralios labai miškingos (80–100 %) teritorijos bei paviršinio vandens telkiniai ir jų pakrantės, kitos neurbanizuotos teritorijos, labai gerai atliekančios ekologinio kompensavimo funkcijas. Šių teritorijų perspektyva yra susijusi su racionaliu jose augančių želdinių – miško medynų išsaugojimu ir tvarkymu, jų regeneracinio potencialo puoselėjimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto tvarkymo režimo užtikrinimu. Išskirtose tvarkymo krypties (T1, S1) teritorijose turi būti išlaikoma esama žemės naudojimo paskirtis. Konkrečios gamtinio karkaso teritorijų (T1, S1) miškų tvarkymo priemonės nustatomos miškotvarkos projektuose.

Antrasis gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio formavimo tipas – palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2, M2, S2) išskirtas 9,0 % Kėdainių rajono teritorijos plote. Tai mišrios naudmenų mozaikos teritorijose, kuriose kaitaliojasi miškų ir žemės ūkio naudmenos, taip pat smarkiai pakeistos arba pažeistos gamtinės struktūros miškuose. Šių teritorijų tvarkymas yra kur kas sudėtingesnis, reikalingas tiek esamų funkcijų subalansavimas, tiek regeneracinės priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti.

Trečiasis gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio formavimo tipas – gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3, M3, S3). Šis tipas taikytinas intensyvios žmogaus ūkinės veiklos, stipriai pakeistoje gamtinio karkaso teritorijoje. Šios zonos susiformavo dėl technokratiško nesubalansuoto žemės naudojimo pažeidžiant ekologinės pusiausvyros sąlygas, nesilaikant racionalios gamtonaudos reikalavimų. Tai intensyvaus ūkininkavimo rezultatas, ypač stipriai palietęs Kėdainių rajono centrinėje dalyje esančius migracinius koridorius ir vakarinėje dalyje esančią geokologinę takoskyrą ir vidinio stabilizavimo arealą. Trečiasis gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio formavimo tipas išskiriamas 13,7 % planuojamos teritorijos plote. Šioje zonoje gamtinio kraštovaizdžio formavimo kryptis yra regeneracinė-restauracinė, susijusi su sudėtingų renatūralizacinių priemonių įgyvendinimu, ekologinių nuostatų stiprinimu ir tausojančio šių teritorijų naudojimo vystymu.

Ekologinis tinklas - Gamtinio karkaso dalis, jungianti didžiausią bioekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų migracijos koridorius ir užtikrinanti ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą. Atsižvelgiant į tikslus

nustatytus ekologinio tinklo plėtojimui bei siekiant užtikrinti ET vientisumą, Kėdainių rajone numatyta pasirūpinti saugomų ir nykstančių rūšių ekologiniais poreikiais bei užtikrinti jų išsaugojimą, populiacijų gyvybingumą, steigiant ir plečiant saugomų teritorijų plotus; taip pat vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais stiprinti kraštovaizdžio natūralumą, ekologiškumą, nustatant specialiuosius žemės naudojimo reglamentus skatinti darnų gamtos išteklių panaudojimą biologinės įvairovės išsaugojimą prioriteto teritorijose. Inicijuoti gamtos paveldo objektų (geomorfologinių, hidrogeologinių ir t. t.) plėtrą detalai atlikus ir įvertinus jų mokslinę, istorinę ir estetinę vertę.

Skatinant sklandų ekologinio tinklo vystymąsi labai svarbu tinkamai panaudoti mokslo potencialą ir atkreipti valstybinių institucijų ir visuomenės dėmesį sprendžiant ekologinio tinklo problemas.

Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius, žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose, turi būti pažymėtas vietinės reikšmės gamtinis karkasas su į jo sudėtį įeinančiu ekologiniu tinklu bei nustatyta šių teritorijų tvarkymo reikalavimus detalizuojanti schema.

4.4.2 MIŠKAI

Miškai Kėdainių rajono savivaldybėje užima 25 % rajono teritorijos ploto. Miškų trūkumas labiausiai jaučiamas agrariškai įsisavintose teritorijose. Dalis vandentėkmių, kurios patenka į migracinių koridorių tinklą neturi apsauginių želdinių juostų. Žemės ūkio naudmenų plotuose būtina stiprinti ekologinę – apsauginę miško funkciją.

Miškas ne miško žemėje gali būti įveisiamas žemės ūkiui netinkamose ir nenaudojamose žemėse, kurios yra ne žemės ūkio naudmenų plotuose, pagal gamtines sąlygas ir teritorinį išsidėstymą tinkamuose miškams įveisti (smėlynuose, žvyrnuose, eroduojamuose šlaituose, išgraužose ir baigtuose eksploatuoti karjeruose); žemės ūkio paskirties ar kitos paskirties žemės sklypuose, esančiuose urbanizuotose teritorijose, kuriose pagal parengtus detaliuosius planus numatomas miškų įveisimas, taip pat žemės naudmenų plotuose kur dirvožemio našumo balas mažesnis nei 32 balai.

Žemės naudmenų plotuose kur dirvožemio našumo balas didesnis nei 32 balai miškas ne miško žemėje gali būti įveisiamas požeminio vandens, kraštovaizdžio rekreacinių išteklių, gamtinio karkaso, teritorijose erozijai sustabdyti bei kitose teritorijose atsižvelgiant į gretimų teritorijų ekologinį stabilumą ir miškų išdėstymo žemėtvarkos schemas; žemės ūkio naudmenų plotuose, įsiterpusiuose tarp miškų, vandens telkinių, prie kurių nėra privažiavimo; apleistuose, t. y. daugiau kaip penkerius metus neįdirbtuose, nešienaujamuose, nenuganomuose, taip pat besiribojančiuose su miškais, medžių ir krūmų želdiniais, pelkėmis ir pradėjusiuose savaime apaugti medžiais ir krūmais žemės ūkio naudmenų plotuose.

Miškus įveisti draudžiama: teritorijose, kuriose įveisti miškus draudžia Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas; įrašytų į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą ar saugomų objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose, išskyrus atvejus, kai miško įveisimą suderina Kultūros vertybių apsaugos departamentas prie Kultūros ministerijos; pievose ir ganyklose, esančiose botaniniuose, entomologiniuose, teriologiniuose, herpetologiniuose draustiniuose; žemės sklypuose, kuriuos pagal patvirtintus ar pradėtus rengti teritorijų planavimo dokumentus numatoma naudoti visuomenės poreikiams; žemės sklypuose, kurie pagal patvirtintus detaliuosius planus numatyti užstatyti arba kitaip panaudoti ne žemės ūkio ir ne miškų ūkio veiklai; LR Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų nustatymo“ patvirtintose paukščių apsaugai svarbiose teritorijose, jeigu jose aptinkama europinės svarbos saugomų rūšių ar paukščių, kurių apsaugai taikomi reikalavimai pagal Bendrųjų buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų, patvirtintų LR Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276; LR Aplinkos ministro 2005 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. D1-302 „Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“ patvirtintose vietovėse, atitinkančiose gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, kuriose randamos europinės svarbos augalų ir gyvūnų rūšių natūralios buveinės, ir jų apsaugai svarbiose teritorijose pagal Bendrųjų buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų, patvirtintų LR Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276; kitose

saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir jų bendrijų (įrašytų į Lietuvos raudonąją knygą) radvietėse ir vertingose gamtinėse buveinėse.

Kėdainių rajono savivaldybėje ne tik reikėtų palaikyti esamo miškingumo lygį, bet jį ir padidinti, agrariškai intensyviai įsavituose plotuose, tuo pačiu užtikrinant ekologiškai pagrįstą miškų ploto išdėstymą rajono teritorijoje. Siūloma apželdinti dideliuose agrariniuose plotuose esančių upių pakrantes bei šlaitus. Miškingumas turi būti didinamas siekiant išsaugoti kraštovaizdžio stabilumą ir aplinkos kokybę, užtikrinti ekonomiškai racionalų dirvonuojančių bei menkaverčių žemių panaudojimą, atsižvelgiant į aplinkos apsaugos, kraštovaizdžio formavimo, kultūros paveldo objektų, vizualinių kraštovaizdžio vertybių išsaugojimo, bei turizmo vystymo faktorius. Išduodant leidimus miško įveisimui, prioritetas turi būti teikiamas gamtinio karkaso teritorijoje esantiems nenaudojamų žemių ir erozijos paveiktų žemės ūkio naudmenų dirvožemių plotams.

4.4.3 SAUGOMŲ TERITORIJŲ IR KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGOS REIKALAVIMAI

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje į saugomų teritorijų tinklą patenka konservacinio prioriteto saugomos teritorijos (draustiniai ir gamtos paveldo objektai), kompleksinės saugomos teritorijos (regioninis parkas, biosferos poligonai), Europos Bendrijos mastu saugomos „Natura 2000“ teritorijos.

Visos saugomos teritorijos dengia 12 % bendro savivaldybės ploto. Bendroje saugomų teritorijų sistemoje Kėdainių rajone didžiausią dalį pagal plotą (72 %) sudaro biosferos poligonai, kitą dalį sudaro savivaldybės (20 %) ir valstybinių (8 %) draustinių statusą turinčios teritorijos. „Natura 2000“ teritorijos persidengia su biosferos poligonų bei su kai kurių draustinių teritorijomis.

Konkrečių Kėdainių rajono savivaldybės gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugą vykdančių saugomų teritorijų suvestinės pagal atskiras LR Saugomų teritorijų įstatymu nustatytas saugomų teritorijų grupes pateikiamos lentelėse žemiau.

4.4.3.1. LENTELĖ. VALSTYBINĖS SAUGOMOS TERITORIJOS KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

EIL. NR.	PAVADINIMAS	PLOTAS (HA)	SENIŪNIJA, KAIMAS	APSAUGOS TIKSLAI
Regioninis parkas				
1.	Krekenavos (Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinis)	295 (11590 ha)	Surviliškio sen., Bakainių k., Bališkių k., Surviliškio k.	Išsaugoti Nevėžio senslėnio su senvagėmis ir natūraliomis pievomis kraštovaizdį, saugomas gyvūnų rūšis, gausias kultūros paveldo vertybes – buvusių dvarų sodybas, Bakainių piliakalnį su priešpiliu, Bakainių kapinyną, Burvelių alkakalnį, Barinės kapinyną
Geomorfologinis draustinis				
1.	Pajieslio	481,4	Krakių sen., Jurgaičių k., Mąstautų k.	Išsaugoti deglaciacijos fazės metu suformuoto pakraštinio moreninio gūbrio fragmentą
Hidrografinis draustiniai				
1.	Aluonos	76,4 (193,7 ha)	Josvainių sen., Šaravų k., Būdviečių k.	Išsaugoti gilaus slėnio su raiškiais erozinėmis formomis vidutiniškai vingiuotą Aluonos žemupį bei vidurupį
Kraštovaizdžio draustiniai				
1.	Laučynės	361,1	Josvainių sen., Laučynės mšk.	Išsaugoti būdingą Nevėžio moreninės lygumos kraštovaizdį
2.	Šušvės	507,6	Josvainių sen., Antanavos k., Josvainiai	Išsaugoti raiškų Šušvės upės slėnio kraštovaizdį su erozinėmis formomis ir žiobrių nerštavietes

EIL. NR.	PAVADINIMAS	PLOTAS (HA)	SENIŪNIJA, KAIMAS	APSAUGOS TIKSLAI
Genetiniai draustiniai				
1.	Žeimelių miško ąžuolo	15,3	Šėtos sen. Žeimelio mšk.	Išsaugoti Žeimelių miško, Macgalių miško ir Pavinkšnių miško paprastojo ąžuolo (<i>Quercus robur L.</i>) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
2.	Macgalių miško ąžuolo	4,2	Josvainių sen. Macgalių mšk.	
3.	Pavinkšnių miško ąžuolo	33,8	Pernaravos sen. Pavinkšnių mšk.	

4.4.3.2. LENTELĖ. BIOSFEROS POLIGONAI KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

EIL. NR.	PAVADINIMAS	PLOTAS (HA)	SENIŪNIJA, KAIMAS	APSAUGOS TIKSLAI
Biosferos poligonai				
1.	Labūnavos miško	2816 (visas 3978,0 ha)	Kėdainių r., sav. Pelėdnagių sen., Kauno r., sav. Jonavos r. sav.	Išsaugoti Labūnavos miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mažojo erelio rėksnio (<i>Aquila pomarina</i>) populiaciją teritorijoje
2.	Lančiūnavos miško	5222	Kėdainių r. sav., Vilainių sen. Truskavos sen., Šėtos sen.,	Išsaugoti Lančiūnavos miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mažojo erelio rėksnio (<i>Aquila pomarina</i>), pilkosios meletos (<i>Picus canus</i>), vidutinio genio (<i>Dendrocopos medius</i>) ir baltnugario genio (<i>Dendrocopos leucotos</i>) populiacijas teritorijoje
3.	Dotnuvos-Josvainių miškų	5782	Kėdainių r. sav., Krakių sen., Josvainių sen., Dotnuvos sen.	Išsaugoti Dotnuvos-Josvainių miškų ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti juodojo gandro (<i>Ciconia nigra</i>) ir vidutinio genio (<i>Dendrocopos medius</i>) populiacijas teritorijoje

4.4.3.3. LENTELĖ. KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS SAUGOMOS TERITORIJOS

EIL. NR.	PAVADINIMAS	PLOTAS (HA)	SENIŪNIJA, KAIMAS	APSAUGOS TIKSLAI
Botaniniai draustiniai				
1.	Pelėdnagių	6,0	Pelėdnagių sen., Pelėdnagių k.	Išsaugoti natūralias Nevėžio upės pakrančių augalų bendrijas, būdingas vidurio Lietuvai
2.	Lankesos	47,4	Pelėdnagių sen., Akupėnų k.	Išsaugoti Lankesos slėnio natūralias ir ekstensyviai naudojamas pievas su retomis augalų (dėmėtoji gegūnė, šalmuotoji gegužraibė, pievinis plauretis, vyriškoji gegužraibė) ir vabzdžių (rudaakis satyriukas) rūšimis
3.	Kruosto	63,0	Surviliškio sen. Daškonių k., Vaidatonių k., Kutiškių k.	Išsaugoti Kruosto upelio slėnio natūralias sauspieves su retų rūšių augalais (šalmuotoji gegužraibė, dėmėtoji gegūnė) ir gyvūnais (ūdros)
4.	Šėtos	193,1	Šėtos sen., Žeimelių miškas	Išsaugoti vidurio Lietuvai būdingą, etaloninį, išlaikiusį savo pirmykštę struktūrą, baltmiškį

EIL. NR.	PAVADINIMAS	PLOTAS (HA)	SENIŪNIJA, KAIMAS	APSAUGOS TIKSLAI
5.	Lančiūnavos miško	62,1	Vilainių sen., Lančiūnavos miškas	Išsaugoti Nevėžio plynaukštei būdingą brandų (daugiau kaip 100 metų) uosyną ir jo augimvietę
6.	Mociūnų miško	11,5	Surviliškio sen., Kalnaberžės miškas	Išsaugoti ąžuolyną, jo augimvietę, bei retų ir nykstančių augalų (paprastasis kardelis, baltijinė gegūnė, miškinė dirsė) bendriją
7.	Zembiškio miško	20,7	Krakių sen., Zembiškio k.	Išsaugoti retas pievų, miško (skroblynų) bendrijas, jų augimvietes ir nykstančias augalų rūšis (vyriškoji gegužraibė, mažoji gegužraibė, retažiedė miglė)
8.	Dovydų miško	41,3	Vilainių sen., Dovydų miškas	Išsaugoti uosyną ir retų rūšių augalus (vyriškoji gegužraibė, paprastasis kardelis, retažiedė miglė, statusis atgiris)
Botaniniai - zoologiniai draustiniai				
1.	Pašilėlių	531,5	Truskavos sen., Pašilėlių miškas, pelkė	Išsaugoti botaniniu ir zoologiniu požiūriais vertingą pelkyną (aukštapelkė ir žemapelkė) su apypelkio pievomis ir aplinkiniais šilais. Teritorijoje auga į Raudonąją knygą įrašyti augalai (baltijinė gegūnė, dėmėtoji gegūnė, mažoji gegužraibė)
2.	Pavikšrupio	108,0	Josvainių sen., Macgalių miškas	Išsaugoti retas pievų bendrijas, nykstančias žolinių augalų (paprastasis kardelis, pievinis plauretis, dėmėtoji gegūnė, rusovo gegūnė), vabzdžių (drugiai: kraujalakis melsvys, pietinė hesperija, rudakis satyriukas, machaonas) ir paukščių rūšis
3.	Vosbučių	153,7	Krakių sen., Vosbučių k., Guptilčių k.	Išsaugoti Šušvės slėnį ties Vozbučių kaimu. Ši vieta yra viena įdomiausių Šušvės slėnio atkarpų. Saugoma upės slėnio augalija, gyvūnija natūraliose užliejamose ir sausminėse pievose (šalmuotosios ir mažosios gegužraibės, totorinės maludės, šlaituose – melsvieji gencijonai, miškinės dirsės, paprastieji kardeliai, drėgnesnėse pievose – baltijinės gegūnės. Skraido juodieji apolonai, rudakiai satyriukai. Upės pakrantėse gyvena tulžiai, didieji dančiasnapiai, ūdros
4.	Gaisų	135,9	Truskavos sen., Pavermenių pelkė	Išsaugoti pelkyną su apypelkės pievomis, spanguolynais ir čia augančiais augalais (rusovo gegūnė, siauralapė saulašarė, vaivorai). Draustinyje aptinkami teterviniai, gervės, griežlės, putpelės
5.	Ilgatrakio	30,6	Vilainių sen., Lančiūnavos miškas	Išsaugoti visą natūralų gamtinį kompleksą, retuosius augalus (paprastasis kardelis, baltijinė gegūnė) bei gyvūnus (ūdra)
Ornitologiniai draustiniai				
1.	Petkūnų-Skaistės	104,5	Pelėdnagių sen., Truskavos sen., Skaistės pelkė	Išsaugoti gerves, kitus retuosius paukščius
2.	Baublio	15,4	Krakių sen., Antežerių k.	Išsaugoti į Raudonąją knygą įrašytą didįjį baublį
3.	Lendrynės	10,5	Pernaravos sen., Juodžių k.	Išsaugoti į Lietuvos raudonąją knygą įrašytus paukščius: didįjį baublį, švygždą, meldinę nendrinukę

EIL. NR.	PAVADINIMAS	PLOTAS (HA)	SENIŪNIJA, KAIMAS	APSAUGOS TIKSLAI
Kraštovaizdžio draustiniai				
1.	Paberžės	149,2	Gudžiūnų sen., Surviliškio sen., Paberžė, Užupės k, Trakupių k.	Išsaugoti istorinius, kultūrinius paminklus, Liaudos ir Nikio slėnių gamtinį kompleksą
2.	Dotnuvėlės	93,8	Kėdainių miesto sen., Daukšių k.	Išsaugoti miško, lankų ir upės (Dotnuvėlės) natūralios vagos gamtinį kompleksą
3.	Obelies	164,3	Kėdainių m. sen., Pelėdnagių sen., Vilainių sen.	Išsaugoti Obelies upės slėnio natūralų gamtinį kompleksą
4.	Šventybrasčio	825,0	Vilainių sen., Sūriškių k., Urbelių k. Kalnaberžės k.,	Išsaugoti istorinę ir gamtinę vertę turinčią vietovę su visais jos komponentais: kaimu, kapinaitėmis, ažuolais (gamtos paminklai), Nevėžj su Kruosto intaku, pušynėliu, pelke, natūraliomis pievomis
5.	Smilgos	122,6	Krakių sen., Palainiškių k.	Išsaugoti natūralią pievą, besalpį upelį ir mišką
6.	Smilgos ir Smilgaičio	247,2	Kėdainių m. sen., Kėbonių k., Stasiūnų k., Mištautų k.	Išsaugoti Smilgos ir jos intakų slėnius su natūralios gamtos komponentais
7.	Pašušvio	180,0	Krakių sen., Pašušvio k., Slabados k.	Išsaugoti istorinius, kultūrinius paminklus, Pašušvio parką su Šušvės upelio krantais
8.	Šušvės	417,0	Josvainių sen., Sviliškių k., Svilių k., Josvainiai, Macgaliai	Išsaugoti miško, lankų ir upės natūralios vagos gamtinį kompleksą
Hidrografinis draustinis				
1.	Barupės	30,9	Pelėdnagių sen.	Išsaugoti Barupės upės slėnio, Pašilės miško ir pievų gamtinį kompleksą
Telmologinis draustinis				
1.	Runeikių miško	56,8	Šėtos sen., Runeikių miškas	Išsaugoti išlikusios tarpinio tipo pelkės ekosistemą, jos hidrologinį režimą, augalus ir gyvūnus (gerves, nendrinį verpiką, retus vabzdžius)

Kėdainių rajono teritorijoje yra 9 valstybės saugomi gamtos paveldo objektai. Dalis iš jų patenka į kompleksinės apsaugos ar konservacinės apsaugos prioriteto teritorijas. Kėdainių rajono savivaldybės bendrajame plane pasiūlymai dėl naujų gamtos paveldo objektų steigimo neteikiami. Tai būtų specialaus aplinkosauginio planavimo dokumentų tikslas.

4.4.3.4. LENTELĖ. VALSTYBINĖS SAUGOMI GAMTOS PAVENDO OBJEKTAI KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

EIL. NR.	PAVADINIMAS	PLOTAS, HA	AUKŠTIS, PLOTIS, M	VIETA	PASKELBTA
Botaniniai gamtos paveldo objektai					
1.	Šaravų ąžuolas	-	18, 5,4	Josvainių seniūnija, Kėdainių miškų urėdija, Skaistgirio g-ja, Šaravų miškas, 43 kv., 1 skl.	Gamtos apsaugos komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1960-09-01 įsakymas Nr.165
2.	Šventybrasčio ąžuolai (4 medžiai)	-	20-21, 4-6	Vilainių seniūnija, Kėdainių miškų urėdija, Kėdainių girininkija, 351 kv., 24 sk., Šventybrasčio k.	Gamtos apsaugos komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1960-09-01 įsakymas Nr.165
3.	Mikalojaus Daukšos ąžuolas	-	26, 6	Kėdainių miesto seniūnija, Babėnų k.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999-11-03 įsakymas Nr. 345
4.	Nykio vinkšna	-	36, 6	Gudžiūnų seniūnija, Miegėnų k.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999-11-03 įsakymas Nr. 345
5.	Grinių ąžuolas	-	18, 6	Pernaravos seniūnija, Grinių k. prie Angirių tvenkinio	Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017-04-10 įsakymas Nr. D1-288
Geologiniai gamtos paveldo objektai					
1.	Siponių Ožakmenis	-	1,75, 3,2 x 4	Dotnuvos seniūnija, Siponių k.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999-11-03 įsakymas Nr. 345
2.	Vosbučių atodanga	0,24	-	Krakių seniūnija, Kėdainių miškų urėdija, Pašušvio g-ja, 222 kv. Vosbučių k., Guptilčių k., (Vosbučių botaninio - zoologinio draustinio teritorija)	Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999-11-03 įsakymas Nr. 345
3.	Meironiškių akmenys	-	1,9, -	Krakių seniūnija, Meironiškių k.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-02-08 įsakymas Nr. D1-88
4.	Pilsupių atodanga (Kvartero uolienos)	-	-	Krakių seniūnija, Kėdainių miškų urėdija, Ažuoloto girininkija, 442 kv. Pilsupių k.	Gamtos apsaugos komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1974-02-28 įsakymas Nr. 17

Biologinės įvairovės gausa glaudžiai susijusi su kraštovaizdžiu bei kiekvienos toje vietovėje gyvenančios rūšies sugebėjimu prisitaikyti prie esamų sąlygų. Kuo įvairesnis kraštovaizdis, tuo didesnė ir rūšių įvairovė. Mozaikiškas Kėdainių rajono kraštovaizdis sudaro palankias sąlygas susiformuoti skirtingoms natūralioms gamtinėms buveinėms.

Europos Bendrijos svarbos buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų tvarkymo ypatumus nustato Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 patvirtinti Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai. Konkrečių biologinės įvairovės apsaugą vykdančių saugomų teritorijų suvestinės pagal „Natura 2000“ kategorijas pateikiamos lentelėse žemiau.

4.4.3.5 LENTELĖ. „NATURA 2000“ PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

EIL. NR.	VIETOVĖS PAVADINIMAS, KODAS	PLOTAS, HA	YPATUMAI	VERTYBĖS, DĖL KURIŲ ATRINKTA VIETOVĖ
Paukščių apsaugai svarbios teritorijos				
1.	Dotnuvos-Josvainių miškai LTKEDB003	5781,8	Ribos sutampa su Dotnuvos – Josvainių miškų biosferos poligono ribomis	Juodųjų gandrų (<i>Ciconia nigra</i>), vidutinių margųjų genių (<i>Dendrocopos medius</i>) apsaugai
2.	Labūnavos miškas LTKEDB001	2815,6 (visas 3978,0)	Ribos sutampa su Labūnavos miško biosferos poligono ribomis	Mažųjų erelių rėksnių (<i>Aquila pomarina</i>) apsaugai
3.	Lančiūnavos miškas LTKEDB001	5221,8	Ribos sutampa su Lančiūnavos miško biosferos poligono ribomis	Mažųjų erelių rėksnių (<i>Aquila pomarina</i>), pilkųjų meletų (<i>Picus canus</i>), vidutinių margųjų genių (<i>Dendrocopos medius</i>), baltnugarių genių (<i>Dendrocopos leucotos</i>) apsaugai

4.4.3.6. LENTELĖ. „NATURA 2000“ BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

EIL. NR.	VIETOVĖS PAVADINIMAS, KODAS	PLOTAS, HA	YPATUMAI	VERTYBĖS, DĖL KURIŲ ATRINKTA VIETOVĖ
Buveinių apsaugai svarbios teritorijos				
1.	Aluonos upė ir jos slėniai LTKAU0029	77,2 (visas 193,73)	Ribos sutampa su Aluonos hidrografinio draustinio ribomis	9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6270 Rūšių turtingi smilgynai; 6210 Stepinės pievos
2.	Dvariškių kaimo apylinkės LTKED0002	119,9 (visas 384,58)	Dalis patenka į Kėdainių r. savivaldybės Pašilėlių botaninį-zoologinį draustinį (dalis draustinio)	9080 Pelkėti lapuočių miškai; 7230 Šarmingos žemapelkės; 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6410 Melvenynai; 6230 Rūšių turtingi briedgaurynai
3.	Glaušių kaimo apylinkės LTKED0026	193	Ribos sutampa su Šėtos botaninio draustinio ribomis	9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai
4.	Gelny miškas LTKED0010	234	Teritorija patenka į Labūnavos miško biosferos poligoną (dalis poligono)	9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9050 Žolių turtingi eglynai; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai
5.	Ilgatrakio miškas LTKED0012	186	Teritorija apima Kėdainių r. savivaldybės Lančiūnavos miško ir Dovydų miško botaninius draustinius bei dalį Ilgatrakio botaninio-zoologinio draustinį	9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9070 Medžiais apaugusios ganyklos; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 91E0 Aliuviniai miškai
6.	Klamputė LTKED0004	12	Teritorija patenka į Kėdainių r. savivaldybės Smilgos ir Smilgaičio kraštovaizdžio draustinį (dalis draustinio)	9070 Medžiais apaugusios ganyklos
7.	Skaistės pelkė LTKED0024	104,5	Ribos sutampa su Petkūnų-Skaistės ornitologinio draustinio ribomis	9080 Pelkėti lapuočių miškai

EIL. NR.	VIETOVĖS PAVADINIMAS, KODAS	PLOTAS, HA	YPATUMAI	VERTYBĖS, DĖL KURIŲ ATRINKTA VIETOVĖ
8.	Vikšrupio aukštupys LTKED0022	108,0	Ribos sutampa su Kėdainių r. savivaldybės Pavikšrupio botaninio-zoologinio draustinio ribomis	Kraujalakinis melsvys
9.	Vosbučių kaimo apylinkės LTKED0006	153,7	Ribos sutampa su Kėdainių r. savivaldybės Vosbučių botaninio-zoologinio draustinio ribomis	9180 Griovų ir šlaitų miškai; 91E0 Aliuviniai miškai; 8220 Silikatinųjų uolienujų atodangos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6210 Stepinės pievos; 3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; Ūdra
10.	Bakainiai LTKED0009	31,3	Teritorija patenka į Krekenavos regioninio parko Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinį (dalis draustinio)	9180 Griovų ir šlaitų miškai; 91E0 Aliuviniai miškai; 6210 Stepinės pievos
11.	Šušvės upė ir jos apylinkės LTKED0025	180,0	Ribos sutampa su Pašušvio kraštovaizdžio draustinio ribomis	9180 Griovų ir šlaitų miškai; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 6450 Aliuvinės pievos; 6210 Stepinės pievos; 6120 Karbonatinių smėlynų pievos;
12.	Barupės slėniai LTKED0021	30,9	Ribos sutampa su Kėdainių r. savivaldybės Barupės hidrografinio draustinio ribomis	Kraujalakinis melsvys
13.	Josvainių miškas LTKED0014	24,9	Teritorija patenka į Dotnuvos-Josvainių miškų biosferos poligoną ir Kėdainių r. savivaldybės Smilgos kraštovaizdžio draustinį (dalis draustinio)	9020 Plačialapių ir mišrūs miškai
14.	Labūnavos miškas LTKED0001	400,8	Patenka į Labūnavos miško biosferos poligoną	Baltamargė šaškytė; Didysis auksinukas; Kraujalakinis melsvys
15.	Nevėžio upės slėnis ties Šventybrasčiu LTKED0003	9,8		9070 Medžiais apaugusios ganyklos
16.	Rūneikių miškas LTKED0005	56,8	Ribos sutampa su Kėdainių r. savivaldybės Runeikių miško telmologinio draustinio ribomis	9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 7230 Šarmingos žemapelkės;
17.	Kalnaberžės miškas LTKED0023	11,5	Ribos sutampa su Mociūnų miško botaninio draustinio ribomis	9020 Plačialapių ir mišrūs miškai

Naujų saugomų teritorijų steigimas nenumatomas. Didžiausią dėmesį reikėtų skirti saugomų teritorijų, tame tarpe ir savivaldybės svarbos, sistemos vystymui, bei reikiamam saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų užtikrinimui.

Naujų teritorijų, kuriose būtų tikslinga detaliau įvertinti ekologinių tinklų formavimo poreikį žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais, nenustatyta.

Kėdainių rajono savivaldybė yra iniciavusi savivaldybės Barupės hidrografinio draustinio ribų praplėtimo planą, kuriame siūloma draustinio ribą praplėsti taip, kad į jį patektų visas šalia esantis Pašilių miško paprastojo ąžuolo (*Quercus robur* L.) genetinis medynas (Valstybinių miškų urėdijos, Radviliškio regioninio padalinio, Labūnavos girininkijos 24 miško kvartalas, 15 miško sklypas). Šiuo metu į Barupės savivaldybės hidrografinio draustinio teritoriją patenka Pašilių miško ąžuolo medyno tik dalis (16 miško sklypas – 5,7 ha), kita medyno dalis yra už draustinio ribos (15 miško sklypas – 3,6 ha). Siūloma draustinį praplėsti apimant ir 15 miško sklypą. Taip būtų labiau užtikrinami paprastojo ąžuolo populiacijos genetiniai išteklių kintančiomis aplinkos sąlygomis.

Saugomų teritorijų tvarkymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, kiti teisės aktai.

4.4.4 KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA, NAUDOJIMAS IR TVARKYMAS

Atlikus Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano detalizavimą, Kėdainių rajono teritorijoje išskiriami aštuoni bendri kraštovaizdžio pobūdžiai: agrarinis (a), urbanistinis (u), miškingas (m), agrarinis – urbanistinis (au), agrarinis – upėtas (as), agrarinis – miškingas (am), miškingas – agrarinis (ma) ir industrinis technogenizuotas (i).

Pagal esamo kraštovaizdžio naudojimo intensyvumą išskiriami naudojimo pobūdžiai:

- kraštovaizdžio vertybes išsaugantis konservacinis – tausojantis (2) naudojimas,
- kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinantis tausojantis (3) naudojimas,
- teritoriniu požiūriu diferencijuotas tausojantis – intensyvus (4) arba intensyvus – konservacinis (5) naudojimas,
- bei intensyvus (6) teritorijos naudojimas.

Kėdainių rajono teritorijoje pagal gamtinio komplekso tipą išskiriamos smėlingų, molingų ir banguotų lygumų (L), molingų banguotų pakilumų (B), moreninio bei fluvio-glacialinio kalvyngūbrio (G) ir upių slėnių (S) gamtiniai pobūdžiai.

KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO ZONOS:

Agrarinis kraštovaizdis (a). Tai kraštovaizdis, kurio teritorijoje vyrauja žemės ūkio naudmenos – laukai, pievos, ganyklos, sodai. Būdingi agrarinio kraštovaizdžio struktūros elementai yra kaimo gyvenvietės, maži miškai, medžių grupės, krūmai ir tam tikra inžinerinė infrastruktūra.

Agrarinį kraštovaizdį formuojantys veiksniai: žemdirbystės reformos ir technologija, žemių melioracija ir kultūrinimas, žemės ūkio specializacijos kryptys, kaimiškosios rekreacijos plėtra, etnokultūrinės tradicijos. Formavimo pamatas – gamtinių ir socialinių ekonominių sąlygų ypatumai bei ekonominiai optimizavimo poreikiai. Agrarinio kraštovaizdžio kokybės tikslais siekiama pabrėžti tausojančio naudojimo ūkinį režimą, numatyti galimybes realizuoti ekologinės apsaugos, rekreacines ir konservacines funkcijas.

Didesnę dalį rajono teritorijos apima agrarinis kraštovaizdis (apie 57 proc.). Šis kraštovaizdis daugiausia plyti molingose lygumose, vietomis banguotose, vakarų kryptimi pereina į moreninį bei fluvio-glacialinį kalvagūbrį ir tęsiasi molinga plynaukšte. Tai intensyviai naudojamos teritorijos, tik gamtiškai vertingesnėse vietose skatinamas, kraštovaizdžio vertybes išsaugantis, tausojantis (a3G ir a3B) ar konservacinis (a2G) naudojimas.

Urbanistinis kraštovaizdis (u). Urbanizuoto kraštovaizdžio kokybės tikslais siekiama išryškinti gyvenamąjį, visuomeninį, gamybinį ir kitokį teritorijos naudojimo būdus, užtikrinti rekreacinių ir konservacinių funkcijų realizavimą. Urbanistinis kraštovaizdžio pobūdis išskirtas miesteliuose: Dotnuva – Akademija, Šėta, Krakės, Pagiriai, Labūnava, kuriuose rekomenduojamas tausojantis – intensyvus kraštovaizdžio naudojimo pobūdis, o miesteliuose: Pernarava, Aristava, Lančiūnava – intensyvus kraštovaizdžio naudojimo pobūdis (u6L). Ežeruoto duburio kraštovaizdyje – Angirių tvenkinio apylinkėse taip pat numatytas urbanistinis tausojantis – intensyvus (u4L) kraštovaizdžio naudojimo pobūdis.

Miškingas kraštovaizdis (m). Šis kraštovaizdis išsidėstęs mozaikiškai visoje rajono teritorijoje ir sudaro apie 21 proc. Tai gamtinį pobūdį labiausiai išlaikęs kraštovaizdis. Daugiau nei 60 proc. visų rajono miškų yra valstybiniai. Rajone yra trys miškų biosferos poligonai, įsteigti aplinkos stebėjimui (monitoringui) ypatingą geoekologinę

svarbą turinčiose rajono teritorijose. Miško poligonuose ir kitose miškingo kraštovaizdžio teritorijose taikomas teritoriniu požiūriu diferencijuotas mišrus (m4L ir m5L) ir intensyvus (m6L) naudojimas. Šaravų, Dotnuvos-Josvainių miškuose (m4L) numatomas tausojantis – intensyvus naudojimo pobūdis. Vakariniėje rajono dalyje, plynaukštėje esančiam miškingam kraštovaizdžiui taikomas tausojantis (m3B) naudojimas užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio apsaugą.

Agrarinis – urbanistinis kraštovaizdis (au). Tokiame kraštovaizdyje technogeniniai kraštovaizdžio objektai (urbanistiniai kompleksai, infrastruktūros elementai, žemės ūkio naudmenos, hidrotechniniai įrenginiai ir pan.) išsidėsto įvairiausiomis kombinacijomis ir sudaro savitus erdvinius darinius, vadinamus technomorfortopais (urbokompleksais). Šis kraštovaizdis sudaro apie 1 proc. visos teritorijos ir yra išsidėstęs, sąlyginai nedideliais plotais, po visą rajono teritoriją. Agrariniam – urbanistiniam kraštovaizdžio tipui labiausiai taikomas intensyvus (au6L) kraštovaizdžio naudojimas, tik upių slėniuose, siekiant užtikrinti ekologinę apsaugą, skatinamas tausojantis (au3S) arba tausojantis – intensyvus (au4S) naudojimas.

Agrarinis – upėtas kraštovaizdis (as). Kraštovaizdis, kuriam būdingas agrarinio kraštovaizdžio struktūros elementų ir upės slėnio kompozicija. Natūralaus pobūdžio upių slėnių agrariniuose gamtiniuose kraštovaizdžio zonose rekomenduojamas tausojantis intensyvus (as6S ir as6L) (up. Dotnuvėlės aukštupio, up. Smilgos žemupio slėniai) ir tausojantis (a3S) naudojimo pobūdis (up. Nevėžio, up. Šušvės, up. Dotnuvėlės žemupių, up. Obelies aukštupio slėniai). Užtventkų upių slėniuose numatomas tausojantis-intensyvus (as4S) naudojimo pobūdis (tvenkiniai prie Labūnavos ir Aristavos).

Upių slėnių kraštovaizdis apima tik apie 11 proc. šalies teritorijos, todėl pagrįstai yra laikomas šalies kraštovaizdžio vertybe. Tokio pobūdžio kraštovaizdžio teritorijose vykdant melioracijos sistemų atnaujinimo, jų priežiūros ir kitus panašaus pobūdžio darbus būtų parenkamos ir taikomos aplinkai tinkamos, ekologiškos, kraštovaizdį ir jo įvairovę atkuriančios veiklos.

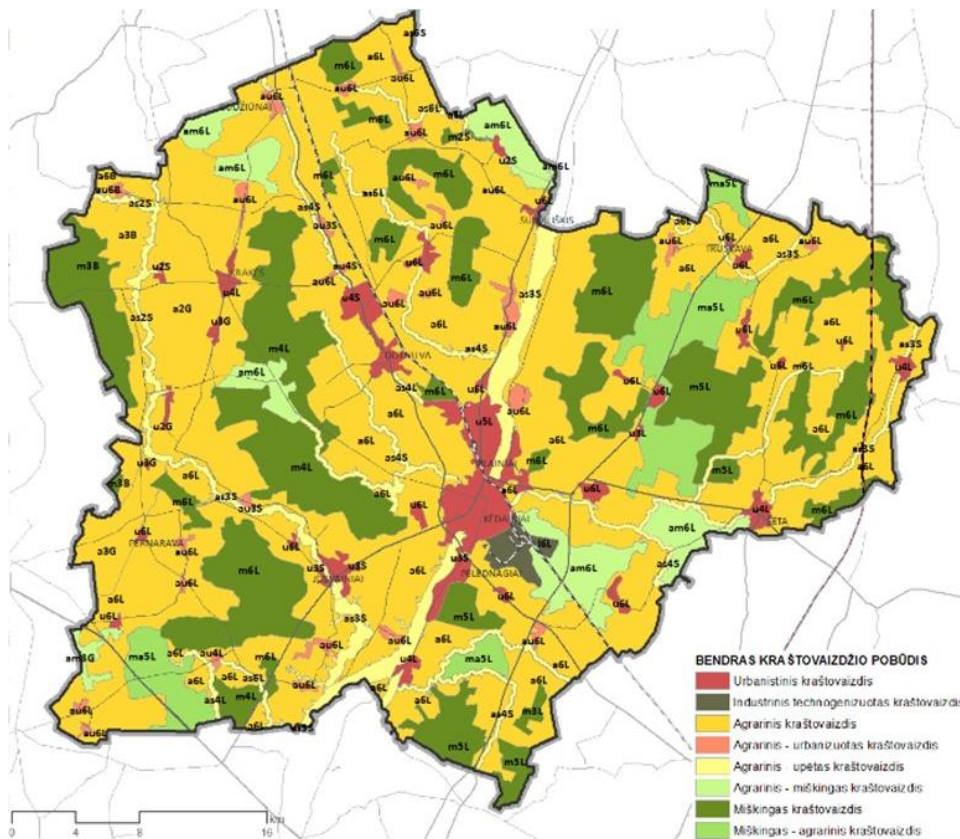
Vadovaujantis Nacionaliniu kraštovaizdžio planu, agrariniuose - upėtuose kraštovaizdžio plotuose privalu saugoti ir racionaliai tvarkyti paviršinių vandens telkinių pakrantes, kurios taip pat yra ir rekreacinis potencialas. Plečiant žemės ūkio naudmenas iki pat vandens telkinio ar urbanizuojant pakrantes neturi būti didinama socialinė įtampa tarp žemių savininkų ir vandens telkinių pakrančių lankytojų bei turėtų būti užtikrinamas pakankamas viešam naudojimui skirtų teritorijų skaičius.

Agrarinis – miškingas kraštovaizdis (am). Tai sukultūrintas agrarinis kraštovaizdis, kuriam būdinga agrarinio ir miškingo kraštovaizdžio elementų visuma, kur agrariniai elementai sudaro didesnę (apie 50-70 proc.) dalį. Toks kraštovaizdis sudaro apie 5 proc. rajono teritorijos ir jame, atsižvelgiant į gamtinio komplekso tipą (lyguma, kalvyngūbris), skatinamas intensyvus (am6L) arba tausojantis (am3G) naudojimas.

Miškingas – agrarinis kraštovaizdis (ma). Tai mišraus pobūdžio miškingas mažai sukultūrintas kraštovaizdis. Toks kraštovaizdis sudaro apie 5 proc. rajono teritorijos ir labiausiai paplitęs prie jau esančių didesnio masyvo miškingų teritorijų. Skatinamas intensyvus – konservacinis (ma5L) kraštovaizdžio naudojimo pobūdis.

Industrinis technogenizuotas kraštovaizdis (i). Šį kraštovaizdžio tipą sudaro technogeniniai kraštovaizdžio objektai (urbanistiniai kompleksai, infrastruktūros elementai, žemės ūkio naudmenos, hidrotechniniai įrenginiai ir pan.), kurie išsidėsto įvairiausiomis kombinacijomis ir sudaro savitus erdvinius darinius, vadinamus technomorfortopais (urbokompleksais). Industrinis technogenizuotas kraštovaizdis (i6L), kuris sudaro vos 0,5 proc. visos rajono teritorijos, būdingas tik pietinei Kėdainių miesto teritorijai.

4.4.4.1. PAV. KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO SCHEMA

4.5 NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS IR VEIKLOS PLĖTOJIMO JO TERITORIJOSE IR APSAUGOS ZONOSE REIKALAVIMAI

Nekilnojamasis kultūros paveldas turi būti išsaugotas ir perduotas ateities kartoms kaip miesto ir vietos bendruomenės kultūrinio tapatumo pagrindas, kraštovaizdžio vertės formantas, turi būti sudaromos sąlygos visuomenei jį pažinti ir juo naudotis.

4.5.1. LENTELĖ KULTŪROS PAVELDO OBJEKTŲ SUVESTINĖ

KULTŪROS PAVELDAS PAGAL VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ POBŪDĮ*	NACIONALINIS	REGIONINIS	VIETINIS	IŠ VISO RAJONE
Urbanistinis paveldas	1	0	1	2
Architektūrinis	65	124	35	224
Sakralinis	8	13	6	27
Memorialinis	67	21	20	108
Inžinerinis	3	4	0	7
DAilės	21	21	11	53
Mitologinis	8	1	4	13
Istorinis	82	28	13	123
Etnokultūrinis	0	2	1	3
Archeologinis	32	33	3	68
Kraštovaizdžio	1	1	1	3
Želdynų	7	19	9	35

*Objektas gali turėti daugiau nei vieną vertingą savybę pagal pobūdį

Bendrojo plano konkretizuoti sprendiniai apibrėžia **vietinio reikšmingumo lygmens** nekilnojamojo kultūros paveldo objektų (žr. 4.5.1 lentelę) ir teritorijų apsaugą, tvarkymą ir naudojimą. Kėdainių rajono savivaldybėje Kultūros vertybių registro duomenimis yra 68 vietinio reikšmingumo lygmens nekilnojamojo kultūros paveldo objektai. Iš jų 5 yra valstybės saugomi, priklauso dviem nacionalinio ir regioninio reikšmingumo kompleksams. Likę 63 objektai yra vietinio reikšmingumo registriniai objektai. Visų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų Kėdainių rajone sąrašas pateikiamas 1 priede.

Grafinėje dalyje pateikiamuose brėžiniuose vaizduojami visi Kėdainių rajono savivaldybės kultūros paveldo objektai ir teritorijos, įrašytos į Kultūros paveldo registrą, o tekstiniai sprendiniai formuojami tik vietinio reikšmingumo kultūros paveldo objektams. Bendrojo plano sprendinių turinys atitinka Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatas, Teritorijų planavimo įstatymo nuostatas, Kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės, Lietuvos nacionalinę darnaus vystymosi strategiją.

Bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir veiklos plėtojimo jų teritorijose ir apsaugos zonose sprendiniai parengti vadovaujantis naujausiais Kultūros paveldo vertybių registro duomenimis. Registro duomenys yra nuolat atnaujinami, papildomi, tikslinami, kaupiami ir sisteminami, todėl lentelėje 4.5.1. pateiktas vertybių sąrašas nėra baigtinis.

4.5.1. LENTELĖ VIETINIO REIŠMINGUMO LYGMENS NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI KĖDAINIŲ RAJONE

KODAS	PAVADINIMAS	ADRESAS	
16551	Rašytojo Juozo Paukštelio namas	Kėdainių miesto sen., Kėdainių m., Vydūno g. 14	Registrinis
37628	Pastato fasado mozaika „Melioratoriai“	Pelėdnagių sen., Pelėdnagių k., V. Koncevičiaus g. 3	Registrinis
217	Šlapaberžės dvaro sodyba	Dotnuvos sen., Šlapaberžės k.,	Registrinis
37212	Šlapaberžės dvaro sodybos rūmai	Dotnuvos sen., Šlapaberžės k., Stoties g. 1A	Registrinis
37213	Šlapaberžės dvaro sodybos kumetynas	Dotnuvos sen., Šlapaberžės k., Stoties g. 1B	Registrinis
37214	Šlapaberžės dvaro sodybos rūšys	Dotnuvos sen., Šlapaberžės k.,	Registrinis
37215	Šlapaberžės dvaro sodybos malūnas-elektarinė	Dotnuvos sen., Šlapaberžės k.,	Registrinis
37216	Šlapaberžės dvaro sodybos parkas	Dotnuvos sen., Šlapaberžės k.,	Registrinis
37217	Šlapaberžės dvaro sodybos koplytėlė	Dotnuvos sen., Šlapaberžės k.,	Registrinis
44336	Grafų Elenos ir Antano Chrapovickių kapas	Gudžiūnų sen., Gudžiūnų mstl.,	Registrinis
10961	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Šėtos sen., Šėtos mstl.,	Registrinis
43111	Gegužių kaimo senosios kapinės	Pernaravos sen., Gegužių k.,	Registrinis
44333	Teodoros Uršulės Pilsudskos kapas	Krakių sen., Pajieslio k.,	Registrinis
37630	Pastato fasado mozaika „Kėdainių istorija“	Kėdainių miesto sen., Kėdainių m., J. Basanavičiaus g. 36	Registrinis
36587	Kapinių koplyčia	Kėdainių miesto sen., Kėdainių m., Dotnuvos g. 49	Registrinis
21311	Pastatas	Josvainių sen., Josvainių mstl., Ariogalos g. 11	Registrinis
43104	Dvarininkų Vendziagolskių šeimos kapas	Kėdainių miesto sen., Kėdainių m.,	Registrinis
36586	Pagirių kapinių koplyčia	Šėtos sen., Pagirių mstl., Ramioji g. 10	Registrinis
223	Pašumerio dvaro sodybos fragmentai	Šėtos sen., Pašumerio k.,	Registrinis

KODAS	PAVADINIMAS	ADRESAS	
40387	<i>Pašumerio dvaro sodybos fragmentų klojimas</i>	Šėtos sen., Pašumerio k.,	Registrinis
37629	Pastato fasado mozaika „Medis“	Vilainių sen., Lančiūnavos k., Liepų al. 8	Registrinis
41948	Gumbių koplytėlė	Šėtos sen., Margių k.,	Registrinis
39169	Krakių miestelio istorinė dalis	Krakių sen., Krakių mstl.,	Registrinis
37632	Pastato fasado mozaika „Žmogus ir technika“	Šėtos sen., Aukštųjų Kaplių k., Liepų g.	Registrinis
36616	Juciūnų kapinių statinių kompleksas	Pelėdnagių sen., Juciūnų k., Senoji g. 9	Registrinis
36617	<i>Juciūnų kapinių statinių komplekso kapinių koplyčia</i>	<i>Pelėdnagių sen., Juciūnų k., Senoji g. 9</i>	<i>Registrinis</i>
36618	<i>Juciūnų kapinių statinių komplekso varpinė</i>	<i>Pelėdnagių sen., Juciūnų k., Senoji g.</i>	<i>Registrinis</i>
13064	Paberžės dvaro sodybos ir Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios statinių komplekso akmuo su dubeniu I	Gudžiūnų sen., Paberžės k.,	Valstybės saugomas
225	Pauslajo dvaro sodybos fragmentai	Truskavos sen., Pauslajo k., Pauslajo g. 9B	Registrinis
37084	<i>Pauslajo dvaro sodybos fragmentų rūmai</i>	<i>Truskavos sen., Pauslajo k., Pauslajo g. 9B</i>	<i>Registrinis</i>
37085	<i>Pauslajo dvaro sodybos fragmentų parko fragmentai</i>	<i>Truskavos sen., Pauslajo k.,</i>	<i>Registrinis</i>
37975	Josvainių žydų senosios kapinės	Josvainių sen., Josvainių mstl.,	Registrinis
4130	Aristavėlės koplyčios vieta	Vilainių sen., Aristavėlės k.,	Registrinis
44331	Paminklas Lietuvos Nepriklausomybės dešimtmečiui	Vilainių sen., Šventybrasčio k., Bažnyčios g. 2	Registrinis
37328	Aukupėnų kaimo kapinių laidojimo koplyčia	Pelėdnagių sen., Užkapių k.,	Registrinis
13065	Paberžės dvaro sodybos ir Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios statinių komplekso akmuo su dubeniu II	Gudžiūnų sen., Paberžės k.,	Valstybės saugomas
13066	Paberžės dvaro sodybos ir Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios statinių komplekso akmuo su dubeniu III	Gudžiūnų sen., Paberžės k.,	Valstybės saugomas
30759	Kėdainių dvaro sodybos parkas	Kėdainių miesto sen., Kėdainių m.,	Valstybės saugomas
37624	Dvarčinkų kaimo senosios kapinės	Vilainių sen., Koliupės k.,	Registrinis
219	Lipliūnų dvaro sodybos fragmentai	Kėdainių miesto sen., Lipliūnų k., Tuopų g. 2	Registrinis
38287	<i>Lipliūnų dvaro sodybos fragmentų dvaro rūmai</i>	<i>Kėdainių miesto sen., Lipliūnų k., Tuopų g. 2</i>	<i>Registrinis</i>
38288	<i>Lipliūnų dvaro sodybos fragmentų ūkvedžio namas</i>	<i>Kėdainių miesto sen., Lipliūnų k., Tuopų g. 2</i>	<i>Registrinis</i>
10945	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Kėdainių miesto sen., Kėdainių m., Klevų g.	Registrinis
32754	Kėdainių ligoninės pastatų kompleksas	Kėdainių miesto sen., Kėdainių m., J. Basanavičiaus g. 16, 18	Registrinis
32755	<i>Kėdainių ligoninės pastatų komplekso pirmas ligoninės pastatas</i>	<i>Kėdainių miesto sen., Kėdainių m., J. Basanavičiaus g. 16</i>	<i>Registrinis</i>
32756	<i>Kėdainių ligoninės pastatų komplekso antras ligoninės pastatas</i>	<i>Kėdainių miesto sen., Kėdainių m., J. Basanavičiaus g. 18</i>	<i>Registrinis</i>
32757	<i>Kėdainių ligoninės pastatų komplekso transformatorinės pastatas</i>	<i>Kėdainių miesto sen., Kėdainių m., J. Basanavičiaus g.</i>	<i>Registrinis</i>
10960	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Surviliškio sen., Surviliškio mstl.,	Registrinis

KODAS	PAVADINIMAS	ADRESAS	
13067	Paberžės dvaro sodybos ir Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios statinių komplekso akmuo su dubeniu IV	Gudžiūnų sen., Paberžės k.,	Valstybės saugomas
37631	Pastato sienų tapyba „Mugė“	Kėdainių miesto sen., Kėdainių m., Dotnavos g. 1	Registrinis
6138	Plaukių senosios kapinės	Krakių sen., Plaukių k.,	Registrinis
42953	Okainių kaimo senosios kapinės	Truskavos sen., Okainių k.,	Registrinis
228	Piliamanto dvaro sodybos parko fragmentai	Dotnavos sen., Piliamanto k.,	Registrinis
6155	Pališkėlių senosios kapinės	Krakių sen., Pališkėlių k.,	Registrinis
16735	Paminklas, skirtas 1579 m. M. Daukšos įsteigtos Krakių parapijinės mokyklos 400-ųjų metų sukakčiai atminti	Krakių sen., Krakių mstl., Betygalos g.	Registrinis
1412	Koplytstulpis	Šėtos sen., Pašėtės k.,	Registrinis
12160	Profesoriaus Jurgio Lebedžio tėviškės vieta	Gudžiūnų sen., Devynuonių k., Jurgio Lebedžio g. 4	Registrinis
38359	Gelnų koplytėlė	Pelėdnagių sen., Gelnų k.,	Registrinis
40548	Rašytojo Justino Pilyponio kapas	Kėdainių miesto sen., Kėdainių m., Kauno g.	Registrinis
211	Aristavos dvaro svirnas	Vilainių sen., Aristavos k., Šėtos g. 1	Registrinis
10950	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Dotnavos sen., Aušros k.,	Registrinis
213	Barkūniškio dvaro sodybos fragmentai	Krakių sen., Barkūniškio k.,	Registrinis
41929	<i>Barkūniškio dvaro sodybos fragmentų ponų namas</i>	<i>Krakių sen., Barkūniškio k.,</i>	<i>Registrinis</i>
41930	<i>Barkūniškio dvaro sodybos fragmentų namas</i>	<i>Krakių sen., Barkūniškio k.,</i>	<i>Registrinis</i>
41931	<i>Barkūniškio dvaro sodybos fragmentų malūno pastatas</i>	<i>Krakių sen., Barkūniškio k.,</i>	<i>Registrinis</i>
41932	<i>Barkūniškio dvaro sodybos fragmentų ūkinis pastatas</i>	<i>Krakių sen., Barkūniškio k.,</i>	<i>Registrinis</i>
38120	Šėtos žydų senosios kapinės	Šėtos sen., Šėtos mstl.,	Registrinis
5151	Ruseinių kaimo senųjų kapinių, Sovietų Sąjungos teroro aukų ir Lietuvos partizanų rėmėjos Onos Lisiūtės kapų komplekso senosios kapinės	Josvainių sen., Ruseinių k.,	Registrinis

	Kompleksai
	<i>Kompleksų sudarantys</i>
	Valstybės saugomi

Kultūros paveldo vertybių tvarkyba ir naudojimas vykdomi pagal nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, tvarkomuosius paveldosaugos darbų projektus. Registruotų kultūros paveldo vertybių teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomos Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatos (V skyrius, 1 skirsnis). Jei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, taikomos LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 straipsnio 5 punkto reikalavimai: „5. Institucija, priėmusi sprendimą inicijuoti kultūros paveldo objekto skelbimą saugomu arba jau saugomo objekto naujai aptiktos vertingosios savybės nustatymą bei apsaugos reikalavimų pakeitimą, gali iki 6 mėnesių apriboti ar uždrausti darbus, kurie pačiame objekte, jo teritorijoje ar apsaugos zonoje galėtų pažeisti vertingąsias savybes. Jei teritorija ir apsaugos zona nenustatytos, apriboti ar uždrausti darbus galima iki 250 metrų atstumu nuo objekto. Jeigu dėl nepalankių klimato sąlygų trūkštami tyrimai neatliekami, terminas gali būti pratęstas. Bendras uždraudimo vykdyti darbus terminas negali būti ilgesnis negu 8 mėnesiai. Per šį terminą

šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti atlikti trūkstanti tyrimai, parengtas ir suderintas teritorijos ir apsaugos zonos ribų projektas, reikalui esant, statinys užkonservuotas ir atlikti kiti kultūros paveldo objekto skelbimo saugomu procedūros veiksmai.“

Kultūros paveldo objektų teritorijose (ir jei nustatyta jų apsaugos zonose) draudžiama veikla, kuri gali fiziškai pakenkti objekto vertingosioms savybėms ar trukdyti jas apžvelgti.

Kultūros paveldo objektai kartu yra ir kultūrinio turizmo ištekčiai, todėl tikslinga Kėdainių rajono kultūros paveldo objektus pritaikyti viešajam pažinimui ir naudojimui, kultūriniam turizmui plėtoti.

Urbanistinių vietovių apsauga rajone taikoma Kėdainių senamiesčiui ir Krakių miestelio istorinei daliai. Vietovės tikslinga pritaikyti turizmui, tvarkant istorinius statinius, išlaikant vietovių istorinį tapatumą ir saugojamas savybes. Kėdainių miesto senamiesčio apsaugą ir naudojimą reglamentuoja teritorijos (kultūros paveldo objektas u.k. 106074) *nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo planavimo dokumentas – tvarkymo planas*. Krakių vietovės tvarkybos kryptys – konservavimo ir restauravimo, pritaikymas kultūriniam pažintiniam turizmui, renginiams. Krakių miestelio istoriniai daliai būtinas specialiojo tvarkymo plano parengimas.

Statinių kompleksams, statiniams nustatyta konservacinė (saugojimo) paskirtis – teisės aktų nustatyta tvarka įteisinta saugomo objekto, objekto teritorijos ar vietovės sklypų naudojimo paskirtis, kai naudojimo tikslas yra išsaugoti tokio sklypo ar daikto vertingąsias savybes, naudojant arba pritaikant naudoti juos pirminiu ar istoriškai susiklosčiusiu, jam artimu ar tikslingai parinktu būdu (paskirtimi), kuris užtikrintų tinkamą priežiūrą ir atskleistų vertingąsias savybes. Statinių kompleksus ir atskirus statinius, kurie saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkyti pagal LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 19 straipsnio nuostatos.

Dvarų sodybas skatinama įveiklinti, vykdant jose kultūrinę, ūkinę, edukacinę veiklas.

Memorialinio paveldo valstybės ir savivaldybės saugomų kultūros paveldo objektų teritorijoms - neveikiančioms kapinėms, nustatoma konservacinė žemės paskirtis (Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 11 str. 5 d., 20 str. 1 d.). Senosios kapinės ir kapavietės, įvykių vietos, monumentai saugomi viešajam pažinimui ir viešajai pagarbai. Būtina užtikrinti vertingųjų savybių išsaugojimą, skirti lėšų teritorijų ir prieigų tvarkymui, numatyti privažiavimus ir priėjimus, informacinius ženklus, nuorodas.

Archeologinio paveldo apsauga taikoma piliakalniams, kapinynams, archeologines vietas Archeologijos objektai tvarkomi ir pritaikomi lankymui. Tikslinga šias vietas įtraukti į turistinius maršrutus. Archeologijos vertybių tvarkybos kryptis yra konservavimo, pritaikant moksliniam pažinimui, taip pat vykdant viešojo pažinimo ir naudojimo funkcijas.

Bendrajame plane pateikiami sprendiniai atitinka, o jų įgyvendinimo priemonės turi atitikti tikslus, numatytus Lietuvos ratifikuotoje *Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje*:

1. priimti generalinę politiką, kuri siektų kultūros ir gamtos paveldui suteikti tinkamą vaidmenį bendruomenės gyvenime ir to paveldo globą integruoti į bendras planavimo programas;
2. vystyti mokslinius ir techninius tyrimus ir tyrinėjimus ir paruošti veiksmingas priemones, kurios įgalintų valstybę neutralizuoti grėsmę, iškilusią kultūros ir gamtos paveldui;
3. imtis tinkamų įstatyminių, mokslinių, techninių, administracinių ir finansinių priemonių, būtinų šio paveldo identifikavimui, globai, išsaugojimui (konservavimui), prezentavimui bei reabilitavimui.

Pateikiami sprendiniai yra siejami su gamtos paveldo apsaugos reikalavimais ir atitinka aplinkos tvarkymo tikslus, nustatytus Lietuvos ratifikuotoje *Europos kraštovaizdžio konvencijoje*:

1. įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmonės supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką bei jų savasties pagrindą;
2. integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į savo teritorijų ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikį kraštovaizdžiui;
3. nustatytus kraštovaizdžius įvertinti atsižvelgiant į suinteresuotų dalyvių ir atitinkamos gyventojų grupės jiems priskiriamą ypatingą vertę.

Bendrojo plano sprendinių stebėseną (monitoringą) turi būti vykdoma vadovaujantis Kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašo, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. D121 reikalavimais. Bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos sprendinių stebėseną (monitoringą) turi būti vykdoma pagal periodiškumo ir detalumo reikalavimus, nustatytus pagal objektų tipologiją, jų būklę, teisinę priklausomybę. Stebėsenos rezultatai (stebėjimo ir fiksavimo duomenys, vertingąsias savybes naikinančių ir žalojančių veiksnių vertinimas, apibendrinimas ir prognozavimas) turi būti teikiami už kultūros paveldo apsaugą ir teritorijų planavimą atsakingoms institucijoms.

4.6 APLINKOS KOKYBĖ IR KLIMATO KAITA

4.6.1 ORO TARŠA

Kėdainių rajono savivaldybėje aktuali problema yra vietinių oro taršos šaltinių (transporto ir jo pakeltosios taršos, pramonės, energetikos objektų, tarp jų kuro deginimo įrenginių namų ūkyje) išmetami teršalai, tokie kaip kietosios dalelės, azoto oksidai ir kt.

Kėdainių rajono savivaldybėje į aplinką iš stacionarių taršos šaltinių įvairius teršalus išmeta energetikos, pramonės ir ūkio objektai, taip pat individualūs gyvenamieji namai. Nemaži rajone susidarantys teršalų kiekiai sietini su išvystyta pramone ir energetiniu ūkiu. Antropogeninio poveikio gamtinei aplinkai mastu bei intensyvumu Kėdainių rajonas, o ypač Kėdainių miesto apylinkės, Lietuvos Respublikoje yra išskirtiniai. Tai lemia didelės chemijos gamyklos AB „Lifosa“ veiklos sukeliama lokalinė oro baseino tarša, kurią papildė kiti stacionarūs taršos šaltiniai ir automagistralė „Via Baltica“.

Kėdainių rajone didžiausias aplinkos oro teršėjas iš mobilių taršos šaltinių yra autotransportas. Didėjančią aplinkos oro taršą sąlygoja augantis automobilių skaičius. Kėdainių rajono savivaldybėje pagrindine susisiekimo rūšimi ir ateityje išliks automobilių transportas, todėl automobilių keliai ir gatvės yra svarbiausia susisiekimo infrastruktūros dalis.

Oro apsaugos srityje reikia skatinti energijos veiksmingumą ir atsinaujinančiųjų energijos šaltinių naudojimą. Siekiant sumažinti stacionarių taršos šaltinių teršalų emisijas, reikia:

- Skatinti gyventojus, kurių namai nėra prijungti prie centralizuotos šilumos tiekimo sistemos, keisti senus, neefektyvius ir taršius kietojo kuro katilus į modernesnius, ekonomiškesnius ir kartu mažiau taršius arba prisijungti prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra mažiau tarši.
- Siekiant pagerinti aplinkos oro kokybę, formuojami apsauginės paskirties želdynai. Svarbiausia želdynų atliekama funkcija yra ekologinė: jie gerina oro sudėtį, mažina jo užterštumą dujomis, dulkėmis. Kėdainių rajone apsauginės paskirties želdynai formuojami intensyvaus transporto srautų judėjimo koridoriuose, esančiuose šalia urbanizuotų ar pramonės paskirties teritorijų. Apsauginės paskirties želdynai formuojami šalia taršių pramoninių objektų.
- Siekiant išvengti neigiamo poveikio dėl galimai padidėjusio transporto skleidžiamo triukšmo, oro taršos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir/ar techniniuose projektuose, būtina įvertinti keliamo triukšmo ir oro taršos lygį. Teritorijose, kuriose būtų viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, oro taršos didžiausios leistinos koncentracijos, reglamentuojamos higienos normomis (HN 33:2011; HN 35:2007) ir kitų rizikos veiksnių (kvapo, vibracijos, nejonizuojančios spinduliuotės ir kt.) ribiniai dydžiai, kurių taršos rodiklių ribinės vertės reglamentuotos norminiuose teisės aktuose, būtina taikyti neigiamo poveikio mažinimo priemones (akustines sienutes, želdynų juostas ir pan.).

4.6.2 POŽEMINIO VANDENS KOKYBĖ

Geriamo vandens tiekimui Kėdainių rajono savivaldybėje naudojamas tik požeminis vanduo. Siekiant išsaugoti geriamojo požeminio vandens kokybę, vandenviečių teritorijose ir jų apylinkėse pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. gruodžio 14 d. įsakymą Nr. D1-912 „Dėl požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, yra įsteigtos vandenviečių sanitarinės apsaugos zonos, atsižvelgiant į požeminio vandens naudojimo paskirtį ir paimamą jo kiekį.

Centralizuota geriamojo vandens tiekimo paslauga šiuo metu naudojasi apie 73 proc. Kėdainių rajono savivaldybės gyventojų. 97,5 proc. centralizuotai tiekiamo geriamojo vandens kokybė atitinka higienos normų reikalavimus. Centralizuotai geriamą vandenį tiekia UAB „Kėdainių vandenys“. Vanduo išgaunamas vandenvietėse, požeminio vandens kokybę, centralizuotą tiekimą stebi ir prižiūri įmonė. Vandens kokybė nuolat kontroliuojama Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute pagal nuolatinės ir periodinės priežiūros programą.

Žymiai rimtesnės geriamo vandens kokybės problemos yra kaimo vietovėse, kur daugiausia yra naudojamas negilių gręžinių ar šachtinių šulinių vanduo. Apie 13 tūkst. (27 proc.) Kėdainių rajono savivaldybės gyventojų vandenį semia iš šachtinių šulinių ar negilių gręžinių. Prastos kokybės gruntinis vanduo dažnai sutinkamas blogos ekologinės ir sanitarinės būklės šuliniuose, kurie įrengti netoli tvartų, sąvartynų ar ilgą laiką nėra valomi bei prižiūrimi. Pagrindinė šachtinių šulinių (gręžinių) problema yra nitritai ir nitratai. Pagrindinis jų šaltinis yra azotinės trąšos ir irstanti organinė medžiaga (mėšlas, žolė ir t.t.), patenkanti į gruntinį vandenį. Vandens užterštumo nitritais ir nitratais galima išvengti teisingai parinkus šachtinio šulinio vietą, taip pat teisingai jį įrengiant ir prižiūrint. Gyventojams, kurių šulinių vandenyje nustatytas per didelis nitratų kiekis, rekomenduojama maistui naudoti fasuotą vandenį, įsirengti specialius filtrus nitratams šalinti.

Siekiant visus rajono gyventojus aprūpinti geros kokybės vandeniu, vadovaujantis Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos teisės aktais, turi būti sudarytos sąlygos prisijungti prie centralizuotos vandens tiekimo sistemos.

4.6.3 PAVIRŠINIO VANDENS KOKYBĖ

Dabartiniu metu Kėdainių rajono paviršinių vandenų ekologinė būklė nėra gera. Rajono paviršinių vandenų taršos šaltiniai yra pasklidoji tarša iš žemės ūkio įmonių ir ūkių ir Kėdainių miestų bei gyvenviečių komunaliniai nutekamieji vandenys. Aktualiausia Kėdainių rajono aplinkos kokybės problema yra pasklidoji tarša, kuri yra ypatingai svarbus ir reikšmingą poveikį Nevėžio pabaseinio upėms darantis veiksnys.

Siekiant suvaldyti pasklidąją taršą, taikomos priemonės, skirtos žemės ūkio pasklidajai vandens taršai sulaukyti, kryptama į tausojamąją ir ekologinę žemdirbystę. Ekologinė žemdirbystės sistema remiasi mineralinių trąšų ir pesticidų keitimu natūraliomis, gamtoje esančiomis, medžiagomis. Žemdirbiams diegiami tausojančios ir ekologinės žemdirbystės pagrindai. Pasirinktas tręšimo būdas turi užtikrinti tolygų trąšų paskleidimą ir minimalų tręšimo poveikį aplinkai.

Be tausojamosios ir ekologinės žemdirbystės, vandens pasklidosios taršos mažinimui gali būti pasitelkiamos ir inžinerinės priemonės, tokios kaip: dirbtinės šlapynės, sedimentacijos tvenkinėliai ir reguliuojamasis drenažas. Dirbtinėse šlapynėse dalis biogeninių medžiagų sulaukoma nusodinant nešmenis, o kita dalis pašalinama dėl augalų aplinkoje vykstančių vandens savaiminio apsivalymo procesų, o sedimentacinių tvenkinėlių aplinkosauginis efektas pasireiškia dirvožemio dalelių sulaukymu, dėl to sumažėja fosforo junginių patekimas į upelius, o vandens ir augalų aplinkoje vyksta azoto pašalinimo procesai. Reguluojamojo drenažo aplinkosauginis efektas pasireiškia dviem būdais, t. y. sulaukiant drenažo nuotėkį taupomos dirvožemio vandens atsargos ir mažinama biogeninių medžiagų išplova bei patekimas į paviršinius vandens telkinius.

Teršalų pašalinimas iš paviršinių vandens telkinių (ežerų, upelių) daug kainuojančios priemonės. Efektyviau teršalus sulaukyti jų susidarymo vietoje, neleidžiant pakliūti į paviršinius vandens telkinius. Kadangi Kėdainių rajone gausu intensyviai dirbamos žemės plotų, todėl rekomenduojama pasklidąją taršą valdyti įrengiant dirbtines šlapynes ar esant galimybei – drenažo nuotėkio valdymo sistemą.

Kad pagerinti paviršinių vandenų kokybę, rekonstruojama ir modernizuojama vandens nuotekų valymo infrastruktūros įranga. Rekonstravus esamus valymo įrenginius būtų pagerinti nuotekų išvalymo rodikliai. Siekiant mažinti galimybę į vandens telkinius patekti pavojingoms medžiagoms (trąšoms, pesticidams, naftos produktams ir kt.), užtikrinant vandens telkinių pakrančių ekosistemų stabilumą ir palankias jų formavimosi sąlygas, taikomi apribojimai vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyriaus Šeštuoju, Septintuoju ir Aštuntuoju skirsniu.

Sprendiniai, kurie padėtų sumažinti arba išvengti dėl netinkamos inžinerinės infrastruktūros susidariusią požeminio ir paviršinio vandens taršą išdėstyti 4.9. skyriuje „Inžinerinė infrastruktūra“.

4.6.4 TRIUKŠMAS

Didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomenės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje yra nustatyti Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje LR sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 (su vėlesniais pakeitimais).

4.6.4.1. LENTELĖ. DIDŽIAUSI LEIDŽIAMY TRIUKŠMO RIBINIAI DYDŽIAI

OBJEKTO PAVADINIMAS	PAROS LAIKAS	EKVIVALENTIS GARSO SLĖGIO LYGIS (L_{AeqT}), DBA	MAKSIMALUS GARSO SLĖGIO LYGIS (L_{AFmax}), DBA
Gyvenamųjų pastatų ir visuomenės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, veikiamoje transporto sukeliama triukšmo	diena	65	70
	vakaras	60	65
	naktis	55	60

Pagrindinis triukšmo šaltinis Kėdainių rajono savivaldybėje yra transportas. Ypatingai Kėdainių miesto pagrindinėse gatvėse, dėl intensyvaus eismo, dažnai yra viršijamas leistinas triukšmo lygis. Siekiant sumažinti transporto skleidžiamą triukšmą sklindantį dėl J. Basanavičiaus gatvės transporto srautų ir geležinkelio, būtina izoliuoti gyvenamąsias teritorijas įrengiant triukšmo užtvaras ar kitas triukšmą mažinančias priemones. Tai galėtų būti mažatriukšmių asfalto viršutinių sluoksnių įrengimas keliams, įvairaus tipo gabionai, mediniai skydai ir pan. Apsauginių želdinių juostų formavimas turės dvejopą poveikį – mažins oro taršą, o tankios želdynų juostos, susodintos specialiu būdu yra efektyvi priemonė triukšmo mažinimui.

Siekiant išvengti neigiamo poveikio dėl galimai padidėjusio transporto skleidžiamo triukšmo, oro taršos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir/ar techniniuose projektuose, būtina įvertinti keliamo triukšmo ir oro taršos lygį. Teritorijose, kuriose būtų viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, oro taršos didžiausios leistinos koncentracijos, reglamentuojamos higienos normomis (HN 33:2011; HN 35:2007) ir kitų rizikos veiksnių (kvapo, vibracijos, nejonizuojančios spinduliuotės ir kt.) ribiniai dydžiai, kurių taršos rodiklių ribinės vertės reglamentuotos norminiuose teisės aktuose, būtina taikyti neigiamo poveikio mažinimo priemones (akustines sienutes, želdynų juostas ir pan.).

4.6.5 DIRVOŽEMIO, POŽEMINIO VANDENS, GRUNTO TARŠA

Pagrindiniai dirvožemio taršos šaltiniai yra pramonė, žemės ūkis, transportas ir kt. Didžiojoje Kėdainių rajono dalyje dirvožemiai geochemiškai yra švarūs. Tik pramonės rajone ir fosfogipso terikonų apylinkėse yra dirvožemių užterštų chemine medžiaga arba cheminiu elementu (metalu). Dirvožemio užterštumas dėl žemės ūkio veiklos dažniausiai neviršija leistinų koncentracijų, tačiau galimi pavieniai didesnio užterštumo trąšomis, pesticidais ir kitomis cheminėmis medžiagomis atvejai.

Kėdainių rajone identifikuoti 173 potencialūs taršos židiniai (PTŽ), kuriuose yra įvertintas pavojingumas dirvožemiui-gruntui. Ypatingai didelis pavojus dirvožemiui-gruntui nustatytas 23 PTŽ. Šių objektų sąrašas pateikiamas lentelėje žemiau.

4.6.5.1. LENTELĖ. YPATINGAI DIDELĮ PAVOJŲ DIRVOŽEMIUI KELIANTYS PTŽ

EIL.	PTŽ NR.	ADRESAS	POTIPIS	PTŽ BŪKLĖ
1.	234	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Truskavos sen.	Sandėlis	Neveikiantis
2.	242	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Kėdainių miesto sen.	Sandėlis	Sugriautas
3.	243	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Vilainių sen.	Sandėlis	Neveikiantis
4.	245	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Josvainių sen.	Sandėlis	Sugriautas
5.	250	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Pernaravos sen.	Sandėlis	Neveikiantis
6.	260	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Pelėdnagių sen.	Sandėlis	Sugriautas
7.	267	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Pelėdnagių sen.	Sandėlis	Veikiantis
8.	1024	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Gudžiūnų sen.	Degalinė	Veikiantis
9.	3062	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Kėdainių miesto sen.	Degalinė	Veikiantis
10.	4472	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Kėdainis miesto sen.	Naftos bazė	Veikiantis
11.	4645	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Josvainių sen.	Naftos bazė	Veikiantis
12.	4730	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Krakių sen.	Sandėlis	Sugriautas
13.	4757	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Šėtos sen.	Katilinė	Neveikiantis
14.	5184	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Kėdainių miesto sen.	Naftos bazė	Veikiantis
15.	5193	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Gudžiūnų sen.	Degalinė	Veikiantis
16.	5194	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Dotnavos sen.	Degalinė	Veikiantis
17.	8904	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Vilainių sen.	Naftos bazė	Veikiantis
18.	9073	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Gudžiūnų sen.	Katilinė	Sugriautas
19.	9081	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Josvainių sen.	Valymo įrenginiai	Veikiantis
20.	9801	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Kėdainių miesto sen.	Naftos bazė	Sugriautas
21.	9830	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Kėdainių miesto sen.	Naftos bazė	Rekonstruotas
22.	10218	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Kėdainių miesto sen.	Naftos bazė	Veikiantis
23.	10333	Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Kėdainių miesto sen.	Valymo įrenginiai	Veikiantis

Įvertinus tai, kad Kėdainių rajono savivaldybėje pramonės rajone ir jo įtakos zonose sukonzentruota daugiausia ir labiausiai teršiančių aplinką taršos šaltinių, tikslinga ekogeologinį dirvožemio monitoringą vykdyti šiose teritorijose. Sprendžiant svarbias rajono ekologinės būklės valdymo ir prognozavimo problemas, būtina žinoti ir stebėti antropogeninę apkrovą, besikaupiančią dirvožemio paviršiuje, identifikuoti ir įvertinti antropogeniškai pažeistas Kėdainių rajono teritorijas ir antropogeninės veiklos lemiamos dirvožemio degradacijos parametrus. Teritorijose, kuriose užteršimo lygis kelia pavojų žmonėms ir aplinkai, rekomenduojama atlikti teritorijos valymą.

4.6.6 KLIMATO KAITA

Klimato kaita yra viena svarbiausių aplinkosaugos problemų pasaulyje. Keičiantis klimatui dėl kritulių kiekio padidėjimo, šiek tiek padidės upių nuotėkis. Ypač vasaros metu intensyvūs krituliai gali sukelti poplūdžius. Potvyniai – vienas dažniausių gamtos reiškinių, turinčių neigiamą poveikį žmonių sveikatai, aplinkai, kultūros paveldui, ekonominei veiklai ir infrastruktūrai. Lietuvoje dažniausiai potvyniai kyla dėl sniego tirpsmo ir ledo kamščių (apie 70-75 proc. atvejų), intensyvių liūčių (apie 15 proc. atvejų). Kitos priežastys, tokios kaip vandens lygio Baltijos jūroje pakilimas, hidrotechnikos statinių avarijos ir pan. sudaro 15 proc. atvejų. Lietuvoje potvyniai dažniausiai kyla pavasario ir žiemos metu (atitinkamai apie 60 ir 35 proc. atvejų). Pagal Lietuvos potvynių grėsmės žemėlapius, patvirtintus LR aplinkos ministro 2014-08-06 įsakymu Nr. D1-655, Kėdainių rajono savivaldybėje yra sniego ir liūčių užliejamų teritorijų prie Nevėžio upės ir jos intakų. Savivaldybėje yra nustatytos ekstremalių situacijų arba mažos tikimybės potvynių (0,1 proc. tikimybė), vidutinės tikimybės potvynių (1 proc. tikimybė), didelės tikimybės potvynių (10 proc. tikimybė) teritorijos. Bendrojo plano keitimu, potencialiai užliejamose teritorijose nenumatoma urbanistinė plėtra, kuriai grėsmę keltų potvyniai.

Nacionalinėje klimato kaitos valdymo politikos strategijos tarpinstituciniame veiklos plane savivaldybės yra įvardintos kaip vienos iš strategijos tikslus ir uždavinius įgyvendinančios institucijos. Kėdainių rajono savivaldybės priimti sprendimai lems aplinkos situaciją, todėl būtina atsižvelgti į esamus ir būsimus klimato pokyčius.

Klimato kaitos reiškinių prevencija:

- Tinkamas teritorijos planavimas. Teritorijas projektuoti taip, kad jos būtų ekologiškai tvarios:
 - Saugoti ir plėtoti esamas žaliąsias zonas;
 - Riboti arba uždrausti statybas vietovėse, kur kyla potvynių, erozijos grėsmė.
- Diegimas naujų technologijų ir architektūrinių sprendimų:
 - Skatinti netaršių pramonės įmonių, ypač aukštų technologijų atsiradimą.
- Tvarių ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas:
 - Skatinti saulės energijos, geoterminės energijos, vėjo energijos ir biokuro naudojimą.
- Atliekų tvarkymas ir nuotekų valymas:
 - Atliekų perdirbimas turėtų būti privalomas, o kompostavimas – skatintinas.
- Efektyvus energijos vartojimas:
 - Renovuoti pastatus;
 - Skatinti vartoti vietinį, ekologiškai švaresnį organinį kurą (medžių atliekas, šiaudus, šieną ir kt.).

Aukščiau išvardintų priemonių dėka, Kėdainių rajono savivaldybė galėtų ženkliai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo, siekiant nacionalinių klimato kaitos prevencijos tikslų. Norint pasirinkti veiksmingas priemones, būtina atlikti galimybių studiją konkrečiai vietai bei parengti techninį priemonių įgyvendinimo projektą. Konkrečios priemonės dažniausiai būna lokalaus masto, pavyzdžiui, skirtos upės slėniui, miestui ir pan. Sektoriai, kurie susiję tiek su prisitaikymu prie klimato kaitos, tiek su klimato kaitos švelninimo politikos formavimu, yra: transportas, energetika, pramonė, žemės ūkis, atliekų tvarkymas, teritorijų planavimas ir regioninė politika, miškininkystė, mokslas, švietimas ir visuomenės informavimas, tarptautinis bendradarbiavimas.

Klimato kaita yra įsibėgėjusi, todėl net ir sumažinus atmosferos taršą, dalis klimato pokyčių yra neišvengiami ir prie jų reikės prisitaikyti. Prisitaikymas prie klimato kaitos reiškia, kad įvertinus neigiamą klimato kaitos poveikį ir imantis atitinkamų veiksmų, galima išvengti žalos arba ją sumažinti. Ankstyvos ir gerai suplanuotos prisitaikymo priemonės sutaupo lėšų ir padeda išvengti galimų nelaimių.

Įgyvendinant bendrojo plano keitimo sprendinius, būtina vadovautis Saugomų teritorijų, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymais, potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapiams (<http://potvyniai.aplinka.lt/potvyniai/>) bei taikyti potvynių rizikos valdymo planuose numatytas priemones. Siekiant sumažinti neigiamas klimato kaitos pasekmes teritorijose, kuriose yra nustatytos potvynių grėsmės, rekomenduojama įrengti arba rekonstruoti apsauginius pylimus. Priimant sprendimus dėl pylimų įrengimo, būtina įvertinti alternatyvių, gamta pagrįstų sprendimų (upių vagų renatūralizacija, salpų, šlapynių atkūrimas) taikymo galimybes, siekiant sumažinti potvynių riziką.

4.7 SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTROS KRYPTYS

Kėdainių rajono savivaldybė yra šalies centre, geografinė padėtis ir kitų savivaldybių patogus pasiekiamumas yra patogus įvairiarūšei susisiekimo sistemai vykdyti. Rajoną kerta svarbūs tarptautinės ir nacionalinės reikšmės aukštos kokybės transporto koridoriai - tai E67/A8 Via Baltica, jungiantis Prahą su Helsinkiu ir A1 Vilnius - Kaunas-Klaipėda.

Keleivinio ir krovinio geležinkelio linija rajoną kerta pietryčių - šiaurės vakarų kryptimi pro Kėdainių miestą. Geležinkelio keliai naudojami ir Kėdainių LEZ teritorijoje.

Susisiekimas oro transportu yra gretimoje Kauno rajono savivaldybėje - Tarptautinis Karmėlavos oro uostas nuo Kėdainių rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių nutolęs 30 - 90 min. pasiekiamumo automobiliu atstumu.

Bendrojo plano konkretizuoti sprendiniai numato principinius transporto sistemos vystymo sprendinius rajono susisiekimo tinkle ir konkrečias priemones susisiekimo sistemos efektyvumui, patrauklumui, patogumui ir kitoms siekiamoms savybėms gerinti. Susisiekimo sistemos sprendiniai apima automobilių, bemotorio ir viešojo transporto plėtrą, geležinkelio ir vandens transporto sistemos sprendinius, mobilumo užtikrinimą.

Susisiekimo sistemos planavimo principai:

- Vystant susisiekimą automobilių transportu turi būti siekiama darnios plėtros principų įgyvendinimo ir automobilio naudojimas kasdieniams poreikiams tenkinti turi mažėti. Skatinamos automobilių dalijimosi paslaugos ir pavežėjimo paslaugos, bei alternatyvios paslaugos gyventojų mobilumui užtikrinti. Skatinamas mažiau taršių automobilių naudojimas, plečiamas automobilių įkrovimo stotelių tinklas.
- Savivaldybėje siekiama modernizuoti ir plėtoti susisiekimo infrastruktūrą: planuojama kompleksiskai atnaujinti miestų, miestelių ir kaimų gatves (renovuoti, rekonstruoti, stiprinti ar asfaltuoti dangas, įrengti apšvietimą ar šaligatvius pagal poreikį ir kt.), įrengti takus dviračiams ir pėstiesiems, susisiekimo infrastruktūrą pritaikyti neįgaliesiems.
- Transporto efektyvumui reikalinga diegti intelektinę transporto sistemas ir paslaugas, taikyti transporto vadybines priemones. Informacinių ir ryšio technologijų taikymas transporto srityje, tokių kaip paslaugų užsakymas mobiliuoju telefonu ar internetu, maršrutų suderinamumas ir transporto dalijimosi paslaugos padidins susisiekimo sistemos prieinamumą specialiųjų poreikių turintiems žmonėms.
- Skatinamas alternatyvių energijos šaltinių naudojimas, siekiama taršius automobilius keisti elektromobiliais ir bemotorėmis transporto priemonėmis. Numatoma plėtoti automobilių įkrovimo tinklą degalinėse ir seniūnijų bei bendruomenių pastatuose, viešojo transporto parke.
- Numatoma Kėdainių rajone plėtoti darnų judumą ir viešojo transporto plėtrą, teikiant jam prioritetą prieš individualių automobilių naudojimą. Plėtoti dviračių ir pėsčiųjų tinklą ir infrastruktūrą, integruoti daugiarūšį viešąjį transportą, diegti kombinuoto transporto keliones.

KELIŲ INFRASTRUKTŪRA

Numatoma išlaikyti esamą kelių tinklą ir labiau koncentruotis į kokybinius kelių tinklo plėtros parametrus, eismo saugumo priemonių diegimą. Kadangi pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius teisės aktus valstybinės reikšmės kelių sankryžų (ar nuovažų) tankis yra ribojamas, plėtra skatinama prie esamų pagrindinių jungčių susikirtimų, o privažiavimai prie konkrečių objektų turi būti sprendžiami vystant lygiagrečias pagrindiniam keliui jungtis.

Konkretizuoti bendrojo plano sprendiniai numato Kėdainių miesto aplinkkelių įgyvendinimą. Šių kelių statyba galima tik atlikus techninį – ekonominį šių kelių statybos pagrindimą, tačiau bendrojo plano sprendiniai rezervuoja numatytas kelių trasas visuomenės poreikiams.

Visi objektai (dviračių, pėsčiųjų takai, inžineriniai tinklai, privažiuojamieji keliai ir t.t.) bei jų komunikacijos turi būti planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius).

VIEŠASIS TRANSPORTAS

Siekiant gyventojus skatinti labiau naudotis viešuoju transportu, reikalinga atnaujinti viešojo transporto parką ir infrastruktūrą. Turi būti atnaujinama ne tik fizinė infrastruktūra, bet ir sukurta patogi, aiški, suprantama ir visiems prieinama informacinė sistema, leidžianti planuoti laiką ir keliones, veikianti realiu laiku.

Keleivių patogumui ir didesniai lankstumui, turi būti diegiama vieno bilieto sistema, leidžianti tam tikrą laiko tarpą keliauti skirtingų rūšių viešuoju transportu, naudotis dviejų ir daugiau vežėjų paslaugomis tam tikrame teritoriniame vienetė. Vadovaujantis partnerystės principais, Kėdainių rajono ir gretimų savivaldybių administracinės ribos neturėtų būti lemtingas faktorius, užtikrinant viešojo transporto paslaugas, todėl pagal susiklosčiusius funkcinis ir socialinius ryšius, dalis maršrutų galėtų būti organizuojami ir kitų vežėjų, esančių kitose savivaldybėse.

DVIRAČIŲ TAKŲ TINKLAS

Bendrojo plano sprendiniai numato esamo dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo tęstinumą ir junglumą. Siekiama nuoseklumo vystant dviračių takų tinklą, sujungiant pagrindines gyvenvietes rajone. Tam, kad užtikrinti

dviratininkų eismo saugumą bei važiavimo sąlygoms gerinti, būtina vystyti ir plėsti esamą dviračių takų tinklą bei įrengti atskirus dviračių takus šalia valstybinės reikšmės kelių (už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų), vietiniuose keliuose, miestų ir miestelių pagrindinėse gatvėse, rekreacinėse teritorijose.

Spindulinis dviračių takų tinklas yra išvystytas nuo Kėdainių miesto išorinių gyvenviečių link. Bendrojo plano sprendiniai numato plėsti esamą išvystytą tinklą aplink Kėdainių miestą, prie jo prijungiant Josvainius, Labūnavą, Nociūnus, Vilainius, Dotnuvą. Junglumas formuojamas tarp Šlapaberžės ir Akademijos, Krakių ir Akademijos. Nuo Kėdainių miesto iki Surviliškio planuojamas / rekonstruojamas dviračių takas.

GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪRA.

Kėdainių rajoną pietryčių – šiaurės vakarų kryptimi kerta keleivinio ir krovininio geležinkelio linija. Keleiviniai traukiniai stoja vienoje iš keleivinių stočių – Kėdainių mieste, kitos keleivinės stotys – uždarytos. Įrengta keletas krovininių stočių, krovininio geležinkelio infrastruktūra taip pat išvystyta Kėdainių LEZ teritorijoje.

Naujai planuojami dviejų lygių susikirtimi miesto aplinkkelių ir geležinkelio kelio Kėdainių miesto pietrytinėje dalyje.

Naujų gyvenamųjų teritorijų šalia esamų geležinkelio kelių neplanuojama, prioritetas teikiamas infrastruktūros, pramonės, sandėliavimo, komercinėms teritorijoms.

Kėdainių rajono teritoriją rytinėje dalyje kerta suplanuotas Rail Baltica geležinkelio kelias. Suplanuota aplanka, skirta traukiniams apsilenkti, Žalieji tiltai (gyvūnams kirsti geležinkelį) į šiaurę nuo Joknių. Naujai planuojami susikirtimai su geležinkeliu planuojami dviejų lygių.

4.8 EKONOMINĖ APLINKA

4.8.1 SĄLYGOS EKONOMINEI APLINKAI VYSTYTI

Kėdainių rajono palankią verslo aplinką kuria patogi rajono geografinė padėtis – rajonas įsikūręs vidurio Lietuvoje kur rajono gretimybėse gerai išvystytas išorės susisiekimo automobilių kelių bei geležinkelių tinklas. Kėdainių rajono savivaldybės ekonominio gyvybingumo indeksas yra aukštesnis nei 70 % šalies savivaldybių indeksų. Didžiausia pridėtinė vertė Kėdainių rajone sukuriama šiose ūkio srityse: apdirbamoji gamyba, didmeninė ir mažmeninė prekyba, transportas ir saugojimas.

Kėdainių mieste įrengtoje Kėdainių laisvojoje ekonominėje zonoje (LEZ) išvystyta inžinerinė infrastruktūra, taikomos mokesčių lengvatos sukuria palankias sąlygas ekonominės-komercinės veiklos plėtrai.

Kėdainių rajono teritorija driekiasi Vidurio Lietuvos žemumoje kur vyrauja našios žemės ūkio paskirties žemės. Apie 65 % viso rajono teritorijos užima žemės ūkio naudmenos, todėl rajone gerai išvystyta žemės ūkio produktų gamyba.

Ekonominės aplinkos plėtros principai:

- sudaryti galimybes gauti informaciją apie paslaugas, sukurti pakankamą paslaugų tinklą;
- paslaugos verslui plėtojamos visuose Kėdainių rajono gyvenamųjų vietovių sistemos centruose. Siekiant skatinti kaimo vietovių socialinę ir ekonominę plėtrą prioritetą siūloma teikti vietos lygmens administraciniams centrams (seniūnijų centrams): Dotnuva, Akademija, Krakės, Surviliškis, Truskava, Pavermenys, Šėta ir Josvainiai, taip pat kitoms gyvenamosioms vietovėms, atliekančioms centrų funkcijas: Pernarava, Gudžiūnai, Labūnava, Pelėdnagiai, Tiskūnai. Rengiant visų lygių ir kategorijų centrų kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, šiose gyvenvietėse numatyti „centro“ plėtros teritorijas, kuriose galėtų kurtis arba plėtotis esamos viešosios (švietimo, sveikatos, sporto, informacijos ir konsultacijų, socialinės globos ir rūpybos, kt.) ir komercinės (mažmeninės prekybos, remonto, statybos, nekilnojamojo turto, finansinės, teisinės, maitinimo, apgyvendinimo, nuomos, kt.), ryšių (sparčiojo interneto, kurjerių, pašto ir kt.) paslaugos gyventojams ir ūkio subjektams.

- Prioritetinės gamybos plėtros zonos bendrojo plano srendiniuose Kėdainių rajono teritorijoje numatytos šalia pagrindinių susisiekimo koridorių – Via Baltica ir pietvakarių kryptimi šalia Kėdainių miesto (užtikrinamas ankstesnių sprendinių tęstinumas).

4.8.2 TURIZMO IR REKREACIJOS VYSTYMAS

Kėdainių rajonas pagal išteklius priskiriamas mažo potencialo rekreaciniams arealams. Esami rekreaciniai ištekliai, esantys upių ir upelių prieigose suponuoja galimybes atitinkamų paslaugų plėtrai, turizmo trasoms formuoti, linijinio pobūdžio paslaugoms plėtoti.

Kėdainių rajone rekreacijos ir turizmo plėtrai pagrindą sudaro gamtos natūralumas ir dvarų kultūros paveldas. Tiek dvarai, tiek kiti nekilnojamojo kultūros paveldo objektai naudojami atsižvelgiant į galimybes pritaikyti juos turizmo, paslaugų, infrastruktūros ir vietos ūkio plėtros poreikiams išsaugant jų vertingąsias savybes ir aplinkos kontekstą.

Didelio rekreacinio potencialo teritorijos numatomos Apytalaukio apylinkėse, kurios tiktų turizmui, konferencijų centro, kultūrinio centro atsiradimui. Rekreacijai vystyti palankios teritorijos – Nevėžio ir Šušvės slėniai, teritorijos šalia Angirių, Labūnavos ir Aristavos tvenkinių. Zona palei Šušvę vystoma kaip pasyvios rekreacijos teritorija (išskyrus Angirių tvenkinių apylinkes). Pasyviai rekreacijai siūloma prioritetą teikti ir toliau nuo Kėdainių miesto esančio Nevėžio slėnio teritorijoms.

Vandens turizmui vystyti numatoma teikti turizmo paslaugas šalia vandens turizmo trasų esančiose teritorijose (pvz. Šušvės ir Nevėžio upėse vyksta plaukimas baidarėmis, todėl reikalingas turizmo infrastruktūros kokybės užtikrinimas ir plėtra pagal poreikį).

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje svarbi turizmo trasa yra Camino Lituano kelias nuo Paberžės iki Kėdainių. Lankytojų aptarnavimui kurti reikiamą turizmo infrastruktūrą šioje Camino Lituano atkarpoje.

Šeteniuose veikia rezidencinis konferencijų centras – Česlovo Milošo gimtinė - yra lankomas ne tik piligrimų, bet ir kitų atvykstančių turistų, bei vykdoma kita kultūrinė veikla. Numatoma vystyti turizmo infrastruktūrą ir lankytojų pritraukimą.

Esant poreikiui pavieniai, nedidelės apimties turizmo ir poilsio paslaugų (maitinimo, nakvynės) objektai gali būti įrengiami (statant tam skirtus pastatus) prie turizmo trasų, takų, lankomų kultūros ir gamtos paveldo objektų ar jų grupių bendrojo plano brėžiniuose pažymėtose ir nepažymėtose vietose. Žemės paskirtis gali būti keičiama parengus vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentą arba žemės valdos projektą, kai naujai suformuoti žemės sklypai ribojasi su esamu kitos paskirties žemės sklypu. Kaimo turizmo paslaugas tikslinga plėtoti visose kaimo vietovėse, kuriose yra rekreacinių išteklių, tačiau prioritetą teikiamas rekreacinio naudojimo teritorijoms.

4.9 INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

4.9.1 VANDENS TIEKIMAS IR NUOTEKŲ ŠALINIMAS

VANDENS TIEKIMO INFRASTRUKTŪRA

Kėdainių rajono gyventojus centralizuotomis geriamojo vandens tiekimo paslaugomis aprūpina UAB „Kėdainių vandenys“. Įmonė eksploatuoja 51 vandenvietę Kėdainių rajone, tarp kurių yra ir pagrindinė Kėdainių I (Smilgos) vandenvietė, aprūpinanti geriamuoju vandeniu ne tik Kėdainių miestą bet ir Daumantų, Paobelio, Vilainių, Pelėdnagių, Keleriškių, Medėkšių, Sirutiškio kaimus/gyvenvietes.

UAB „Kėdainių vandenys“ eksploatuoja 40 vandens gerinimo stočių. 2018 m. lyginant su 2017 m. vandens realizacija padidėjo 30,2 tūkst. m³ arba 2,5 %. Iš jų 7,5 tūkst. m³ daugiau suvartojo rajono gyventojai.

Pagal savivaldybės strateginį veiklos planą 2020 – 2022 metams, Kėdainių mieste bei rajone numatyta vandentiekio tinklų plėtra ir rekonstravimas, 4 vandens gerinimo stočių rekonstrukcijos.

Būtina didinti centralizuotai geriamuoju vandeniu aprūpinamų vartotojų skaičių rajono ribose.

Vystant vandens tiekimo infrastruktūrą numatoma:

- Siekti, kad visi gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu. Teritorijos, kuriose tikslinga vystyti centralizuotas geriamojo vandens tiekimo paslaugas, ir kuriose planuojama vystyti individualų vandens išgavimą turi būti nustatytos savivaldybės teritorijos inžinerinės infrastruktūros plėtros planavimo dokumentuose.
- Didinti centralizuotai geriamuoju vandeniu aprūpinamų vartotojų skaičių rajono ribose, skatinant vartotojus prisijungti prie įrengtų centralizuotų geriamojo vandens tiekimo tinklų.
- Inventorizuoti, įteisinti ir rekonstruoti bei naujai įrengti vandentvarkos infrastruktūros objektus;
- Inventorizuoti, likviduoti ir/arba konservuoti bešeimininkius nenaudojamus vandentvarkos infrastruktūros objektus;
- Modernizuoti ir atnaujinti esamus techniškai pasenusius ir nusidėvėjusius vandens tiekimo tinklus;
- Įrengti skaitiklius jų neturintiems vartotojams, kas leistų dar tiksliau įvertinti suvartojamo vandens kiekius;
- Plėsti esamus Kėdainių miesto ir rajono vandentiekio tinklus į užstatytas ir naujai užstatomas teritorijas, atsižvelgiant į savivaldybės teritorijos inžinerinės infrastruktūros plėtros planuose numatytas teritorijas;
- Pastatyti vandens gerinimo įrenginius Pilonių – Jaunakaimio k., Taujankų, Apytalaukio, Paežerių k.;
- Pastatyti vandenvietes bei vandens gerinimo įrenginius Devynduonių, Alksnėnų, Ažuolaičių, Valučių, Svilių, Pašilių, Užkapių, Pauslajo kaimuose. Taip pat įrengti inžinerinius tinklus naujų vartotojų prijungimui šiuose kaimuose;
- Vadovaujantis galiojančiu „Kėdainių rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu“, numatoma prie Kėdainių miesto tinklų prijungti Justinavos, Janušavos ir Babėnų gyvenvietes. Apjungti Dotnuvos, Akademijos, Bokštų ir Mantviliškio inžinerinę infrastruktūrą, geriamąjį vandenį gyventojams tiekiant iš Dotnuvos vandenvietės, kurioje įrengti vandens gerinimo įrenginiai;
- Nustatyti vandenvietėms apsaugos zonas.
- Vandenviečių, vandens gerinimo įrenginių prioritinės plėtros teritorijos nustatomos rengiant/keičiant/koreguojant vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo teritorijų planavimo dokumentus (įvertinus poreikį, ekonominį pagrįstumą (vartotojų skaičių, perspektyvinius poreikius ir atsiperkamumą) ir kt.).

POŽEMINIO VANDENS VANDENVIEČIŲ APSAUGOS ZONOS

Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. gruodžio 14 d. įsakymą Nr. D1-912 „Dėl požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zona, atsižvelgiant į požeminio vandens naudojimo paskirtį ir paimamą jo kiekį, gali būti sudaryta iš trijų apsaugos juostų:

- griežto režimo apsaugos juosta (toliau – 1-oji juosta) nustatoma ne mažesniu kaip:
 - 5 m spinduliu aplink I grupės požeminio vandens vandenvietes;
 - 10 m spinduliu aplink II grupės požeminio vandens vandenvietes;
 - 25 m spinduliu aplink III grupės požeminio vandens vandenvietes ir infiltracinius įrenginius;
- mikrobiologinės taršos apribojimo juostos (toliau – 2-oji juosta) dydis visų tipų vandenvietėms turi būti apskaičiuotas taip, kad mikroorganizmai, patekę į vandeningąjį sluoksnį, būdami gyvybingi nepasiektų vandenvietės per:
 - 400 parų, kai vanduo imamas iš gruntinių vandeningųjų sluoksnių;
 - 200 parų, kai vanduo imamas iš tarp sluoksnių vandeningųjų sluoksnių;
- cheminės taršos apribojimų juostos (toliau – 3-ioji juosta), tarp sluoksniuose vandenvietėje galinčios susidėti iš dviejų sektorių: 3a (kaptažo sritis gruntinio vandens sluoksnyje) ir 3b (kaptažo sritis eksploatuojamame sluoksnyje), o gruntinį vandenį eksploatuojančioje vandenvietėje tik iš 3a sektoriaus: 3b sektoriaus dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į tai, kad cheminiai teršalai, patekę tiesiogiai į tarp sluoksnių eksploatuojamąjį vandeningąjį sluoksnį, nepasiektų vandenvietės per 25 metus; 3a sektoriaus dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į tai, kad cheminiai teršalai, patekę į gruntinį vandeningąjį sluoksnį, nepasiektų vandenvietės per 25 metus.

Pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 str. požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos negali būti nenaudojamų gręžinių, išskyrus konservuotus gręžinius. Taip pat šiose apsaugos zonos draudžiama:

- 1) įrengti angliavandenilių (naftos ir (ar) dujų) išteklių tyrimui ir (ar) naudojimui skirtus gręžinius;
- 2) į požeminius vandeninguosius sluoksnius tiesiogiai išleisti valytas ir nevalytas komunalines, gamybinės ir paviršines nuotekas, radioaktyvias ir chemines medžiagas.

Visų grupių požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu bei Visų grupių požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 2-ojoje juostoje draudžiama įrengti naujus požeminio vandens išteklių naudojimui skirtus gręžinius, išskyrus atvejus, kai viešasis geriamojo vandens tiekėjas neturi galimybės tiekti vandenį arba neužtikrina vartotojui tiekiamo vandens kokybės.

BUITINIŲ NUOTEKŲ INFRASTRUKTŪRA

Visose Kėdainių rajono nuotekų valyklose, išskyrus Kėdainių miesto nuotekų valyklą, užtikrinamas nuotekų išvalymo laipsnis pagal BDS₇ rodiklį. Kėdainių rajono savivaldybės teritorijų planavimo dokumentuose numatytas Kėdainių miesto nuotekų valyklos rekonstravimas.

Rajono teritorijoje numatytos 5 nuotekų valyklų rekonstrukcijos. Strateginiame savivaldybės plane numatyta nuotekų tinklų plėtra 2020 – 2022 m.

Vystant buitinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą numatoma:

- Siekti, kad visi gyventojai gautų nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai tvarkyti nuotekas. Teritorijos, kuriose tikslinga vystyti centralizuotas nuotekų tvarkymo paslaugas, ir kuriose planuojama vystyti individualų buitinių nuotekų tvarkymą turi būti nustatytos savivaldybės teritorijos inžinerinės infrastruktūros plėtros planavimo dokumentuose.
- Didinti centralizuotai buitinių nuotekų tvarkymu aprūpinamų vartotojų skaičių rajono ribose, skatinant vartotojus prisijungti prie įrengtų centralizuotų nuotekų tvarkymo tinklų.
- Rekonstruoti ir išplėsti Kėdainių miesto nuotekų valyklą;
- Vadovaujantis galiojančiu „Kėdainių rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu“, rekonstruoti buitinių nuotekų valyklas Akademijos, Dotnuvos miesteliuose, Liepų – Bokštų, Ažytėnų ir Krakių kaimuose. Įrengti buitinių nuotekų valyklas Saviečių, Beinaičių, Petkūnų, Pamėklių, Sičionių, Kalnaberžės, Vikaičių, Vaiškonių, Sangailų, Langakių, Paaluonių, Jakšių, Pelutavos, Okainių, Paežerių gyvenvietėse. Apjungti Dotnuvos, Akademijos, Bokštų ir Mantviliškio inžinerinę infrastruktūrą, nuotekas transportuojant į Dotnuvos nuotekų valyklą.
- Atnaujinti ir plėsti dumblo tvarkymo infrastruktūrą Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje;
- Modernizuoti ir atnaujinti esamus techniškai pasenusius ir nusidėvėjusius nuotekų surinkimo tinklus;
- Patikimai surinkti nuotekas ir jas išvalyti pagal nustatytus normatyvus. Buitinės nuotekos turi būti tvarkomos vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymo Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ aktualia redakcija.
- Įvertinti nuotekų siurblių būklės bei atlikti susidėvėjusių nuotekų siurblių rekonstrukcijas;
- Vykdyti nuotekų surinkimo ir išvežimo iš prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos neprisijungusių gyventojų apskaitą;
- Plėsti buitinių nuotekų surinkimo bei tvarkymo sistemas atskiroms gyvenvietėms pagal poreikį įrengiant buitinių nuotekų valyklas, taip padidinant prie centralizuotų buitinių nuotekų tinklų prisijungiančių vartotojų skaičių bei mažinant žalą gamtai;
- Buitinių nuotekų valymo įrenginių ir nuotekų tinklo prioritinės plėtros teritorijos nustatomos rengiant/keičiant/koreguojant vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo teritorijų planavimo dokumentus (įvertinus poreikį, ekonominį pagrįstumą (vartotojų skaičių, perspektyvinius poreikius ir atsiperkamumą) ir kt.).

PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ INFRASTRUKTŪRA

Kėdainių mieste paviršines nuotekas tvarko ir prižiūri UAB „Kėdainių vandenys“. Vadovaujantis Kėdainių miesto paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano duomenimis, bendras paviršinių nuotekų sistemos ilgis Kėdainių mieste siekia apie 53,7 km, iš jų bendras vamzdynų ilgis – 48,9 km, atvirų nuotakų ilgis – 4,8 km. Surinktos paviršinės nuotekos į atvirus vandens telkinius išleidžiamos per 39 išleistuvus: 29 išleistuvai priklauso UAB „Kėdainių vandenys“, 10 išleistuvų priklauso kitoms įmonėms (AB „Danisco Sugar Kėdainiai“, AB „Kėdainių grūdai“, AB „Lifosa“, AB „Progresas“, UAB „Kėdainių konservų fabrikas“, VĮ „Kėdainių miškų urėdija“). Paviršinės nuotekos patenka į Obelies, Šerkšnio, Nevėžio, Dotnuvėlės upes bei griovius. UAB „Kėdainių vandenys“ priklauso 2 paviršinių nuotekų valyklos ir siurblynė. Paviršinės nuotekos yra surenkamos nuo gatvių, automobilių aikštelių, daugiabučių gyvenamųjų bei administracinės paskirties pastatų ir jų teritorijų, pramonės ir garažų ir jų teritorijų.

Lietaus nuotekų tinklai yra degalinėse ar galimai teršiamose teritorijose ir priklauso privatiems subjektams. Prieš išleidžiant tokias nuotekas į gamtinę aplinką, nuotekos yra valomos vietiniuose valymo įrenginiuose.

Plėtojant inžinerinę infrastruktūrą Kėdainių rajone būtina plėsti ir paviršinių nuotekų surinkimą bei valymą nuo vandeniui nelaidžių teritorijų. Prieš išleidžiant surinktas nuotekas į atvirus vandens telkinius, būtina juos valyti paviršinių nuotekų valymo įrenginiuose, kad būtų užtikrinama kuo mažesnė žala gamtai.

Rekonstruojant gatves, ar įrengiant vandentiekio bei buitinių nuotekų tinklų infrastruktūras ten kur jų nėra, būtina kartu įrengti ir paviršinių nuotekų surinkimo sistemas.

Vystant paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą numatoma:

- Modernizuoti ir atnaujinti esamus techniškai pasenusius ir nusidėvėjusius paviršinių nuotekų surinkimo tinklus;
- Inventorizuoti paviršinių nuotekų surinkimo tinklus ir valymo įrenginius Kėdainių rajono savivaldybėje;
- Vertinti poreikį naujai asfaltuojamų ar rekonstruojamų gatvių ribose įrengti paviršinių nuotekų surinkimo tinklus rajono gyvenvietėse;
- Rekonstruoti esamą paviršinių (lietaus) nuotekų tinklą, plėsti paviršinių (lietaus) nuotekų sistemą, siekiant, kad į paviršinius vandenį išleidžiamų išvalytų nuotekų užterštumas neviršytų Nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame LR aplinkos ministro 2007 – 04 – 02 įsakymu Nr. D1-193, nustatytų koncentracijų;
- Urbanizuotose teritorijose paviršinių nuotekų tinklus planuoti inžinerinės infrastruktūros koridoriuose;
- Vykdamt pramonės plėtrą, lokaliniuose plėtros centruose bei planuojant naujas užstatytas vietas, rezervuoti komunikaciniams koridoriams skirtas teritorijas paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai;
- Parengti paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą Kėdainių rajonui;

Konkretūs sprendiniai vandentiekio ir nuotekų šalinimo infrastruktūros plėtrai turi būti tikslinami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir/ar rengiant techninius projektus.

Vadovaujantis Kėdainių rajono strateginiu plėtros planu iki 2030 metų, rekomenduojama vandentiekio bei nuotekų tinklų plėtrą užtikrinti Kėdainių LEZ teritorijoje, bei esamų ar apleistų buvusių pramonės, kitos paskirties teritorijose Kėdainių rajone. Prie šio uždavinio įgyvendinimo turi prisidėti Kėdainių rajono savivaldybės administracija bei fiziniai ir juridiniai asmenys.

4.9.2 DUJŲ TIEKIMAS

Kėdainių rajonas yra Kauno apskrityje, kuriai dujos tiekiamos iš magistralinių dujų skirstymo tinklų. Apskritį kerta du magistraliniai dujotiekiai – į Kauną ir į Kaliningradą. Kėdainių rajone nutiesta magistralinio dujotiekio atšaka į Kėdainių dujų skirstymo stotį (nuo Vandžio galos link Kėdainių), esančią Kėdainių r. sav., Kėdainių miesto sen., Keleriškių k., žemės sklype, kadastro Nr. 5327/0018:158. Bendrojo plano sprendiniai nenumato didesnės dujų tiekimo tinklo plėtros nei gyvenvietėse, kur tinklas jau yra išvystytas, sudaryti galimybę prisijungti naujiems

vartotojams. Gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo tinklų plėtra turi būti vykdoma į urbanizuotas teritorijas įvertinus ekonominį pagrįstumą (vartotojų skaičių, perspektyvinius poreikius ir atsiperkamumą).

Bendrojo plano grafinėje dalyje skirstomojo dujotiekio plėtra nevaizduojama, ji turi būti nustatoma pagal poreikį specialiaisiais ir detaliesiais planais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu nuo 2023-01-01 magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje taikomos šio įstatymo III skyriaus septintajame skirsnyje nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

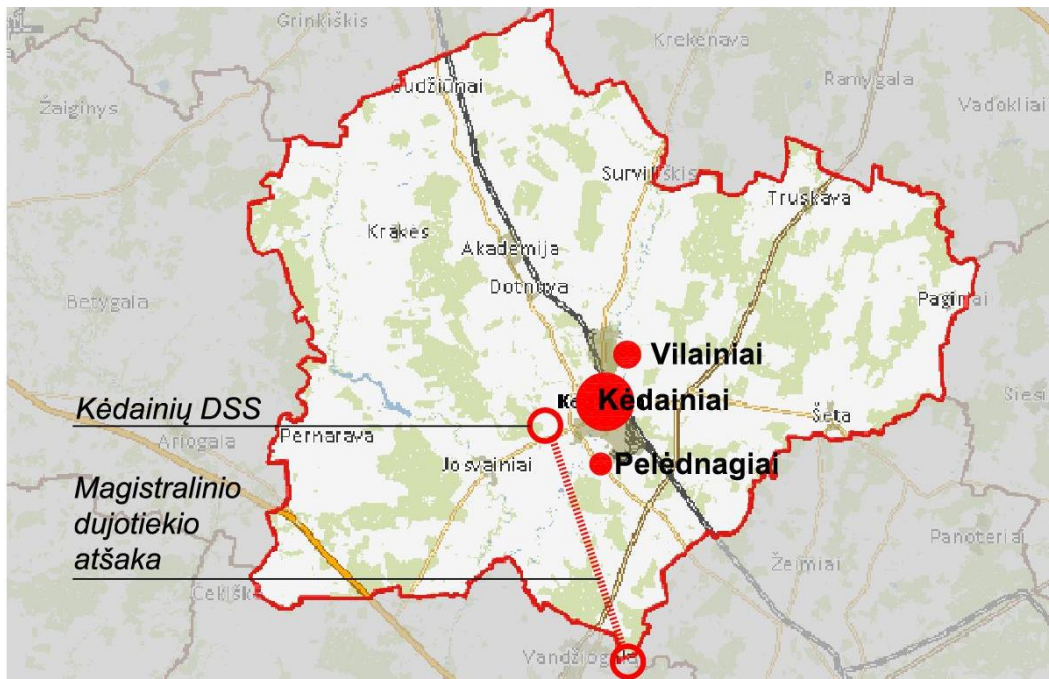
Magistraliniam dujotiekiui yra nustatyta apsaugos zona:

- Išilgai vamzdynų trasos – žemės juosta, kurios plotis – po 25 metrus abipus vamzdyno ašies;
- Aplink magistralinio dujotiekio įrenginių ir statinių teritorijų aptvėrimą – 25 metrų pločio žemės juosta aplink nurodytųjų objektų aptvertą teritoriją.

Vadovaujantis Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklėmis nustatomi reikalavimai:

- rengiantis statyti kokius nors pastatus, įrenginius ar kitus objektus 200 metrų ir mažesniu atstumu nuo magistralinio dujotiekio trasos, priešprojektinius pasiūlymus ir projekcinę dokumentaciją būtina suderinti su magistralinį dujotiekį eksploatuojančia įmone;
- pertvarkant žemės sklypus, patenkančius į magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijos ribas, taip pat keičiant jų pagrindinę tikslinę naudojimo paskirtį ir (ar) naudojimo būdą (-us) bei juose planuojant kitą veiklą (veiksmus), būtina gauti magistralinio dujotiekio savininko rašytinį pritarimą;
- magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje yra taikomas užstatymo normatyvas - užstatymo pastatais tankis ir pastatų aukštų skaičius. Didžiausias leistinas pastatų, skirtų žmonėms būti, skaičius magistralinio dujotiekio pirmos vietovės klasės vienete yra ne daugiau kaip 10, didžiausias leistinas pastatų aukštų skaičius – ne daugiau kaip 3; atstumas nuo teritorijos, kurioje yra dujų skirstymo stotis, aptvėrimo iki pastatų turi būti ne mažesnis kaip 100 metrų.

4.9.2.1. PAV. GYVENVIETĖS KĖDAINIŲ RAJ., KUR IŠVYSTYTAS DUJOTIEKIS

Kėdainių rajone gamtinių dujų tinklas yra išvystytas Kėdainių mieste, Vilainiuose, Pelėdnagiuose. Didžioji dalis centralizuotai tiekiamų dujų kiekio rajone tenka Kėdainių miestui, kur dujų tinklas yra gerai išvystytas. Dujų tinklais tiekiamos dujos naudojamos buitinių vartotojų ir centralizuotos šilumos gamybai.

4.9.3 CENTRALIZUOTAS ŠILUMOS TIEKIMAS

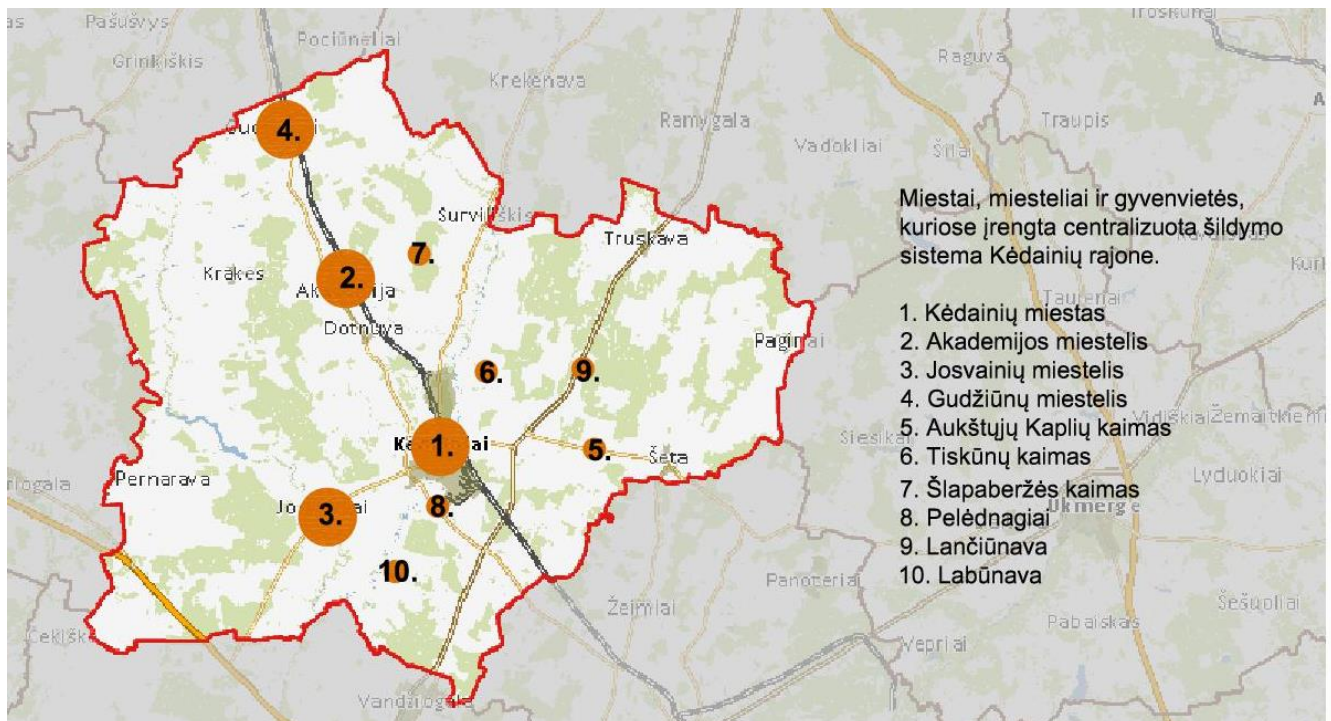
Kėdainių rajone šilumos tiekimo sprendiniai formuojami pagal „Kėdainio rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano sprendinius“ 2019 m.).

Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros 2015-2021 metų programoje numatyta, kad pagrindinė kuro rūšis centralizuotai tiekiamos šilumos gamyboje turėtų būti biokuras. Tuo vadovaujantis numatoma didinti biokuro dalį centralizuotai tiekiamos šilumos gamyboje Kėdainių rajone.

Kėdainių mieste nėra numatoma įrengti naujų CŠT katilinių ar didinti esamų CŠT katilinių įrengtųjų galių. Planuojama, kad galimai didės centralizuotos šilumos vartotojų skaičius, tačiau taip pat didės ir pastatų energinis efektyvumas bei šilumos gamyba pastatuose įrengiant atsinaujinančius energijos išteklius.

Kėdainių mieste numatomas šilumos trasų atnaujinimas. Būtina kompleksinė daugiabučių namų renovacija. Pelėdnagių, Akademijos gyvenvietėje numatomas katilų atnaujinimas. Tiskūnų kaime reikalingas šilumos trasų modernizavimas, įvertinant didelius šilumos nuostolius. Kitų gyvenviečių CŠT sistemos yra pankamai efektyvios. Reikalinga atlikti Truskavos mokyklos katilinės rekonstrukciją.

4.9.3.1. MIESTAI, MIESTELIAI IR GYVENVIETĖS KĖDAINIŲ RAJONE, KURIOSE ĮRENGTI CENTRALIZUOTI ŠILUMOS TINKLAI.

Prioritetu laikomas aprūpinimas šiluma naudojant atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias technologijas, išskyrus vietines biokuro katilines. Skatinama šilumos gamybai ir karšto vandens ruošimui naudoti šilumos siurblius, saulės šilumos kolektorius, integruotas pastatuose saulės fotoelektrines ir šių technologijų derinius.

Individualaus (ne centralizuoto) šildymo pagrindinėmis kryptimis ir prioritetais laikoma:

- Neefektyvių šilumos gamybos įrenginių pakeitimas efektyvesniais;
- Saulės, geoterminės energijos naudojimas individualiam šildymui;
- Pastatų renovacija.

4.9.4 ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMAS

Kėdainių rajonas turi įrengtą gerą elektros energijos tiekimo sistemą, kuria elektros energija atvedama 110kV orinėmis elektros tiekimo linijomis (ETL). Litgrid AB Kėdainių rajone atlieka perdavimo tinklo operatoriaus funkciją ir yra atsakinga už elektros energijos perdavimą 110 kV įtampos elektros tinklais.

Elektros energija į 10/0,4 kV transformatorines ir elektros tiekimo linijas vartotojams perduodama per 110/35 kV ir 35/10 kV įtampos transformatorių pastotes. Rajone yra 6 transformatorių pastotės su 35/10 kV ir 5 transformatorių pastotės su 110/35 kV įtampa.

Atlikus rajono teritorijos esamos būklės analizę nustatyta, kad Kėdainių rajono elektros energijos tiekimo sistema turi didelį pajėgumų rezervą, todėl čia yra galimybė statyti objektus, reikalaujančius didelio elektros energijos kiekio.

Kėdainių rajone elektros energija gaminama taip pat hidroelektrinėse ir saulės šviesos jėgainėse.

Siekiant užtikrinti patikimą elektros energijos tiekimą esamiems ir būsimiems vartotojams, numatoma:

- plėsti esamą elektros energijos paskirstymo tinklą,
- didinti elektros energijos paskirstymo efektyvumą, mažinti energijos nuostolius skirstomuosiuose tinkluose,
- naujus paskirstymo tinklus tiesti kabelinėmis linijomis,
- pagal poreikį rekonstruoti esamas transformatorines,
- kabeliuoti didžiąją dalį esamų 0,4 kV ir 10 kV orinių linijų,
- naujas elektros linijas tiesti BP numatytuose infrastruktūros koridoriuose,
- skatinti energijos gamybą iš vietinių atsinaujinančių (saulės, geoterminė energija, hidroenergetika, biomasė) ir atliekinių išteklių, diegti šiuolaikiškus alternatyvius energijos gamybos metodus.

Bendrojo plano grafinėje dalyje vaizduojamos esamos 35kV, 110kV, 330kV oro linijos ir esamos transformatorinės pastotės. Skirstomieji elektros tinklai bendrojo plano grafinėje dalyje nėra vaizduojami. Skirstomųjų elektros tinklų plėtra rajone vyksta pagal individualius potencialių abonentų poreikius, todėl turi būti planuojama rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

4.9.5 RYŠIŲ INFRASTRUKTŪRA

Esama elektroninių ryšių (tiek fiksuoto, tiek mobilaus) infrastruktūra sudaro operatoriams geras technines galimybes teikti ir vystyti paslaugas galutiniams naudotojams. Elektroninių ryšių paslaugų operatorių kiekis suteikia galutiniams paslaugų gavėjams galimybę gauti bent vidutinės kokybės mobilaus ir/arba fiksuoto telefoninio ryšio paslaugas visoje rajono teritorijoje. Didelio ir vidutinio greičio mobilaus interneto paslaugos yra pasiekiamos apie 80% rajono teritorijos.

Esami fiksuoto ryšio kabeliniai tinklai aprūpina seniūnijų centrus ir kitus viešojo administravimo subjektus geros kokybės telefono ryšio ir duomenų perdavimo paslaugomis. Numatoma ryšių bokštų ir tinklo plėtra.

Siekama išlaikyti bei pagal poreikį plėsti esamą elektroninių ryšių infrastruktūrą. Bendrojo plano sprendiniai neriboja naujų infrastruktūros objektų, nenumatytų sprendiniuose, planavimo, jei tam susidaro poreikis.

Numatoma didinti viešojo interneto prieigos taškų skaičių mieste ir svarbiausiose gyvenamosiose vietovėse, sudaryti sąlygas teikiamų paslaugų kokybės gerinimui.

4.9.6 ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI

Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti plėtra yra vienas iš strateginių valstybės energetikos politikos tikslų.

Bendrojo plano sprendiniai numato visų atsinaujinančių energijos išteklių potencialo išnaudojimą teritorijoje. Skatinamas atsinaujinančių ir neatsinaujinančių išteklių naudojimo intensyvumo optimizavimas, siekiant racionaliai naudoti teritorijas bei išsaugoti jų regeneracinį ir geoekologinį potencialą.

Saulės šviesos generuojamą elektrą išgauti diegiant saulės kolektorius ir fotomodulius, taikant kitas naujausias technologijas, panaudojant visuomeninių pastatų stogus ir fasadus.

Pavienės saulės ir vėjo jėgainės gali būti plėtojamos žemės ūkio funkcinėse zonose. Esant poreikiui, įvertinus konkrečių teritorijų galimybes, teisės aktų nustatyta tvarka parengus specialiojo teritorijų planavimo dokumentus žemės ūkio funkcinėse zonose galima plėtoti saulės ir vėjo elektrinių parkus. Planuojant pavienės saulės ir vėjo elektrines ar jų parkus taikyti šio bendrojo plano Specialiųjų reglamentų nuostatas.

4.9.7 ATLIEKŲ TVARKYMAS

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo visuotinumui užtikrinti būtina sudaryti sąlygas visiems fiziniams bei juridiniams asmenims naudotis atliekų tvarkymo sistemos teikiamomis paslaugomis bei atliekas rūšiuoti jų susidarymo vietoje. Kėdainių rajono savivaldybėje atliekų tvarkymas ir toliau turi būti vykdomas vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2014-2020 m. ir Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių nuostatomis. Pasibaigus savivaldybės atliekų tvarkymo plano sprendinių įgyvendinimo laikotarpiui, turi būti parengtas naujas dokumentas, nustatantis tolimesnes atliekų tvarkymo kryptis Kėdainių rajone. Už Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimą yra atsakinga Kėdainių rajono savivaldybė bei VŠĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras.

Siekiant sudaryti sąlygas visiems naudotis atliekų tvarkymo sistemos teikiamomis paslaugomis bei užtikrinti aplinkosauginius reikalavimus, būtina ir toliau plėtoti atliekų surinkimo infrastruktūrą. Atliekų surinkimas, saugojimas bei perdirbimas turi būti vykdomas vadovaujantis LR Atliekų tvarkymo įstatymo, Valstybinio atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano, Atliekų tvarkymo taisyklių nuostatomis.

Kėdainių rajono savivaldybėje atliekų tvarkymo sistema yra Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis. Rajone komunalinių atliekų tvarkymo (atliekų tvarkymas, rūšiavimas, antrinės žaliavos, nuotekų išvežimas) sistemos operatoriaus funkcijos yra perduotos UAB „VSA“ (buvęs UAB „Skongalis“), kurio veiklos sritys: buitinių (komunalinių) atliekų išvežimas, statybinių atliekų išvežimas 8-30 m³ talpos konteineriais, žaliųjų atliekų surinkimas ir išvežimas, kapinių atliekų tvarkymas, gamybinių atliekų išvežimas ir kitų specifinių – ne pavojingų atliekų išvežimas, viešų šiukšlių dėžių aptarnavimas; gatvių, kiemų, pėsčiųjų takų, aikščių priežiūra, antrinių žaliavų surinkimas ir išvežimas, Zabieliškio sąvartyno eksploatavimas. Zabieliškio sąvartynas (Kėdainių r., Pelėdnagių sen., Zabieliškių k.) atitinka Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos aplinkosauginius standartus. Sąvartyno veiklą reglamentuoja LR Aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymas Nr. 444 „Dėl atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo“.

Naujų sąvartynų poreikis ar esamų plėtra nustatoma Kauno regiono atliekų tvarkymo plane. Kėdainių rajone naujo sąvartyno įrengimas nenumatomas.

Kėdainių rajono savivaldybėje siekiant atliekų tvarkymo sistemos darnaus vystymosi numatoma:

- mažinti šalinamų savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų kieki;
- plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį;
- biodegraduojančias (žaliąsias) atliekas atskirti nuo bendro komunalinių atliekų srauto;
- užtikrinti, kad būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas;
- statybos ir griovimo atliekos turi būti surenkamos ir išvežamos perdirbimui;
- šviesti ir informuoti visuomenę apie buitįje susidarančių atliekų tvarkymo galimybes;
- vykdyti atliekų susidarymo ir tvarkymo monitoringą.

4.10 ŽEMĖS GELMIŲ IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS IR APSAUGA

Kėdainių rajono savivaldybėje nėra išskirtinių ir ypatingai reikšmingų naudingų iškasenų, didelių jų telkinių. Kaip ir visoje šalyje, rajone randamos tipiškos kvartero naudingosios iškasenos - žvyro, smėlio, durpės nedideli telkiniai bei gėli požeminiai vandenys. Tai mineralinės ir organinės kilmės medžiagos, naudojamos žmogaus ūkinės veiklos reikmėms tenkinti. Jos slūgso žemės paviršiuje, yra ištirtos ir lengvai prieinamos. Gamtinės sąlygos – reljefo kilmės ypatumai, susiję su tam tikrais nuledėjimo eigoje vykusiais procesais, lemia dėsninę šių naudingų iškasenų telkinių pasiskirstymą. Žvyro, žvyro – smėlio bei smėlio telkiniai labiau koncentruojasi centrinėje rajono dalyje (vakarų – rytų kryptimi). Durpės telkiasi šiaurės rytinėje rajono dalyje – Rytų žemaičių plynaukštės zonoje, paribyje su Panevėžio rajonu.

Naudingųjų iškasenų ištekliai pagal jų ištirtumą skirstomi į tris grupes: gerai išžvalgytus išteklius, kurių atsargos yra pakankamos ilgalaikiai išgaunamajai pramonei (kasyba, gavyba ir kt.), nepakankamai išžvalgytus išteklius, kai jų atsargos yra spėjamos ir neišžvalgytus išteklius.

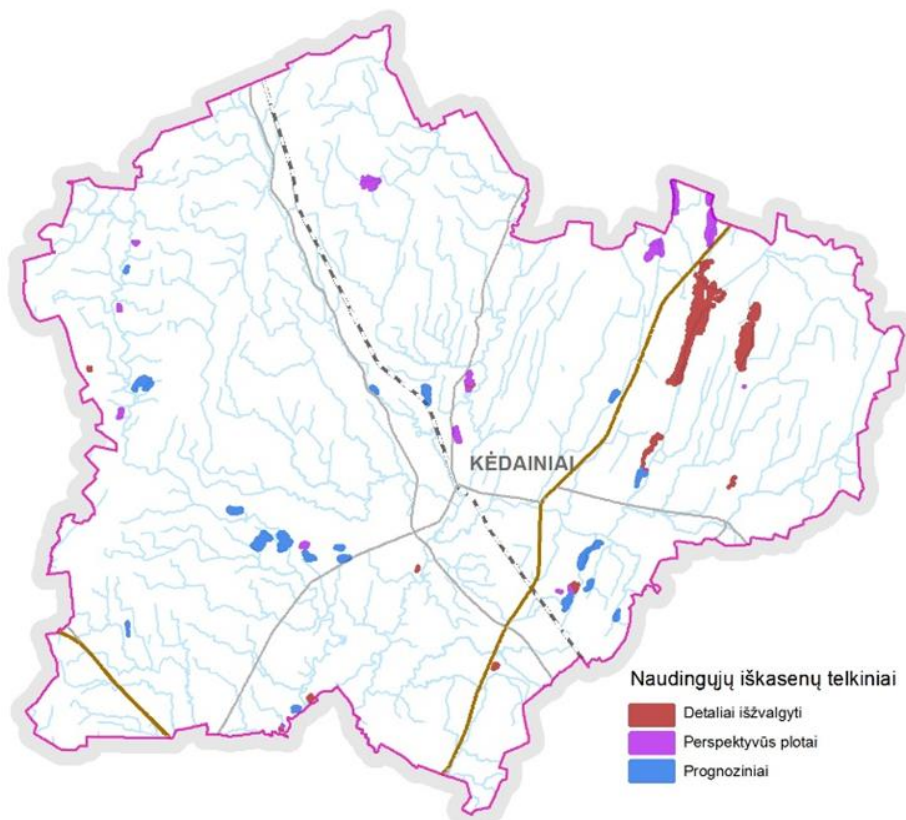
Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje eksploatuojamos naudingosios iškasenos yra: smėlis, žvyras, smėlis-žvyras, durpės ir požeminis gėlas vanduo. Lietuvos geologijos tarnyboje įregistruota 16 detaliai išžvalgytų telkinių, 14 parengtinai išžvalgyti telkiniai ir 20 prognozinių telkinių. Kėdainių rajono naudingųjų iškasenų telkiniai, remiantis Lietuvos geologijos tarnybos duomenimis, pateikiami lentelėje ir vaizduojami paveiksle žemiau.

4.10.1. LENTELĖ. KĖDAINIŲ RAJONO NAUDINGŪJŲ IŠKASENŲ TELKINIAI

EIL. NR.	TELKINIO NR.	PAVADINIMAS	NAUDINGŪJŲ IŠKASENŲ RŪŠIS	PLOTAS, HA
Detaliai išžvalgyti				
1.	621	Laukagalys	Durpės	224,2
2.	622	Pavermenys	Durpės	489,5
3.	921	Milžemiai	Smėlis ir žvyras	16,1
4.	922	Milžemiai II	Žvyras	14,8
5.	931	Paliepiei	Smėlis ir žvyras	8,9
6.	933	Piliakalnis	Žvyras	8,0
7.	937	Šilainiai	Žvyras	18,7
8.	938	Giliakaimis	Žvyras	2,6
9.	939	Pėdžiai	Žvyras	9,2
10.	941	Sirutiškis	Žvyras	11,3
11.	944	Šėta	Smėlis	3,8
12.	952	Suleva	Smėlis ir žvyras	4,4
13.	4277	Rilainiai III	Smėlis	3,5
14.	4310	Būdai	Žvyras	4,5
15.	4323	Šventoniškis	Smėlis	3,6
16.	446	Drūlupiai	Durpės	46,4
Perspektyvūs plotai				
1.	451	Darpiai	Durpės	99,7
2.	457	Dlekliai	Durpės	27,2
3.	623	Aukos	Durpės	54,1
4.	624	Gilupis	Durpės	67,9
5.	937	Šilainiai	Žvyras	5,6
6.	938	Giliakaimis	Žvyras	1,1
7.	941	Sirutiškis	Žvyras	20,0
8.	945	Girvainiai	Žvyras	11,8
9.	947	Pašušvys	Žvyras	7,7
10.	948	Josvainiai	Žvyras	14,1
11.	949	Dovydiškiai	Žvyras	4,5
12.	951	Paežeriai	Žvyras	1,1
13.	953	Šilainiai II	Smėlis	3,3
14.	955	Babėnai	Žvyras	23,5
Prognoziniai plotai				

EIL. NR.	TELKINIO NR.	PAVADINIMAS	NAUDINGŪJŲ IŠKASENŲ RŪŠIS	PLOTAS, HA
1.	952	Suleva	Smėlis ir žvyras	24,4
2.	2273	Slabada	Žvyras	6,6
3.	2274	Ambraziūnai	Smėlis	59,9,
4.	2275	Aušra	Žvyras	9,4
5.	2276	Daškoniai	Smėlis	36,4
6.	2277	Angiriai	Žvyras	29,4
7.	2278	Sviliukai	Žvyras	67,3
8.	2279	Čiukiškiai	Žvyras	42,3
9.	2280	Svilių kilpa	Žvyras	16,7
10.	2281	Josvainiai II	Smėlis	24,0
11.	2282	Šingaliai I	Smėlis	11,3
12.	2283	Šingaliai II	Smėlis	19,0
13.	2284	Rudakiai	Smėlis	5,8
14.	2285	Bajėnai	Smėlis	11,9
15.	2286	Lančiūnava	Smėlis	18,7
16.	2553	Vilkaičiai	Smėlis	61,8
17.	2554	Baldinka	Smėlis	15,7
18.	2555	Beinaičiai I	Smėlis	22,7
19.	2556	Beinaičiai II	Smėlis	3,2
20.	2557	Vaiskupis	Smėlis	13,4

4.10.1. PAV. NAUDINGŪJŲ IŠKASENŲ TELKINIAI

Kėdainių rajone didžiausią naudingųjų iškasenų dalį sudaro durpės (virš 1000 ha). Smėlio (306 ha) ir žvyro (330 ha) bei smėlio-žvyro (53 ha) išteklių žymiai mažesni.

Su žemės gelmių išteklių naudojimo reguliavimu įvairiais aspektais yra susiję daugiau kaip 100 teisės aktų, tačiau tenka konstatuoti, kad veikianti žemės gelmių išteklių tyrimo, naudojimo ir apsaugos sistema nepajėgi apsaugoti nuo problemų, kurios kyla sprendžiant naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimo ir ypač tvarkymo (rekultivavimo) klausimus.

Kėdainių rajono savivaldybėje šiuo aspektu ženklėsnų problemų nėra konstatuota.

Naudingųjų iškasenų karjerų ir durpynų rekultivavimas turi būti vykdomas pagal telkinio naudojimo – rekultivavimo projektą, kuris rengiamas ir derinamas nustatyta tvarka, vadovaujantis „Pažeistų žemių, iškasus naudingąsias iškasenas, rekultivavimo metodika“ (patvirtinta LR aplinkos apsaugos ministerijos 1996 11 05 įsakymu Nr.166). Baigus eksploatuoti naudingąsias iškasenas, karjerus privaloma rekultivuoti: išlyginti žemės paviršių, šlapiose vietose įrengti vandens telkinius, sausose – žemės paviršių padengti dirvožemio sluoksniu, pasodinti mišką ir pan.

Žemės gelmių išteklių telkiniams taikomas specialias žemės naudojimo sąlygas reglamentuoja Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 109 straipsnis. Šiame straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos aprobeuotų atviro kasybos būdu (nuo žemės paviršiaus karjeriais) išgaunamų žemės gelmių išteklių telkiniuose, išskyrus atvejus, kai šie telkiniai patenka į valstybinius parkus, draustinius ar rezervatus. Minėtuose žemės gelmių išteklių telkiniuose draudžiama:

1) statyti statinius, įrengti įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus (išskyrus statinius, įrenginius ar inžinerinius tinklus, skirtus šių telkinių eksploatavimui);

2) įveisti mišką ar sodą;

3) įrengti dirbtinius vandens telkinius ir mažuosius karjerus;

4) keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą (būdus), išskyrus pakeitimą į kitos paskirties žemės naudingųjų iškasenų teritorijų naudojimo būdą.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose naudingųjų iškasenų telkinių plotuose jokios veiklos neplanuojamos. Naudingųjų iškasenų telkinių plotai ir toliau turi būti tvarkomi ir naudojami pagal Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo, naudingųjų iškasenų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentus.

4.11 PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS INFRASTRUKTŪRA

Esami Kėdainių rajono savivaldybės priešgaisrinės tarnybos padaliniai užtikrina norminį aptarnavimo atstumą (12 km) Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje, naujų padalinių neplanuojama.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje veikia:

- Kauno PGV Kėdainių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (J. Basanavičiaus g. 57);
- Pramonės ugniagesių komanda (Pramonės g. 6);
- Dotnuvos ugniagesių komanda;
- Josvainių ugniagesių komanda;
- Krakių ugniagesių komanda;
- Miegėnų ugniagesių komanda;
- Okainių ugniagesių komanda;
- Pagirių ugniagesių komanda;
- Rugėnų ugniagesių komanda;
- Šėtos ugniagesių komanda.

Teritorijų aprūpinimas vandentiekio tinklais ir statiniais turi atitikti „Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklėse“ išdėstytas sąlygas.

5. KITI REIKALAVIMAI

5.1 SAVIVALDYBEI SVARBIEMS OBJEKTAMS REZERVUOTINOS TERITORIJOS

Bendrojo plano sprendiniai rezervuoja teritorijas visuomenės poreikiams (komunikaciniams koridoriams inžinerinei ir susisiekimo infrastruktūrai, intensyviai naudojimui įrengiamiems želdynams, švietimo, sveikatos ir kitai visuomenės poreikiams reikalingai infrastruktūrai). Tikslios rezervuojamų teritorijų ribos bei apimtys nustatomos vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentuose. Juose taip pat gali būti rezervuotos teritorijos visuomenės poreikiams, nenumatytos Bendrojo plano sprendiniuose.

Savivaldybei svarbiais objektais laikomi savivaldybės teritorijoje esantys objektai, kurių vystymą, atstovaudama viešąjį interesą, organizuoja, bei prisideda prie investicijų savivaldybė. Rezervuojamos savivaldybei svarbių objektų teritorijos reiškia prioritetinį viešąjį interesą. Šiose teritorijose žemė gali būti paimama visuomenės poreikiams arba bendru sutarimu nustatomas servitutas privačioje žemėje tik parengus specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, projektinius pasiūlymus ar žemės valdos projektus, kuriuose nustatomas tikslus teritorijų poreikis numatytiems savivaldybei svarbiems objektams.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje rezervuotinos teritorijos transporto infrastruktūrai, inžinerinei infrastruktūrai, želdynams ir kt.

REZERVUOTINOS TERITORIJOS TRANSPORTO INFRASTRUKTŪRAI:

- Kėdainių miesto šiauriniam aplinkkeliui;
- Kėdainių miesto pietvakarių aplinkkeliui;
- Vietinės reikšmės keliams ir gatvėms;
- Kelio statiniams (tiltams, ar kt.)
- Dviračių ir pėsčiųjų takams su priklausiniais;
- Geležinkelių kelių infrastruktūrai.

REZERVUOTINOS TERITORIJOS INŽINERINEI INFRASTRUKTŪRAI:

- Inžineriniams tinklams (šilumos tiekimo, vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtrai, dujų tiekimo tinklams);
- Vandenvietėms ir vandenruošos statiniams;
- Nuotekų valymo įrenginiams statyti ir rekonstruoti;
- Atliekoms tvarkyti;

REZERVUOTINOS TERITORIJOS KITAI INFRASTRUKTŪRAI:

- Viešajai turizmo ir poilsio infrastruktūrai įrengti;
- Priešgaisriniais tvenkiniais;

REZERVUOTINOS TERITORIJOS BENDROJO AUDOJIMO ATSKIRŲJŲ ŽELDYNŲ BEI REKREACINĖMS TERITORIJOMS:

- Paplūdimiams įrengti;
- Aikščių, skverų, parkų ir kapinių įrengimui (ar plėtrai);

5.2 VALSTYBEI SVARBIŲ PROJEKTŲ TERITORIJOS

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje vystomas Valstybei svarbus projektas Rail Baltica. Projekto teritorijų naudojimą nustato „Europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas – Lietuvos ir Latvijos valstybių siena speciojo plano“ sprendiniai.

Šiuo metu rengiamas valstybei svarbus projektas „Transeuropinio IX B transporto koridoriaus geležinkelių linijos Vilnius–Kaišiadorys–Šiauliai–Klaipėda ir Klaipėdos geležinkelio mazgo dalies (ruože nuo Klaipėdos iki Draugystės geležinkelio stoties) susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo“ specialusis planas.

5.3 DOKUMENTAI, KURIUOS BŪTINA PARENGTI

VIETOVĖS LYGMENS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI:

- Akademijos miestelio kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas (bendrasis planas);
- Truskavos - Pavermenio kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas (bendrasis/ detalusis planas);
- Esant poreikiui atnaujinti miesto ir miestelių bendruosius planus, gyvenviečių detaliuosius planus.

SAVIVALDYBĖS LYGMENS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI:

- Paviršinių vandens nuotekų specialusis planas;
- Degalinių ir elektromobilių krovimo aikštelių išdėstymo specialusis planas;
- Esant poreikiui parengti / keisti kitus Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos inžinerinės infrastruktūros vystymo planus.

KITI DOKUMENTAI:

- Architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingų objektų planavimo ar projektavimo atvejais turi būti rengiami architektūriniai konkursai, skirti geriausiai statinio architektūrinei idėjai, pateikiamai projektiniuose pasiūlymuose, ir (ar) urbanistinei idėjai, pateikiamai teritorijos vystymo koncepcijoje, išreikšti.
- Atlikti savivaldybės viešųjų želdynų inventorizaciją ir jos pagrindu parengti Kėdainių rajono savivaldybės viešųjų želdynų ugdymo ir tvarkymo programą..

1 priedas. Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje esantys Kultūros vertybių registre registruoti nekilnojamojo kultūros paveldo objektai.

Numeris brėžinyje	Pavadinimas	Unikalus kodas	Reikš- mingumo lygmuo	Statu- sas
1	Kėdainių senamiestis	16074	N.	v.s.
2	Žydų žudynių vieta ir kapas	10949	N.	v.s.
3	Lietuvos karių kapas	31105	N.	v.s.
4	Kėdainių evangelikų reformatų bažnyčios statinių kompleksas	977	N.	v.s.
5	Lietuvos kario Jono Kairiūno kapas	31104	N.	v.s.
6	Lietuvos karių kapai	16990	N.	v.s.
7	Kėdainių senojo miesto archeologinė vietovė	5148	N.	v.s.
8	Saulės laikrodis	16916	N.	v.s.
9	Žudynių vieta ir kapai	10948	N.	v.s.
10	Kėdainių evangelikų liuteronų bažnyčios kompleksas	1389	N.	p.
11	Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo akto signataro Povilo Aksomaičio kapas	31807	N.	reg.
12	Kėdainių Šv. Jurgio bažnyčia	978	N.	reg.
13	Lietuvos laisvės gynėjo Alvydo Kanapinsko kapas	2238	N.	reg.
14	Lietuvos laisvės gynėjo Vytauto Koncevičiaus kapas	2239	N.	reg.
15	Kėdainių senosios regulos karmelitų vienuolyno pastatų kompleksas	1397	R.	p.
16	Kėdainių žydų senųjų kapinių trečia dalis	38340	R.	reg.
17	Kėdainių žydų senųjų kapinių antra dalis	2085	R.	reg.
18	Namas	2604	R.	reg.
19	Namas	2605	R.	reg.
20	Kėdainių evangelikų reformatų senųjų kapinių vieta	40547	R.	reg.
21	Pastato rūšiai	31151	R.	reg.
22	Koplytstulpis	2230	R.	reg.
23	Namas	2606	R.	reg.
24	Namas	36396	R.	reg.
25	Namas	2456	R.	reg.
26	Kėdainių rotušė	979	R.	v.s.
27	Kėdainių burmistro Mykolo Kveravičiaus namas	1391	R.	v.s.
28	Kėdainių dvaro sodyba	216	R.	v.s.
29	Kėdainių miestiečio sodyba	1386	R.	v.s.
30	Namas, vad. burmistro Jurgio Andersono namu	1403	R.	v.s.
31	Kėdainių sinagoga	12965	R.	v.s.
32	Pastatas	1390	R.	v.s.
33	Kėdainių žydų senųjų kapinių pirma dalis	21963	R.	v.s.
34	Pastatas	1407	R.	v.s.
35	Namas	16027	R.	v.s.
36	Motorinis malūnas	22561	R.	v.s.
37	Namų kompleksas	1405	R.	v.s.
38	Pastatas	1395	R.	v.s.
39	Kėdainių Šv. Jurgio bažnyčios klebonijos pastatas	1393	R.	v.s.
40	Namas	1394	R.	v.s.
41	Motorinis malūnas	2603	R.	v.s.
42	Namų kompleksas, vad. Rektorių namais	976	R.	v.s.
43	Sinagogų kompleksas	1387	R.	v.s.
44	Rašytojo Juozo Paukštelio namas	16551	V.	reg.
45	Dvarininkų Vendziagolskių šeimos kapas	43104	V.	reg.
46	Pastato fasado mozaika „Kėdainių istorija“	37630	V.	reg.
47	Kėdainių ligoninės pastatų kompleksas	32754	V.	reg.
48	Kapinių koplyčia	36587	V.	reg.
49	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	10945	V.	reg.
50	Pastato sienų tapyba „Mugė“	37631	V.	reg.
51	Rašytojo Justino Pilyponio kapas	40548	V.	reg.
52	Pastatas, vad. Škotų pirklių namu	1401	-	v.s.
53	Kėdainių gimnazija	1400	-	v.s.
54	Namas	1402	-	v.s.
55	Pastatas	1398	-	v.s.
56	Namas	26106	-	v.s.

57	Namas	1406	-	v.s.
58	Plinkaigalio piliakalnis	5155	N.	p.
59	Aukupėnų kaimo kapinių laidojimo koplyčia	37328	V.	reg.
60	Dionizo Rudzinsko p.	9291	-	reg.
61	Pilsupių piliakalnis su gyvenviete	38959	N.	reg.
62	Lietuvos partizanų rėmėjo Motiejaus Piliponio kapas	33945	N.	reg.
63	Knygnešio Jono Juravičiaus kapas	40474	N.	reg.
64	Koplytstulpis	1412	V.	reg.
65	Plaukių senosios kapinės	6138	V.	reg.
66	Lietuvos partizano Prano Plančiūno-Valterio kapas	33916	N.	reg.
67	Gumbių koplytėlė	41948	V.	reg.
68	Pašušvio dvaro sodybos fragmentų p. su Šv. Antano skulptūra	14791	R.	reg.
69	Žydų žudynių vieta ir kapas	21962	N.	v.s.
70	Okainių kaimo senosios kapinės	42953	V.	reg.
71	Mokytojos, politinės kalinės Adelės Dirsytės gimtosios sodybos vieta	43949	N.	reg.
72	Aristavėlės koplyčios vieta	4130	V.	reg.
73	Vaiškonių dvaro sodybos fragmentai	233	R.	v.s.
74	Knygnešio, etnografo, prozininko, švietėjo Mikalojaus Katkaus kapas	10957	N.	reg.
75	Mikalojaus Katkaus sodyba-memorialinis muziejus	37469	R.	v.s.
76	Gelnų koplytėlė	38359	V.	reg.
77	Terespolio dvaro sodybos fragmentai	232	R.	reg.
78	Zabielų memorialinė koplyčia	1410	R.	reg.
79	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	35065	N.	reg.
80	Lietuvos partizanų stovyklos, kautynių ir žūties vieta	35298	N.	reg.
81	Lietuvos partizanų vadavietė	33184	N.	v.s.
82	Lietuvos partizanų kapas	33920	N.	reg.
83	Pastato fasado mozaika „Medis“	37629	V.	reg.
84	Lietuvos kario savanorio Juozo Kapčinsko (Kupčinsko) kapas	33866	N.	reg.
85	Lietuvos partizanų kapas	25395	N.	v.s.
86	p., skirtas 1923 m. Klaipėdos sukilimo dalyviams	16991	N.	v.s.
87	Paberžės dvaro sodybos ir Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios statinių kompleksas	221	N.	v.s.
88	Zacišės dvaro sodybos fragmentai	220	R.	v.s.
89	Apytalaukio Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia	1414	N.	v.s.
90	Vosbučių piliakalnis, vad. Pilaitės kalnu	5162	N.	p.
91	Vainotiškių kapinynas, vad. Prancūzkapiu	6128	R.	reg.
92	Siručių šeimos antkapis	9357	R.	reg.
93	Česlovo Milošo gimtinės vieta	231	N.	reg.
94	Šlapaberžės dvaro sodyba	217	V.	reg.
95	Kryžius	20041	R.	v.s.
96	Pašėtės kapinynas	5167	R.	v.s.
97	Prisikėlimo apygardos vado Juozo Paliūno-Ryto žūties vieta	25385	N.	v.s.
98	Lietuvos partizanų kovos ir žūties vieta	35061	N.	reg.
99	Pilionių (Naujaupio) piliakalnis su gyvenviete	23737	N.	p.
100	Lietuvos karių kapai	39144	R.	v.s.
101	Lietuvos partizano Zigmo Varno-Žentuko kapas	33918	N.	reg.
102	Lietuvos partizano Antano Žuko-Žukovo kapas	33944	N.	reg.
103	Labūnavos dvaro sodybos antras bokštas	39901	R.	reg.
104	Piliamanto dvaro sodybos parko fragmentai	228	V.	reg.
105	Siponių pėduotasis akmuo, vad. Ožakmeniu	5158	R.	v.s.
106	p. mokytojai, politinei kalinei Adelei Dirsytei	43945	N.	reg.
107	Krakių žydų senosios kapinės	21964	R.	v.s.
108	Lietuvos partizanų kautynių, žūties vieta ir kapas	34213	N.	reg.
109	Bakainių kapinynas	5164	N.	v.s.
110	Monumentalus kryžius	14792	R.	v.s.
111	Pastato fasado mozaika „Melioratoriai“	37628	V.	reg.
112	Dotnuvos vandens malūnas ir technologinė įranga	22037	R.	v.s.
113	Sviliukų dvarvietė	27073	R.	v.s.
114	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių kompleksas	15939	N.	v.s.
115	Ruseinių kaimo senųjų kapinių, Sovietų Sąjungos teroro aukų ir Lietuvos partizanų rėmėjos Onos Lisiūtės kapų kompleksas	36182	N.	reg.
116	Lietuvos partizanų kapas	33889	N.	reg.
117	Svirnas	6	R.	v.s.

118	Pauslajo dvaro sodybos fragmentai	225	V.	reg.
119	Lietuvos partizanų kapai	33921	N.	reg.
120	Kalnaberžės dvaro sodyba	215	N.	v.s.
121	Aukupėnų dvaro sodybos fragmentai	212	R.	reg.
122	Koplytėlė	9333	R.	v.s.
123	Monumentalus kryžius su Šv. Aloyzo ir Šv. Onos horeljefais	7929	N.	v.s.
124	Profesoriaus Jurgio Lebedžio tėviškės vieta	12160	V.	reg.
125	Rezgių senųjų kapinių kompleksas	36685	N.	v.s.
126	Kryždirbio Vinco Svirskio kapas	38367	N.	v.s.
127	Juciūnų kapinių statinių kompleksas	36616	V.	reg.
128	Šėtos žydų senosios kapinės	38120	V.	reg.
129	Vaidatonių piliakalnis, vad. Žalnierka	5152	N.	p.
130	Kalnaberžės piliakalnis su gyvenvieta	23743	N.	p.
131	Pirmojo žuvusio Lietuvos kariuomenės savanorio Povilo Lukšio kovos ir žūties vieta	16597	N.	v.s.
132	Svilių kapinynas	6134	R.	v.s.
133	Pastato fasado mozaika „Žmogus ir technika“	37632	V.	reg.
134	Lietuvos partizano Juozo Šemežio kapas	34208	N.	reg.
135	Krakių miestelio istorinė dalis	39169	V.	reg.
136	Lietuvos partizano Stasio Kšenavičiaus-Žaibo kapas	34215	N.	reg.
137	Lietuvos partizanų stovyklos vieta ir partizano Stasio Gražinsko-Vanago kapas	33186	N.	reg.
138	Pašušvio dvaro sodybos fragmentai	224	R.	reg.
139	Sangailių, Piliakalnio piliakalnis su gyvenvieta	23745	N.	p.
140	Dotnuvos Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčios ir bernardinų vienuolyno ansamblis	1408	R.	v.s.
141	Lomeikiškių piliakalnis, vad. Krasausko kalnu	5166	R.	reg.
142	Graužių kapinynas	5150	N.	v.s.
143	Beržų kapinynas	13061	R.	v.s.
144	Bartkūniškio dvaro sodybos fragmentai	213	V.	reg.
145	Bakainių piliakalnis su priešpiliu ir papilium	23741	N.	p.
146	Šventybrasčio Kristaus Atsimainymo parapiinės bažnyčios kompleksas	2225	R.	v.s.
147	Vaidatonių kapinynas	5153	R.	v.s.
148	Gegužių kaimo senosios kapinės	43111	V.	reg.
149	Apytalaukio dvaro sodyba	210	R.	v.s.
150	Nociūnų kapinynas	26636	R.	v.s.
151	Svilių senovės gyvenvietė	27072	R.	v.s.
152	Lietuvos partizanų kovos ir žūties vieta	34653	N.	reg.
153	Lančiūnavos dvaro sodybos pastatų kompleksas	980	R.	v.s.
154	Čiukiškių kapinynas	16131	R.	reg.
155	Pavermenio dvaro sodyba	226	R.	reg.
156	Lietuvos partizano Juozo Žuko-Dobilo kapas	33946	N.	reg.
157	Josvainių žydų senosios kapinės	37975	V.	reg.
158	Knygnešio Baltramiejaus Vito kapas	40475	N.	reg.
159	Naujųjų Lažų kaimo Vinco Svirskio kryžius	7905	R.	v.s.
160	p., skirtas 1579 m. M. Daukšos įsteigtos Krakių parapijinės mokyklos 400-ųjų metų sukakčiai atminti	16735	V.	reg.
161	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	38836	N.	reg.
162	Sirutiškio dvaro sodyba	229	R.	v.s.
163	Pališkėlių senosios kapinės	6155	V.	reg.
164	Lietuvos partizanų ryšininko Broniaus Sereikos kapas	33917	N.	reg.
165	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	10960	V.	reg.
166	Knygnešio Jeronimo Dalboko kapas	40476	N.	reg.
167	Sovietų teroro aukų Kazimiero, Antano ir Kosto Stankevičių kapas	34199	N.	reg.
168	Dotnuvos žydų senosios kapinės	21965	R.	v.s.
169	Ambraziūnų piliakalnis su priešpiliu ir gyvenvieta	23739	N.	p.
170	Stasinės dvaro sodyba	230	-	v.s.
171	Kryžius	32623	R.	reg.
172	Zavišinės dvaro sodybos fragmentai	234	R.	reg.
173	Aristavos dvaro svirnas	211	V.	reg.
174	Agronomo, profesoriaus Juozo Tonkūno kapas	10951	N.	reg.
175	Dvarčininkų kaimo senosios kapinės	37624	V.	reg.
176	Labūnavos dvaro sodybos bokštas ir partizanų kovos ir žūties vieta	2607	N.	reg.
177	1863 m. sukilėlių kapas	10962	N.	reg.

178	Šukionių piliakalnis	5170	R.	v.s.
179	Agronomo selekcininko, profesoriaus Dionizo Rudzinsko kapas	10513	N.	reg.
180	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	33862	N.	reg.
181	Lietuvos partizano Augustino Štaro-Pukiaus kapas	34214	N.	reg.
182	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	10961	V.	reg.
183	Skulptoriaus Kosto Rameikos kapas	38366	R.	reg.
184	Lietuvos partizano Jono Maršalkos kapas	33936	N.	reg.
185	Lipliūnų dvaro sodybos fragmentai	219	V.	reg.
186	Veličkų šeimos koplyčia-mauzoliejus	1413	R.	reg.
187	Stašaičių piliakalnis, vad. Švedkapiu	5169	N.	p.
188	Knygnešės Petronėlės Levenaitės-Gaučienės kapas	39392	N.	reg.
189	Pagirių kapinių koplyčia	36586	V.	reg.
190	Lietuvos partizanų Adolfo ir Antano Naruševičių kapas	34654	N.	reg.
191	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	10950	V.	reg.
192	Šėtos sinagogos pastatas	36184	R.	v.s.
193	Antkapinis kryžius	20189	-	v.s.
194	Lietuvių literatūros istoriko, profesoriaus Jurgio Lebedžio kapas	12161	N.	reg.
195	Lietuvos partizanų kapas	35067	N.	reg.
196	Pašumerio dvaro sodybos fragmentai	223	V.	reg.
197	1863-1864 m. sukilimo Mantvilišio mūšio atmintina vieta	39143	N.	reg.
198	Ledainė	23512	-	v.s.
199	Svirnas	23510	-	v.s.
200	Vėjo malūno liekanos	23513	-	v.s.
201	Kalvė	23511	-	v.s.
202	Kapas	10947	-	reg.
203	Kapas	10946	-	reg.
204	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso tvarto liekanos	30195	N.	v.s.
205	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso arklidės liekanos	30202	N.	v.s.
206	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso dvaro namas	30196	N.	v.s.
207	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso mokykla	30213	N.	v.s.
208	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso tvartas	30218	N.	v.s.
209	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso dvaro rūmai	30190	N.	v.s.
210	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso antras rūsys	30207	N.	v.s.
211	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso bendrabutis - kultūros rūmai	30231	N.	v.s.
212	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso studentų kooperatyvų pastatas	30222	N.	v.s.
213	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso pirmas rūsys malkinė	30206	N.	v.s.
214	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso spirito varykla	30198	N.	v.s.
215	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso dvaro mokykla	30193	N.	v.s.
216	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso ligoninės pastatas	30210	N.	v.s.
217	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso ūkinis pastatas	30194	N.	v.s.
218	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso dėstytojų namas, vad. naujuoju rektoratu	30212	N.	v.s.
219	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso lentpjūvė	30214	N.	v.s.
220	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso svirnas	30191	N.	v.s.
221	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso selekcininko, agronomo, prof. Dionizo Rudzinsko laboratorija	30224	N.	v.s.
222	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso trečias rūsys malkinė	30211	N.	v.s.
223	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso pieninė	30203	N.	v.s.
224	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso lauko bandymų laboratorija	30221	N.	v.s.
225	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso antras mokytojų namas	30226	N.	v.s.
226	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso pirmas rūsys	30205	N.	v.s.
227	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso tiltas	30232	N.	v.s.
228	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso arklidė	30197	N.	v.s.
229	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso namų ūkio sekcijos pastatas, vad. žvėrynu	30230	N.	v.s.
230	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso pirmas namas	30227	N.	v.s.
231	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso vežiminė	30220	N.	v.s.

232	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso parkas	30233	N.	v.s.
233	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso ūkvedžio namas	30201	N.	v.s.
234	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso antra daržinė	30223	N.	v.s.
235	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso valdytojo namas	30192	N.	v.s.
236	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso Akademijos rūmai	30204	N.	v.s.
237	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso technikos daržinė	30225	N.	v.s.
238	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso namų ūkio sekcijos pastatas, vad. silosu	30229	N.	v.s.
239	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso pirties skalbyklos pastatas	16552	N.	v.s.
240	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso fenologo, agronomo Stasio Nacevičiaus laboratorija	30208	N.	v.s.
241	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso antras namas	30228	N.	v.s.
242	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso kumetynas	30200	N.	v.s.
243	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso pirmas mokytojų namas	10512	N.	v.s.
244	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso pašarų daržinė	30219	N.	v.s.
245	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso pirma daržinė	30215	N.	v.s.
246	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso tarnautojų pastatas	30217	N.	v.s.
247	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso pirmoji bandymų stotis	30216	N.	v.s.
248	Dotnuvos dvaro sodybos ir Akademijos statinių komplekso antras rūsys malkinė	30209	N.	v.s.
249	Lietuvos kario Justino Kibirščio kapas	25394	N.	p.
250	Kėdainių evangelikų liuteronų bažnyčios komplekso evangelikų liuteronų bažnyčia	25990	N.	p.
251	Kėdainių evangelikų liuteronų bažnyčios komplekso koplyčia	25992	N.	p.
252	Kėdainių evangelikų liuteronų bažnyčios komplekso koplyčia	25991	N.	p.
253	Lietuvos šaulio Jono Ambrozo kapas	31103	N.	reg.
254	Lančiūnavos dvaro sodybos pastatų komplekso rūmai	218	R.	v.s.
255	Sinagogų komplekso žieminė sinagoga	25996	R.	v.s.
256	Lančiūnavos dvaro sodybos elektrinė	25743	R.	v.s.
257	Kėdainių miestiečio sodybos svirnas	26100	R.	v.s.
258	Namų komplekso antras namas, vad. Šarfo namu	26104	R.	v.s.
259	Lančiūnavos dvaro sodybos tvarto liekanos	25741	R.	v.s.
260	Namų komplekso pirmas namas, vad. Senjorų (Arnetų) namu	26105	R.	v.s.
261	Lančiūnavos dvaro sodybos parkas	25744	R.	v.s.
262	Lančiūnavos dvaro sodybos sandėlis	25742	R.	v.s.
263	Sirutiškio dvaro sodybos parkas	23517	R.	v.s.
264	Sirutiškio dvaro sodybos rūmai	23514	R.	v.s.
265	Kėdainių miestiečio sodybos altana	26101	R.	v.s.
266	Kėdainių miestiečio sodybos namas	26099	R.	v.s.
267	Lančiūnavos dvaro sodybos ledainė	25738	R.	v.s.
268	Lančiūnavos dvaro sodybos svirnas	25737	R.	v.s.
269	Lančiūnavos dvaro sodybos kalvė	25740	R.	v.s.
270	Sirutiškio dvaro sodybos kapinės	23516	R.	v.s.
271	Sinagogų komplekso vasarinė sinagoga	12966	R.	v.s.
272	Lančiūnavos dvaro sodybos karčema	25739	R.	v.s.
273	Sirutiškio dvaro sodybos rūkykla	23515	R.	v.s.
274	Terespolio dvaro sodybos fragmentų rūmai	15940	R.	reg.
275	Šlapaberžės dvaro sodybos malūnas-elektinė	37215	V.	reg.
276	Šlapaberžės dvaro sodybos koplytėlė	37217	V.	reg.
277	Pastatas	21311	V.	reg.
278	Šlapaberžės dvaro sodybos kumetynas	37213	V.	reg.
279	Šlapaberžės dvaro sodybos rūsys	37214	V.	reg.
280	Šlapaberžės dvaro sodybos rūmai	37212	V.	reg.
281	Šlapaberžės dvaro sodybos parkas	37216	V.	reg.
Reikšmingumo lygmuo:		Statusas: v.s. - Valstybės saugomas;		
N. - Nacionalinis; R. - Regioninis; V. - Vietinis.		reg. - Registrinis; p. - Paminklas.		